Šalta, vėjuota.
Saulė teka 6:28, leidžiasi 4:41

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII — Chicago, Ill. — Šeštadienis, Lapkričio-November 6 d., 1971 m. — Kaina 15c — 262

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

ŠIANDIEN AMCHITKOJE SPROGDINA BOMBA

VLIKO PIRM. DR. VALIŪNO KELIONĖ

Žygiai Vokietijoje, Šveicarijoje ir Ispanijoje

(Tęsinys)

Vliko Pirmininkas dr. Valiūnas, lankydamasis Vokietijoje, Šveicarijoje ir Ispanijoje buvo susitikęs ir Lietuvos reikalu kalbėjosi su atsakingais parlamentarais bei įtakingomis tų kraštų politinį gyvenimą formuojančiomis asmenybėmis. Jis kalbėjosi su profesoriumi J. Baltrušaičiu, kuris gerai painformuotas apie Prancūzijos politiką bendrai bei apie to krašto politiką su Sovietų Sąjunga.

Pas Brazinskus Turkijoje

Dr. Dr. Valiūnas, lankydamasis Turkijoje, kalbėjosi su P. ir A. Brazinskais bei jų advokatu Celai Yardimci. Šis Brazinskų gynybos reikalu yra teismui pateikęs apie 160 lapė dokumentuotos medžiagos, kurią Vlikas aprūpino advokatą, neskaitant laiškų, telegramų, mūsų visuomenės gausiai siųstų betarpiai Turkijos vyriausybei.

Š. m. kovo 8 d. Turkijos Aukščiausiojo Teismo Tarybai panaikinus Brazinskams palankius teismų nutarimus ir Dr. Valiūnui nuvykus, š. m. kovo mėn. 10 d. į Turkiją bei susitarus su adv. Yardimci, apsiėmusiu ginti Brazinskus, jie dėl tų pastangų, nebuvo išduoti Sovietams.

Šiuo metu Brazinskai laikomi net išimtinai geresnėse sąlygose. Dėl to Vlikui susidaro nemaža išlaidų. Advokatas Yardimci deda daug pastangų, siekdamas, kad Brazinskų byla būtų greičiau pradėta iš naujo svarstyti teisme.

Abu Brazinskai nuoširdžiai dėkoja visiems lietuviams už paramą jų byloje.

Pasikalbėjimai Afrikos valstybėse

Dr. Valiūnas Afrikoje lankėsi Kenijoje, Rodezijoje ir Tanzanijoje. Vliko Pirmininkui teko ilgesnį laiką pasikalbėti su Rodezijos Politinio departamento direktorium, su Kenijos Protokolo šefu ir su visa eile kitų žymesnių Afrikos politikų bei veikėjų. Iš jų patyręs, kad kai kuriuose Afrikos kraštuose Sovietų Sąjunga jau yra netekusi savo įtakos, kurią ji seniau yra turėjusi. Afrikos valstybės dar vargiai galėtų greičiau apsijungti į žymesnį politinį vienetą, ypač, kai tarp jų pačių esama skirtumų. Jos beveik nieko nežino apie Lietuvą bei jos padėtį. Ta prasme geresnė padėtis esanti Liberijoje.

Mūsų intelektulinio jaunimo, pasak Valiūno, uždavinys turėtų būti: informuoti, kur tik įmanoma, buvusias Afrikos kolonijas apie Lietuvos kolonializmą, Sovietų Sąjungos vykdomą ir gauti tų afrikinių kraštų — buv. kolonijų paramą to kolonializmo atsikratymo reikalu.

Radijo transliacijos Sibiro lietuviams

Jau antri metai Vliko, iš tikrųjų, jo pirmininko dr. Valiūno pastangomis buvo pradėtos transliuoti lietuviškos programos iš Manilos (Filipinuose) radijo siųstuvo, skirtos Sibiro plotuose gyvenantiems lietuviams tremtiniams.

Dr. Valiūnas, Europoje lankydamasis, iš labai patikimų šaltinių patyrė, jog šiomis Vliko radijo transliacijomis Sibiro lietuviai atskirti nuo tėvynės, jiem draudžiama net Lietuvoje lietuvių kalba leidžiama sovietinė spauda. Jie, nors ir didesniais telkiniais gyvendami, negali turėti lietuviškų mokyklų. Todėl jiems tenka pasitenkinti savomis "vargo mokyklomis".

Paaiškėjo, kad Vliko transliuojamos radijo programos iš Manilos siųstuvo tiems tremtiniams teikia daug naudingų žinių ir kt. Jie, tomis progomis pasinaudodami, pasisemia labai daug medžiagos savo jaunajai kartai mokyti bei auklėti. Sunku apsakyti Sibiro tremtinių dėkingumą laisvojo pasaulio lietuviams ir, tiesioginiai, — Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, kurio vardu tie lietuviai Sibire kasdien per radiją klausosi lietuviško žodžio, maldos ir muzikos. (E)

(Pabaiga)

IŠ VISO PASAULIO

SANTIAGO. — Didelė žmonių minias susirinko Čilėje į sporto stadioną švęsti vienerių metų sukakties nuo Liaudies Vienybės vyriausybės pradžios. Prezidentas Allende nurodė visus savo laimėjimus: vario pramonės, bankų, plieno, geležies, anglies kasyklų nacionalizavimą ir pradėtą žemės ūkio reformą. Kadangi tie darbai jau buvo pradėti prieš jį krikščionių demokratų valdžios, Allende nurodė, kad jis viską greičiau darąs.

TAIPEJUS. — Tautinės Kinijos užsienio reikalų ministeris, grįžęs iš Jungtinių Tautų, kur pralaimėjo balsavimą, norėjo pasitraukti, tačiau prezidentas nesutikęs, kad jis atsistatydintų.

PARYŽIUS. — Dainininkė Maria Callas gavo teisme palankų sprendimą ir vienas Paryžiaus žurnalas turės jai sumokėti 4,000 dol. už tai, kad jis paskelbė, jog ji, draugavusi su graikų milijonierium Onassis, bandžiusi nusižudyti, kai sužinojusi apie jo vedybas su Kennediene. Žurnalas negalėjo teisme tos žinios tikrumo įrodyti. "Washington Star", tęsdamas buvusio Onassio tarnautojo Kafarakis pasakojimus apie gyvenimą Onassio jachtoje, sako, kad Onassis labai garsiai valgąs prie stalo, o jau sriubos srėbimas esanti tikra katastrofa.

WASHINGTONAS. — Australijos premjeras McMahon spaudos klube pareiškė, kad Amerika turėtų didesnį dėmesį kreipti į Indijos vandenyną ir turėtų laikyti ten savo karo laivyno jėgas, nes ten vis auganti sovietų jėga. Australija mielai duotų JAV karo laivams uostus ir bazes. Premjeras taip pat pageidavo, kad Amerika laikytų pastovią kariuomenę ir Pietų Vietname, ypač aviacijos ir jūsų laivyno dalinius.

BUKARESTAS. — Rumunijoje iš pareigų buvo pašalintas pramonės ir statybinių medžiagų ministeris. Partija paskelbė, kad ateityje ji griežčiau kontroliuos vyriausybę.

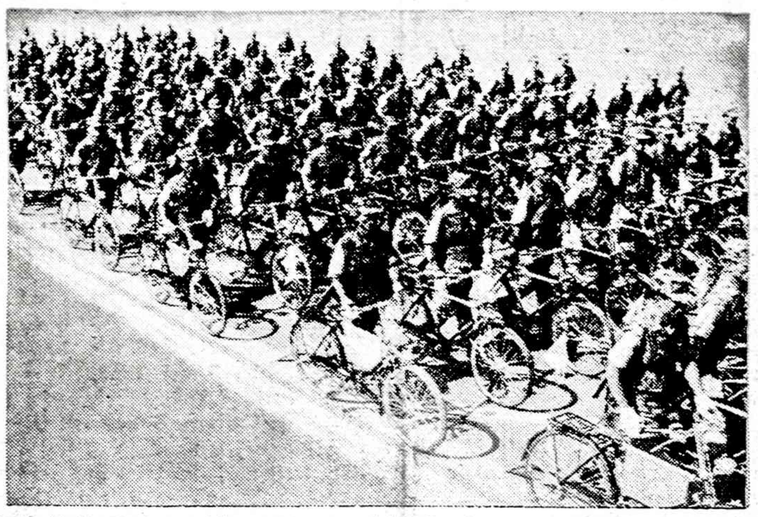

Pietų Korėjos kariuomenė šventė 23 metų sukaktį. Parade pasirodė ir dviratininkų daliniai.

INDIRA GANDHI BALTUOSE RŪMUOSE

WASHINGTONAS. — Indijos premjerė Gandhi prašė prezidento Nixono, su kuriuo ji kalbėjosi dvi valandas ketvirtadienį ir vėl susitiko vakar, kad Amerika nesiųstų Pakistanui ginklų ir paspaustų Pakistano prezidentą, kad jis ieškotų taikaus sprendimo Rytų Pakistane, kur vykstąs pilietinis karas. Indija negalinti sutikti su Jungtinių Tautų prižiūrėtojais Indijos-Pakistano pasienyje, nes toks sienos prižiūrėjimas pastatysiąs Indiją vienon plotmėn su Pakistanu, iš kurio visos problemos prasidėjusios.

Šiandien premjerė Gandhi kalbės Washingtono spaudos klube

Rytų Pakistane sukilę bengalai sustiprino savo puolimus prieš Pakistano kariuomenę. Chittagongo uoste bengalai susprogdino ir nuskandino didelį tanklaivį, kurio septyni įgulos nariai žuvo. Laivas buvo pasiruošęs plaukti į Daccą. Sukilę bengalai dažnai sprogdina žibalo ar gazolino atsargas, kad tuo pakenktų Pakistano kariuomenei. Bengalai nušovė žinomą Daccos advokatą ir apiplėšė du bankus. Daugelyje miestų susprogdintos elektros jėgainės.

Rytų Pakistane centrinė valdžia yra apginklavusi, vadinamus, razakarus, vietinius musulmonus, kurie nekenčia bengalų. Daug razakarų žūva nuo bengalų, todėl tai vietinei kariuomenei Pakistano valdžia išduoda tik senus šautuvus ir nedaugiau penkių šovinių, kad bengalai negautų amunicijos ar geresnių šautuvų.

Kritikuoja naują Kanados politiką

OTTAWA. — Kanados parlamente daugiau dešiniųjų atstovų kritikuoja vyriausybę už tradicinių gerų santykių su Amerika pablogininimą ir pradėjimą draugų ieškoti Kinijoje, Sovietų Sąjungoje, Jugoslavijoje ar kitose komunistų valdomose šalyse. Po Kosygino vizito Kanadoje lankėsi iš Amerikos atvykęs Jugoslavijos Tito. Jis ragino Kanadą eiti neutraliu keliu ir nesijungti į blokus.

Parlamentarai prikišo vyriausybei ir tai, kad Kanada balsavo Jungtinėse Tautose už Kinijos priėmimą, prieš Amerikos rezoliuciją. Užsienio reikalų ministeris Sharp aiškinosi, kad Kanada balsavo kartu su visomis Nato valstybėmis, tik viena Amerika balsavusi kitaip.

LONDONAS. — Britanijos princas Pilypas paskelbė, kad jis daugiau nebeloš savo mėgiamo polo, nes esąs tam per senas, jam jau 50 metų ir jis po lošimo jaučiąs rankos riešo skausmus. Jo polo arkliai bus išparduoti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ **Vakar dar 44 senatoriai pasirašė peticiją prezidentui, reikalaudami sustabdyti branduolinio užtaiso sprogdinimą Amchitkos saloje.**

◆ **Iš Kubos atvykę 22 cukraus specialistai buvo išsiųsti tuo pačiu lėktuvu atgal. Jie neturėjo vizų ir negalėjo lankyti konferencijos cukraus pramonės klausimais.**

◆ **Spalio mėnesį bedarbių skaičius Amerikoje kiek sumažėjo iki 5.8%. Dirbančiųjų skaičius pakilo iki beveik 80 milijonų.**

◆ **Bendras Europos valstybių satelitas su prancūzų statyta raketa nepakilo į erdvę, bet nukrito į Atlanto vandenyną.**

◆ **Buvęs gynybos sekr. McNamara lankosi Japonijoje. Šiuo metu jis vadovauja Pasauliniam Bankui.**

◆ **Iždo sekretorius Connally, atvykęs į Indoneziją, susirgo viduriais ir negalėjo dalyvauti jo garbei surengtame priėmime.**

◆ **Sen. Phillip Hart, iš Mich., pasiūlė vyriausybei uždrausti visus revolverius. Jis siūlo supirkti iš žmonių privačius ginklus, už juos mokant geras kainas ir po to įvesti draudimą.**

◆ **Italijoje aviacijos šventėje, vienas lėktuvas nukrito, užmušdamas lakūną ir dar 5 asmenis.**

BEIRUTAS. — Jordano karalius Husseinas kvietė palestiniečius partizanus susitarti ir nukreipti bendras arabų jėgas prieš Izraelį.

Ambasadorius Porter puola komunistus

PARYŽIUS. — Taikos derybose Paryžiuje Amerikos ambasadorius William Porter apkaltino Hanojų, kad šis labai suvaržė amerikiečių belaisvių siunčiamus laiškus. Pernai belaisviai atsiuntė 1,300 laiškų, o šiais metais jiems buvo leista atsiųsti tik 170. Porteris piktai ir griežtai kaltino komunistus nesiekiant rimtų derybų, bet kartojant tuos pačius reikalavimus, kurių reikšmė esanti lygi nuliui.

Reta kalba Jungtinėse Tautose

NEW YORKAS. — Jungtinėse Tautose visus nustebino, o Britaniją pradžiugino netikėta Seychelles salų ministerio kalba. Ministeris prašė JT narių nekišti nosies į jo šalies reikalus ir nereikalauti Seychelles saloms nepriklausomybės. Jo valstybė esanti laiminga Britanijos valdžioje, žmonės — patenkinti, britų parama — reikalinga, o nepriklausomybė — praktiškai neįmanoma.

Seychelles salų yra 90, jos išbarstytos 700 mylių nuo Madagaskaro po vandenyną ir turi 153 kvadratines mylias su 55,000 gyventojų. "Mes suprantame ir mėgstame anglus, kurie nėra nei išnaudotojai nei prispaudėjai, kaip juos kartais kiti pavadina" pareiškė ministeris James Machem. Tokių kalbų Jungtinėse Tautose reta.

Siūlo studijuoti Kinijos mediciną

WASHINGTONAS. — JAV Medicinos Instituto prezidentas dr. John Hogness siūlo sudaryti su Kinija programą, kuri leistų Amerikos gydytojams studijuoti Kinijoje senus kinų gydymo metodus. Kinai yra toli pažangę vadinamoj "acupunture" — adatų į kūną smaigstymo ir tuo kūno dalių užmarinimo technikoje. Be to, kinai sėkmingai gydymui naudoja medicinines žoles, kurių vartojimas vakarų pasaulyje yra pamirštas.

Žymus New Yorko chirurgas dr. Samuel Rosen, neseniai grįžęs iš Kinijos, aprašė New York Times, ką jis ten matė. Jis sako, kad jis pats netikėjo, kol nepamatė savo akimis, kaip adatų badymas į tiksliai nustatytas kūno vietas veikia kaip anastezija. Jam Kinijoje teko stebėti 15 sunkių operacijų: plaučio išėmimą, smegenų operaciją ir kt., kuriose chirurgai užmarinimui naudojo tik adatas. Jis aprašo, kaip įsmeigus keturias adatas į ausies grybelį, chirurgai išpiovė pacientui pusę skilvio. Susidomėjimas šita kinų technika Vakaruose vis didėja.

WASHINGTONAS. — Astronautai David Scott, Alfred Warren ir James Irwin sekmadienį išvyksta į Londoną. Jie aplankys geros valios kelionėje dar Muencheną, Milaną, Stokholmą ir Paryžių.

RAKETOS UŽTAISO BANDYMAS BUVO SUKĖLĘS DAUG GINČŲ IR PROTESTŲ

AMCHITKA. — Šiandien Aliaskos pakraštyje esančioje saloje Amchitkoje bus sprogdinama galingiausia iki šiol Amerikos sprogdinta bomba, skirta Spartano raketai apginkluoti. Tokie užtaisai skiriami priešo raketoms naikinti. Sprogimas įvyks 6,000 pėdų po žeme, specialiai iškastoje skylėje, kurios gale yra 50 pėdų platumo ola. Sprogimas bus penkių milijonų tonų dinamito stiprumo, ar 250 kartų stipresnis, negu bomba sprogusi Hirošimoje 1945 m.

Prieš šį raketos užtaiso bandymą protestavo daug gamtos mylėtojų grupių. Prie jų prisidėjo nemažai "taikos" grupių, kuris niekad neprotestuoja dėl sovietų požeminių bandymų Novoje Zemlia saloje. Protesto telegramos, peticijos, laiškai buvo siunčiami prezidentui Nixonui, tačiau jis įsakė bandymą vykdyti.

Atominės Energijos komisijos pirmininkas James Schlesinger ne tik pats nuvyko į sprogdinimo vietą, bet nusivežė ir žmoną su dviem dukrom. Jis nori parodyti, kad nėra jokio pavojaus, kad sprogdinimas pakenks aplinkai. Sprogimo metu saloje bus apie 200 žmonių, apie, apie 23 mylios nuo sprogimo vietos. Ten bus ir keli kongreso nariai, nemažai korespondentų. Paruošiamuosius darbus dirbę 115 vyrų iš sprogdinimo vietos buvo išvežti 200 mylių į kitą salą. Po sprogdinimo jie vėl sugrįš atlikti baigiamųjų darbų.

Naujas įstatymas užsienio paramai

WASHINGTONAS. — Senato užsienių reikalų komitetas, vietoj prieš savaitę atšaukto užsienio paramos įstatymo, priėmė du naujus: ekonominei paramai ir karinei paramai. Bendrai jų suma yra tačiau daug žemesnė už buvusios paramos sumą.

Vyriausybė užsienio paramai prašė kongreso 3.5 bil. dol. Atstovų Rūmai paskyrė 3.4 bil. dol. Tada senatas, priėmęs gerokai sumažintą sumą — 2.9 bil. dol. vėliau nutarė visai panaikinti užsienio paramą. Spaudžiamas vyriausybės, senato komitetas dabar perskyrė ekonominę paramą nuo karinės, gerokai sumažindamas ypač karinės paramos lėšas — net 800 mil. dol. Iš viso senato komitetas, vadovaujamas sen. Fulbrighto, skiria paramai 2.3 bil. dol.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius pareiškė prezidento nuomonę, kad šitokia suma nepakankama nustatytos politikos vedimui. Ir tokią sumažintą sumą balsuojant komiteto nariai pasidalijo 8-7 balsais.

Kitas senato komitetas — finansų — nutarė duoti prezidentui dideles teises keičiant užsienio politikos prekybos padėtį. Prezidentas galės, jei norės, pakelti muitus užsienio prekėms iki 15%, nors prezidentas tokios teisės ir neprašė.

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — Karinė JAV vadovybė P. Vietname paskelbė, kad praėjusią savaitę Vietnamo kare žuvo tik du amerikiečiai. Dar 19 mirė dėl kitų priežasčių, nesurištų su karo veiksmais, iš jų 10 žuvo jūroje, žaisdami futbolą ant smėlio. Sviediniui įkritus į jūrą, vienas kareivis šoko jo išgriebti ir pradėjo skęsti. Kiti devyni pradėjo ji gelbėti, tačiau visus nusinešė stipri jūros srovė.

Sužeistų Vietname amerikiečių skaičius — 63. Vietnamiečių žuvo 269 ir 562 buvo sužeisti, komunistų suskaičiuota 1,058 žuvusieji.

Mažiau gimimų daugiau viengungių

WASHINGTONAS. — Statistikos biuras praneša, kad Amerikoje staigiai nukrito gimimų skaičius, atsirado daugiau mažų šeimų. Be to, Amerikoje vis daugiau atsiranda viengungių. Net 56% visų vyrų iki 34 metų ar jaunesnių yra nevedę. Tai yra 5% daugiau, negu viengungių buvo 1960 metais. Moterų tarpe iki 34 m. netekėjusių yra 45%, kas irgi yra 8% daugiau už 1960 metus.

Statistika rodo, kad nevedusių skaičius sumažėja po 35 m. amžiaus. Vyrų to amžiaus nevedusių yra 6%, o moterų — 7%.

Kongresas suvaržė mokinių vežiojimą

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai priėmė svarbų pusantro bilijono švietimo įstatymą, tačiau įvairūs priedai smarkiai suvaržė mokinių vežiojimą autobusais iš vienos mokyklos į kitą. Vienas papildymas draudžia federalinei valdžiai leisti pinigus autobusams, jis priimtas 233—124 balsais. Kitas draudžia valdžiai versti atskiras valstijas finansuoti vaikų vežiojimą. Trečias atideda teismų įsakytą vaikų vežiojimą, kol nepasibaigs visos tuo reikalu pradėtos bylos.

Antradienio balsavimo rezultatai parodė, kad kandidatai, kurie pasisakė prieš vaikų vežiojimą rasinės lygybės vardan, daug kur rinkimus laimėjo, o tie, kurie gynė vežiojimą, pralaimėjo. Kongreso nariai greit suprato, kur yra visuomenės nuotaikos

Vis didėja šelpiamų skaičius

SPRINGFIELDAS. — Viešosios šalpos biuras Illinois valstijoje paskelbė, kad per rugsėjį mėnesį šelpiamųjų skaičius valstijoje padidėjo 22,458 asmenim. Didžiausią šelpiamųjų grupę sudaro netekėjusios motinos su mažamečiais vaikais.

Kada gubernatorius Ogilvie dėl lėšų stokos įsakė 60% sumažinti valstijos lėšas bendrajai šalpai kilo triukšmas ir dabar šis klausimas yra teismų rankose. Sumažėjęs šelpimas turėtų prasidėti pirmadienį.

Illinois valstija per rugpiūtį mėnesį šalpai išleido apie 87 milijonus dolerių, kas yra 28 mil. daugiau, negu šalpai išleista pernai rugpiūčio mėn.

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

VIII

Mainerių atsiminimai apie Dr. Šliupą

Daktaras Jonas Šliupas Pensilvanijos lietuvių angliakasių — jau antros ir trečios gentkartės — tarpe tebėra gyva legenda ir ji su meile ir pagarba bus perduodama iš kartos į kartą nepaisant kiek siaurų pažiūrų ir interesų vedami žmogeliai besistengtų jo vardą mažinti jo didžius nuopelnus nutylėdami arba iškraipydami.

Apie ši dvasios milžiną ir didįjį kovotoją už laisvą lietuvį nuvykęs į Wyomingo Slėnį kur užėjęs vis ko naujesnio išgirsti. Žemiau perteikiu žiupsnį mažiau platesnei lietuvių visuomenei žinomų faktų, surankiotų iš pasikalbėjimų su "maineriais", bet daugiausiai iš vieno, 1961 metais Skrantone mirusio F. J. (Prano) Živato užrašų bei laiškų, kuriais jų globėjas kun. Valadka maloniai leido pasinaudoti.

Dar nepavėluota apologija

Ilgametis Dr. Jono Šliupo draugas, kurs iš kuklumo tokiu nesivadino F. J. Živatas savo užrašuose be kt. sako:

"...kad būčiau rašytojas, tai parašyčiau (apie Šliupą) didžiulę knygą. Ir, žinoma, jei dar nepervėlu, tai stengsiuos į jo biografiją kiek plačiau parašyti apie jo veiklą...

Ar šiaip ar taip kalbėsim, tai Lietuva neturėjo kito tokio pasišventusio patrioto kaip kad buvo Dr. Jonas Šliupas! Nors Dr. Basanavičių vadina Lietuvos Tėvu, bet jei paimsim Dr. Šliupo gyvenimą ir aplinkybes ir palyginsim su Dr. Basanavičiaus, tai sutiksim, jog Dr. Šliupas daugiau nusipelno būti Lietuvos Tėvu. Nes šis žmogus turėjo ne tik pelnyti duonos kąsnį pats sau ir savo šeimai, bet kiek dar jis kitus visokiais būdais šelpė. Ne tik kad savo tris vaikus išleido aukštus mokslus, bet kiek dar kitiems studentams pagelbėjo. Paimkim kad ir tokius Jurgį Davaina-Silvestravičių, Dr. A. Margaitį, kurs dingo Amerikos-Ispanijos karo 1898 metais, Dr. Antaną Bacevičių — bet ką čia visus gali suskaityti kiek jis studentų yra sušelpęs, pas save išlaikęs savaitėmis ir mėnesiais. Dr. Basanius turėjo užtikrintas pajamas būdamas Bulgarijos karuomenės vyr. gydytoju ir neturėjo kas jį keiktų kiekvieną dieną ir piūdytų prieš jį žmones, kai tuo tarpu Dr. Šliupą anuometiniai kunigai ne tik dergė ir keikė, bet ir boikotavo, net per išpažinti, kaip tai darė kun. Kuras, grasindavo žmones, kad neitų pas "bedievį" daktarą Šliupą gydytis.

Blaivesnio kunigo atestacija

Apie pirmuosius Dr. Šliupo žygius lietuviams nuo lenkų atplėšti Živatas rašė:

"Taip. Jis (Dr. Šliupas) draugavo su kun. Burba. Jis jį patraukė į Ameriką, ne kas kitas. Kunigas Burba buvo geras lietuvis ir didelis Lietuvos patriotas, kol Lietuvoje gyveno ir kunigavo. Tuola kiniai Lietuvos kunigai ir lenkiški vyskupai jį labai persekiojo kaip lietuvį, o jis su Dr. Šliupu jau Lietuvoje pasižino, tai Dr. Šliupas jį ir čia parsitraukė, kad jam padėtų atitraukti lietuvius nuo lenkų. Nes tuo laiku nors čia jau buvo keletas lietuvių kunigų, ale visi buvo sulenkėję ir į lenkų dūdą pūtė. Mat, lenkų čia buvo daug daugiau negu lietuvių, tad su lenkais ir draugavo ir jiems patikavo. Juk yra tikra tiesa, kad Jonas Šliupas (tada dar nebuvo daktaras) suorganizavo net dvi lietuviškas parapijas — vieną New Yorke, kitą Brooklyne, ir per kurį laiką pats buvo New Yorko lietuvių bažnyčios sekretorium.

Ėjo pas vyskupą reikalaudamas leisti lietuviams skirtis nuo lenkų ir organizuoti savo parapiją. Nors iš pradžių vyskupas nenorėjo sutikti, kad lietuviai skirtųsi, mat, lenkų ir lietuvių kunigai tam priešinosi, bet Šliupui užsispyrus (žinoma, su juo buvo ir kiti lietuviai — toks Paseckas ir kt.) — kad leistų lietuviams steigti savo parapiją, ir leido. Šliupas net tris kartus turėjo eiti pas vyskupą kol gavo leidimą.

Kunigas Pautienius (kun. Simonas Pautienius, buvęs Mahanoy City ir Shanandoah lietuvių parapijų klebonas) pasakęs: "Jei Dr. Jonas Šliupas nekovotų prieš kunigus ir bažnyčią, tai būtų patapęs Lietuvos šventuoju".

500 rublių už Šliupo galvą...

Apie Dr. Joną Šliupą, jo triūsą ir kovą už laisvą susipratusį šviesų lietuvį jo buvęs ilgametis draugas ir gerbėjas Živatas kitoje vietoje rašė:

"...aš su Dr. J. Šliupu per trisdešimt metų čia Amerikoj arti sugyvenom, o per paskutinius 5 metus krūvoj gyvenom, kol tik jie išvažiavo į Lietuvą.

"Tik reikia pamanyti!" sušunka Živatas viename 1954 metais iš Scrantono rašytame laiške. "Kad tokiam žmogui, tokiam didžiausiam Lietuvos patriotui, kuriam nėra lygaus, neatsiranda kas parašytų jo pilną biografiją. Patriotui, kurs už lietuviškumą turėjo bėgti iš savo šalelės, už kurio gyvybę rusų valdžia skyrė net penkis šimtus rublių, kurs tik savo tėvo ir paties gero draugo kun. Jurgėlos dėka išsigelbėjo nuo mirties ar Sibiro.

Kai rusai paskelbė, kad už Šliupą — gyvą ar negyvą — duos 500 rublių, tai daug kas, ypač kunigai pradėjo jį bažnyčiose niekinti ir išjuokti, sakydami, "A, matote, kur Šliupas atsidūrė! Kurs su ministeriais pietavo ir puotavo, dabar kaip šunį gaudo"...

Mat, J. Šliupas kai Peterburge universitetą lankė, jis privačiai mokė Rusijos užs. reikalų ministerio Von Plėvės vaikus. Kaip sakiau, kai kiti kunigai Šliupą barė ir keikė, tai Kretingos klebonas kun. Jurgėla jį pasikvietęs pas save per tris savaites laikė ir slėpė, ir kai rusai truputį aptyko jo ieškoję, kun. Jurgėla pasamdė porą Palangos žvejų, kurie nakties metu jį valtyje pervežė į Klaipėdos kraštą, Vokietijos pusėje. Pats Šliupas ne sykį šnekėdavo kaip jis tada buvo pavojuje. Girdi, plaukiant valtyje tie žvejai tarp savęs šneka "O kad žinotume, kad tai yra Šliupas, gautume penkis šimtus rublių".

"Mano ir dabar dar blusos apmiršta, kai pamanau, kad tie žvejai galėjo valtį pasukti atgal į Palangą... Bet nepasuko ir pagaliau priartėję prie krašto liepė išlipti, pasakydami, kad čia jau Vokietijos pusė. Kai išlipau ir čia pat buvo krūmas, aš jiems prišaukiau, kad esu Šliupas. "Tai rupūžė!", nusikeikė žvejai, "Penkis šimtus rublių paleidome"!

Gelbėti lietuvius nuo lenkų ir kompanijų

Atvažiavęs Amerikoje tuoj stvėrėsi darbo — visų pirmiausiai gelbėti lietuvius juos atitraukiant nuo lenkų: organizavo lietuviškas parapijos, steigė lietuviškas draugijas, važinėjo po lietuvių kolonijas sakydamas prakalbas ir ragindamas vargšus bemokslius žmonelius švietis, mokytis skaityti ir rašyti ir t. t.

Pamenu, sykį Šliupui atrašo laišką lietuviai iš Thomas, West Virginia, girdi "Gelbėk Jonai Šliupai, nes mus lietuvius čia kompanija uždarė ir nieko neišleidžia ir neįleidžia, būk tai kokia epidemija užėjusi". Žinoma, Dr. Šliupas važiuoja savo brolių lietuvių gelbėti. Truko trys savaitės, kol pavyko tuos žmonelius išlaisvinti, gavo pats važiuoti į Washingtoną ir ten gavo palydovą, kad jį patį į tą miestelį įleistų. Ar jam kas už tai atlygino ar bent padėkojo? Priešingai, o kai kas net tyčiojosi.

Pamenu, Scrantone tuo metu šv. Juozapo parapijos klebonu buvo kun. Jonas Kuras, didelis arogantas, kurs kas sekmadienį per savo pamokslus neapseidavo nepakeikęs Šliupo. Vieną sykį per savo "pamokslą" jis papasakojo tokį "perlą": "Anadien važiuoju strytkariu ir žiūriu, gatve eina žmogus su didele barzda ir nešasi raudoną gaidį su raudona subinė. Žiūriu, žiūriu, kad tai Šliupas"...

(Bus daugiau)

Lietuvių operos dirigentas A. Kučiūnas kalba apie naujai statomą operą "Jūratė ir Kastytis". Toliau matosi operos valdybos nariai: V. Momkus ir V. Radžius.

JURGIS JANUSAITIS

Laiko mašina, Lemonto opera ir varžytinės

Į įvairių renginių sriautą šeštadienį įsijungia ir Lietuvių Foto Archyvo ruošiamas humoro ir varžytinių vakaras. Mes esame įpratę į rimtus koncertus arba linksmų nuotaikų pobūvius, tačiau varžytinių vakaras, berods, buvo pradėtas LFA praktikuoti praėjusiais metais.

Šią mintį iškėlė Amerikos lietuvis, aktyvus visuomeninkas ir LFA lėšų telkimo komiteto pirmininkas John Evans. Ir reikia pasakyti, kad praėjusiais metais toks vakaras, palyginti, praėjo sėkmingai.

Po pirmojo bandymo štai šeštadienį — šiandien, lapkričio mėn. 6 d. Jaunimo Centre, 7 val. bandomas antras bandymas, — ruošiamas nuotaikingas humoro ir varžytinių vakaras.

Ir programa gera, nors kai kas sako, kad gal ir per trumpa būsianti, bet ji svečius tikrai nuteiks linksmai.

Programai vadovauja ir ją planuoja aktorė Julija Cijūnelienė. Nerijos tunto skautiškas jaunimas pavaizduos "Laiko mašiną". Čia, atrodo, bus sukaupta šių dienų žmogaus silpnavališkumas, įvairios įtakos, keistenybės. O jaunimas tai moka gražiai ir vaizdžiai perteikti.

Lemonto respublika tikrai garsėja. Ji auga bendruomeninninkų skaičiumi, jų aktyvumu ir gražiai veikia. O dabar štai net Chicagą nustebinti nori su savo "Lemonto opera". Šios operos turinys lieka paslaptyje ir net ponia Julija Cijūnelienė tos paslapties nenorėjo iš anksto atidengti. Tai įsitikins žiūrovas, atsilankęs į šį vakarą.

Na, kiek atsimename LFA komitetas visada lieka vaišingas, ir šiame vakare kiekvieną svečią maloniai priims, pavaišins skaniais užkandžiais ir kavute. O įėjimo auka pasakiškai maža, dar negirdėta, tik vieno dolerio. Kur gi patogiau ir geriau galėtum susitikti savus prietelius, jeigu ne linksmų nuotaikų vakare.

Po viso to LFA Lėšų telkimo komitetas vykdys varžytines. Bus vertingų daiktų, kuriuos bus galima tikrai žemomis kainomis įsigyti. Daiktai praktiški, kasdien vartojimui tinką. Tad tikrai būtų gera, kad šeštadienio vakarą praleistume šiame humoro ir varžytinių vakare. Pelnas šio vakaro skiriamas mūsų kultūrinio gyvenimo pėdsakams įamžinti dokumentiniuose filmuose, apie kuriuos esame jau skaitę ir kuriais gėrėjomės.

Rengėjai sako, kad ir kitos staigmenos laukia atsilankančių.

Tad pabandykime ir mes pagyventi gerų nuotaikų pobūvyje.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HOME LOANS — INSURED SAVINGS
Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SEIGAN'S
VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ
4640 SOUTH ASHLAND AVENUE
Tel. YArds 7-1272

Atdara vakarais: pirmadieniais ir ketvirtadieniais, o kitomis dienomis iki 6-tos valandos vakaro.

HARRY SEIGAN kviečia visus vyrus ir jaunuolius atvykti ir įsitikinti, koks didžiulis yra pasirinkimas rūbų rudens ir žiemos sezonui, geriausių firmų, kaip GROSHIRE, BOTANY "500", PHOENIX ir kit., naujausios mados.

KĄ TIK GAUTA IŠ ITALIJOS KOSTIUMŲ, MARŠKINIŲ IR KITOKIOS APRANGOS.

Pirkę kostiumą, švarką ar kelnes, jūs būsite patenkinti, nes mūsų siuvėjai čia pat vietoje jums primieruos ir pritaikins ir nieko už pritaikymą nereikės mokėti.

KALBAME LIETUVIŠKAI

Visos berniukų aprangos gaunamos, įskaitant stambius (husky).

CRANE SAVINGS and Loan Association

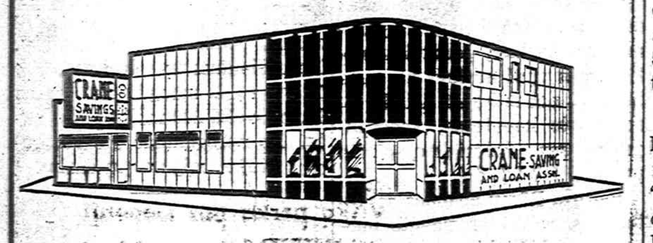

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS
5% on investment account
6% mokama dviejų metų certificatams. Mažiausia $5,000 ar daugiau
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
INSURED
VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vak.; Antrad ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienia's 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Chicago Savings and Loan Association

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $20,000.

6% PER ANNUM OF $5000 OR MORE ON CERTIFICATES 2 YEAR MATURITY
5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF $1000 ONE YEAR MATURITY
5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF $1000 OR MORE 6 MONTH MATURITY
5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE Passbook Accounts $100.00 MINIMUM
5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS
DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.
Mrs. PHIL PAKEL, President
6245 So. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

JEI JŪS NORITE SIŲSTI
SIUNTINĮ - DOVANAS Į LIETUVĄ IR USSR DALIS
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESPOSYLTORG)
VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019—Tel.: 581-6590—581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y. 11218	485 McDONALD AVE.	—	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	—	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	378 MARKET STREET	—	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	41 WHITEHEAD AVENUE	—	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	—	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEWOOD ACRES	—	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	—	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	—	HE 5-1654
LOS ANGELES 4, CAL.	159 So. VERMONT AVENUE	—	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	—	HU 6-2818
CHICAGO, ILL. 60629	2608 W. 69th STREET	— 312 —	WA 5-2787
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	—	DI 2-4240
BUFFALO 12, N. Y.	701 FILLMORE AVE.	—	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	—	365-6780
HARTFORD 6, CONN.	122-126 HILLSIDE AVE	—	249-6216
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	—	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELLUS ST.	—	475-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	—	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	—	365-6740
SO. BOSTON, MASS.	396 WEST BROADWAY	—	AN 8-1120
TRENTON 10, N. J.	1152 DEUTZ AVENUE	—	EX 2-6306
RAHWAY, N. J	47 E. MILTON AVE.	—	381-8997

ALGIRDAS GUSTAITIS

SIBIRAS PASTATYTAS ANT LIETUVIŲ KRAUJO IR KAULŲ

Pasikalbėjimas su bolševikų kacetą Solženicin kūrinyje filme pavaizdavusiu Tom Courtenay

Pamatęs filmą "Viena diena Ivano Denisovičiaus" (angliškai: One Day in the Life of Ivan Denisovich), pora dienų po to buvau pakviestas pasikalbėjimui su pagrindiniu to filmo artistu-Tom Courtenay, anglų aktoriumi, gimusiu šiaurinėj Airijoj. Kaip žinome, to kūrinio autorius yra rusų rašytojas Aleksandras Solženicin, pernai apdovanotas Nobelio literatūrine premija už veikalą "The Cancer Ward", bet negalėjo atvykti jos pasiimti. Jis įvairiopai persekiojamas Bolševikijoje, nors kažkaip sugeba savo veikalus pasiųsti į užsienį, kur jie mielai spausdinami, perkami, verčiami į skirtingas kalbas.

Po eilės metų Hollywoodo filmų pramonės tylos sąmokslo, pagaliau pavyko pamatyti bent nežymią dalį tikro dabartinės Sovietų Rusijos (Bolševikijos) gyvenimo, labai stropiai vykdomo koncentracijos griovynėj (ne stovykloj - stovykla naudotina gražesne prasme, kaip skautų stovykla, karių stovykla, ir pan.). Šiandien yra bent keli, o gal net keliolika, milijonų žmonių suvarytų į tokias bolševikines koncentracijos griovynes. Rusai — komunistai mielai naudojasi nemokama darbo jėga, drauge vykdydami savo gyventojų "perauklėjimą" ir jiems nepatinkančių mažinimą.

Tas filmas bus paleistas laisvame pasaulyje. Galimas dalykas, komunistai irgi ką panašaus padarys, įvilkdami kokią klastingą mintį. Tuo nereikėtų per daug stebėtis. Jie bando ir dažnai sugeba išsikapstyti iš blogiausių padėčių. Visados yra daug naivėlių, kurie jiems, o ne tiesai, patiki.

"One Day in the Life of Ivan Denisovich" filmą nuoširdžiai rekomenduoju pamatyti visiems. Bolševikinės sistemos nežinantiems duos šiokį tokį pradinį supratimą, žinantiems naudinga atsišviežinti.

Filmą režisavo suomis Casper Wrede. Pagamino norvegai ir anglai. Filmuota Norvegijoje, apie 300 mylių į šiaurę nuo Oslo, pačiame žiemos šaltyje, nes ir aprašyta viena diena kalinio panašioje, speiginiame šaltyje esančioje, rusų koncentracijos griovynėje, kažkur Sibire.

Bet pradėkime pokalbį.

Tom Courtenay dar gana jaunas vyras. Gražiais plaukais, veriančių akių. Pilnas ištaikingo viešbučio kambarys spaudos atstovų. Prieš pradedant pokalbį, vadovai jį asmeniai supažindino su keliais, kažkodėl ir su lietuviu. Mudu tuoj pradėjome kalbėtis, bet jam tuoj teko užimti mikrofonais apstatytą stalą.

— Filme atrodėte liesesnis. Pridėjote svorio?

— Prieš pradedant filmavimą numečiau apie 7 svarus, ir nei kiek nepridėjau filmavimo laiku, gal net dar kiek numečiau.

— Kaip jautėtės tarp kitų filmo bendradarbių koncentracijos stovykloje?

— Visi jautėmės labai draugiškai. Nors buvo šalta lauke ir patalpose, bet tarp mūsų visų buvo draugiška šiluma, jaukumas. Visi dirbo nuoširdžiai, norėjo atlikti kiek galima geriau ir greičiau.

— Kaip jautėtės nukirptais plaukais, kacetininko drabužiais?

— Kartais net norėdavau užsitikrinti, ar tikrai nesu koncentracijos stovykloje. Plika galva, šiurkštūs, nemalonūs kacetininko drabužiai labai vargina, slegia.

— Imdamasis vaidmens ar norėjote parodyti pasauliui politinę neteisybę, kokia ir dabar tebėra Sovietų Rusijoje, ar tetūrėjote vien artisto paskirtį?

— Jokios politikos neturėjau ir neturiu. Man politika nerūpi. Tenorėjau duoti galimai geresnį charakterį pagal gerai pavaizduotą veikalą.

—Ar esate skaitę daugiau knygų apie Sovietų Rusijos koncentracijos griovyklas, ar skaitėte "Leave Your Tears in Moscow", kur aprašomi lietuvių pergyvenimai. Veikalas išverstas į kelias kalbas.

— Ne, jokio kito veikalo apie sovietų koncentracijos vietas neskaičiau.

Vienas korespondentas paklausė, kaip "spelinasi" tos knygos autorė. Pasakiau, visiems patariau pasiskaityti.

— Bet pavaizdavote tikrai, gerai, kiek gali pasakyti koncentracijos grriovynėje nebuvęs. Ar studijavote tą temą, personažą?

— Studentams ir mokslininkams reikia studijuoti. Aktoriui reikia įsigilinti, bandyti savaip suprasti. Pora mėnesių prieš pradedant filmuoti buvau užsidaręs savo name, galvojau, stengiausi suprasti, įsivaizduoti kaip elgčiausi, ką jaučiau būdamas tokioje padėtyje.

— Ar komunistai netrukdė filmavimo?

— Kažkas iš sovietų buvo atvykę pasižiūrėti mums befilmuojant Norvegijoj. Pasižiūrėjo ir nieko nesakę išvažiavo.

— Ar jus kiti artistai nekritikuos, juk dabar tokia mada, kad prieš komunistus stengiamasi tylėti?

— Vienas jau paklausė, kodėl sutikau tokią rolę pasiimti. Atsakiau, kad man patiko kūrinys, kūriau personažą, nieko daugiau. Ir tuoj paliko.

— Filme girdėtis skandinavų akcento. Kažin ar yra koks norvegas bolševikų koncentracijoje, kai tuo tarpu yra daug kitų tautybių su jų akcentais.

— Režisorius ir gamintojas, matomai, tenorėjo duoti svetimo akcento. Rusijoje yra tiek daug tautybių ir tiek daug svetimų akcentų.

— Sibiras pastatytas ant lietuvių, latvių, ukrainiečių ir kitų kraujo ir kaulų. Ar sutiktumėte vaidinti lietuvio parašytam veikale apie gyvenimą komunistų okupacijoj?

— Kodėl ne, jei veikalas būtų gerai parašytas, jei atsirastų produseris, geras režisierius.

— Ar patiko šio filmo režisierius Casper Wrede?

— Jis mane pažinojo iš anksčiau, kai dirbau Stratford-on-Avon teatre. Jis ten buvo atvažiavęs pasižiūrėti kai kurių spektaklių. Vėliau susitikome Londone. Jis pasiūlė vaidmenį filme. Sutikau. Tesnės teatrinės veiklos. Su juo vienas malonumas dirbti, jis ne tik leidžia pasireikšti, bet ir daug padeda. Jis sudaro galimybę būti tikrai geru.

— Esate vaidinę "Hamletą". Ką patartumėte "Hamleto" mylėtojams?

Čia tuoj įsiterpė vienas: vokiečiai turį "Hamleto" vertimą gal geresnį, nei pats originalas. Tom C. atsakė, jog ir originalas anglų kalba yra gana geras...

— Patarčiau keletą metų "Hamleto" nevaidinti. Būtų naudinga kurį laiką atitrūkti, kiek primiršti, o paskui gal kiek kitaip pradėti jo atlikimą.

— Kur norėtumėt vaidinti, — Anglijoje, Europoje ar JAV-se?

— JAV-se befilmuojant yra tiek begaliniai daug varžymų! Čia pats net peleninės negali pasiimti, nes nepriklausai tokiai unijai... Mieliau vaidinčiau Anglijoj. Ten galima laisviau dirbti.

Tom Courtenay sakosi labai myljs filmą. Anksčiau galvojęs būti rašytoju. Mėgstąs sportą, vaikščiojimą, patinką šunes. Turėjęs vieną, bet kadangi gyvenąs vienas savo name Londone, tai esąs tikras vargas. Šunį padovanojęs savo draugams ūkyje.

Countenay tebėra nevedęs, nors, atrodo, turi savo merginą. Myli gerą muziką, kaip Šubert, Beethoven, Brahms.

Rusas parašė, norvegai ir anglai pagamino, suomis režisavo, o Airijoj gimęs puikus anglų artistas Tom Courtenay vaidino filme "One Day in the Life of Ivan Denisovich". Pagal A. Solženicino veikalą filmui pritaikė Ronald Harwood. Čia matomas rusu-komunistų kacetę pagrindinis filmo artistas Tom Courtenay. Įsižiūrėkite į jo akių, veido išraišką, pergyvenimą. Iš to filmo.

FLORIDA

Susilaukėme lietuviškos kepyklos

St. Petersburgo ir Tampos lietuvių pageidavimas pagaliau išsipildė: susilaukėme lietuviškos kepyklos, kur bus kepama ir lietuvių skoniui pritaikyta duona.

Rodosi, prieš metus laiko buvome nudžiugę, kai p. Kazilionis buvo pradėjęs kepti duoną. Tačiau po kurio laiko, kai pasirodė, jog kepyklai vieta nėra tinkama, jis kepyklą uždarė. Bet štai po gerokos pertraukos jis vėl kibo į kepyklos biznį. Pasirinko kepyklai daug geresnę vietą (126-49th St. So., St. Petersburg). Prie kepyklos, kuri vadina E. K. Bakery, yra patogus privažiavimas automobiliais.

Ponas Kaziljonis Lietuvių kaimelio gyventojus jau apdovanojo savo duonute ir pasižadėjo ir toliau Tampos lietuvių nepamiršti, — aprūpinti juos pagal lietuvišką receptą kepama duona.

Lauksime. O tuo tarpu linkime p. Kazilioniui geriausios sėkmės.

Onutė

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

BIG
SAVINGS
NEWS

Now earn interest from date of deposit to date of withdrawal on regular passbook accounts - including withdrawals made before the end of the quarter.

AND ...

At Standard Federal an interest check mailed every month on certificate accounts or, if you choose, you can leave the interest in your certificate account for withdrawal later.

INTEREST COMPOUNDED DAILY ON ALL ACCOUNTS

We pay highest rates permitted by law.
SAVINGS INSURED TO $20,000.00

ASSETS OVER $160,000,000
RESERVES OVER $14,500,000

STANDARD FEDERAL
SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVENUE AT SACRAMENTO • CHICAGO, ILLINOIS 60632 • 847-1140
OFFICE HOURS • Monday, Tuesday, Thursday & Friday, 9 a.m. to 3 p.m.
Saturday, 9 a.m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki $20,000.

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $22.00 per year, $12.00 per six month, $7.00 per 3 months. In other USA localities $20.00 per year, $11.00 per six months, $6.00 per three months; Canada $22.00 per year; other countries $23.00 per year.

15 cents per copy. 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose
metams — $22.00
pusei metų — $12.00
trims mėnesiams — $7.00
vienam mėnesiui — $3.00

Kitose JAV vietose:
metams — $20.00
pusei metų — $11.00

trims mėnesiams — $6.00
vienam mėnesiui — $2.00

Kanadoje:
metams — $22.00
pusei metų — $12.00
vienam mėnesiui — $3.00

Užsieniuose:
metams — $23.00
pusei metų — $13.00
vienam mėnesiui — $3.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Seka kiekvieną lietuvio žingsnį

Okupuotoje Lietuvoje rusai laiko kelias raudonosios armijos divizijas, čekistų batalijonus, policijos būrius ir gausų komunistų partijos narių skaičių pavergtiems lietuviams kontroliuoti. Pasirodo, kad šių represijos jėgų neužtenka. Pavergtoje Lietuvoje jau yra sudarytas naujas represijų organas, kurio nariai seka kiekvieną gyvo lietuvio žingsnį. Tai šimtatūkstantinė kontrolierių gauja, įkėlusi koją į kiekvieną kolchozą ir mažiausią dirbtuvėlę.

Kontrolierius Lietuvon įvedė rusai. Jie atsiuntė Lietuvon didoką būrį nepaprastai ištikimų vyrų, kurie turėjo sekioti pramonėje ir kolchozuose dirbančius lietuvius. Bet rusai mažai tegalėjo padaryti. Jie nemokėjo kalbos ir nepajėgė tiksliai nustatyti, ką lietuviai dirbo ir ką jie turėjo daryti. Pamažu į kontrolierius buvo įtraukti lietuviai. Svarbiausias instrukcijas kontrolieriams dar ir šiandien paruošia Maskvos atsiųsti atstovai, bet "Lietuvos liaudies kontrolės" komiteto pirmininku paskirtas Maskvoje gimęs, bet tėvų Lietuvon parvežtas Albertas Barauskas. Jis yra buvęs raudonosios armijos karininkas, sovietų žvalgybininkas, Maskvoje baigęs specialius komunistų partijos kursus. Tuojau po karo sovietų policijai jis padėjo "numalšinti" Radviliškio ir Kedainių apylinkes, o paskutiniu dešimtmečiu dirba okupantui svarbų administracijos darbą. Kelis metus jis kontroliavo komunistų partijos narius, bet paskutiniu metu jo žinioje 103,000 kontrolierių.

Neseniai spaudoje pasirodžiusiam ir turisto iš Vilniaus atvežtame rugpiūčio mėnesio Komuniste yra vyriausio kontrolieriaus A. Barausko straipsnis, pavadintas "Labai aktualus klausimas". Jis aktualus ne tiktai pačiam "liaudies kontrolės" komiteto pirmininkui, bet visiems partijos nariams. Tame straipsnyje Barauskas viešai skelbia, kad krašte yra 5691 kontrolierių grupė, gerai organizuota ir savo kojas įkėlusi į kiekvieną krašto pramonės šaką. Krašte nėra nei vienos įstaigos, ūkio organizacijos, darbininkų grupės, kurios darbo nesektų kontrolierius ir nepranešinėtų Barauskui.

Barauskas tvirtina, kad pats svarbiausias kontrolierių uždavinys yra prižiūrėti valstybinę drausmę. Kontrolieriai seka, kas dirbtuvėlėje kalba ir stoviniuoja, kas iš kolchozo vagia ir vogtus daiktus pardavinėja, kas kyšius ima ir įvairiai kombinuoja. Apie visus nusikaltėlius kontrolieriai praneša centrui, bet jie gali veikti tiktai susitarę su kitomis valstybinėmis įstaigomis ir gavę partijos vadovybės įsakymą.

Barauskas tvirtina, kad kontrolieriai turi teises įsikišti net į Maskvoje nustatytus valstybinius ūkio planus. Lietuvoje rašalo bonkučių gamintojai pastatė mechanizmą bonkutėms užkimšti ir etiketėms prie bonkučių klijuoti. Visas tas reikalas kainavo stambias sumas pinigų, o kai viskas buvo pastatyta, tai paaiškėjo, kad tos rašalo bonkutės visai nebuvo reikalingos. Ypatingai stropiai kontrolieriai tikrina darbo procesą kiekvienoje dirbtuvėlėje. Lietuviai buvo darbštūs žmonės, bet dabar labai daug stoviniuoja. Šis klausimas rusams nesiseka sutvarkyti. Tuo reikalu komunistas Barauskas šitaip rašo:

> "Tačiau, kaip parodė neseniai atliktas patikrinimas dar yra daug trūkumų šioje srityje. Pernai darbo laiko nuostoliai pramonėje dėl neatėjimo į darbą, administracijai leidus, dėl pravaikštų ir kitų priežasčių sudarė tūkstančius žmogaus darbo dienų. Be to, daugelyje įmonių ir organizacijų darbininkai ir tarnautojai atitraukiami nuo darbo dėl įvairių renginių — pasitarimų ir posėdžių, sportinių varžybų, ekskursijų, turistinių kelionių, meno saviveiklos repeticijų bei pasirodymų ir pan. Pavyzdžiui, Vilniaus dujofikavimo gamybinėje valdyboje dėl to, kad eile atvejų susirinkimai, posėdžiai ir paskaitos prasidėdavo puse valandos prieš darbo dienos pabaigą, 1970 metais prarasta 3.5 tūkstančio žmogaus darbo valandų". (Komunistas, 1971 m. rugpiūtis, 9 psl.).

Lietuviai darbininkai į komunistų šaukiamus susirinkimus nenori eiti ir tuščių pasakojimų nenori klausyti. Jie eina tiktai tuo atveju, jeigu susirinkimai vyksta darbo metu. Bet Maskvai tas nepatinka. Maskvai rūpi, kad lietuviai dirbtų, o renginių lankymas jau antraeilis dalykas. Rusai nė kiek nesijaudina, jei iš Čekoslovakijos atvykę muzikai koncertavo veik tuščiai filharmonijos salei, bet rusams labai svarbu, kad lietuviškos vištos sudėtų jiems daugiau kiaušinių. Barausko kontrolieriai tikisi bereikalingai laiką pravaikščiojančias vištas sukontroliuoti.

Dienų skeveldros

1.

Jau buvo minėta, kad Kaune mirė gilios senatvės prisilaukusi dr. V. Alseikienė. Bet niekur nepaminėta, kad ji buvo ypatingai dosni visuomenininkė. Ji besisielodama ligų ir skurdo ėdamais Vilniaus krašto valstiečiais kone kasmet atitrūkusi nuo savo tiesioginių pareigų iškildavo dienai kitai čia į Adutiškį, Daugėliškį, Apsą, Varėną, čia į Gervėčius, iškildavo kovai su trachoma.

Beje, už akių operacijas, jei pacientas nepasiturintis, dažnu atveju nepaimdavo nei skatiko.

Ir dar, lyg gėlė ant a. a. dr. V. Alseikienės kapo, viena "smulkmena":

iki 1925 m. Vilniaus lietuvių spaudoje būdavo kronikos kertelė "politiniams kaliniams remti" (vėliau cenzūra uždraudė). Kur stambesnė suma ir bevardė (XY pažymėta), tai dr. V. Alseikienės auka.

Rėmė gyvųjų kovą už laisvę, globojo ir kovoje žuvusiuosius. Kasmet pavasarį ir prieš Vėlines paremdavo Rasų kapinėse sostinėje, Trakų ir kitur, kur palaidota mūs savanoriai ir *nežinomieji* kariai, sutvarkyti kapus, parūpinti gėlių ir žvakių.

Buvo didelis nuostolis visuomenei, kai 1931 m. dr. V. Alseikienė išsikėlė gyventi į Nepriklausomąją.

2.

Metai linksta į pabaigą ir... dar niekui neužtikau žinutės, kad vysk. Julijonas Steponavičius mini *dvigubą sukaktį:* 60 metų savo amžiaus ir 10 metų tremties į žagarę! Ko tylime?! Ko varžomės?

3.

Gamtos apsaugos komiteto pirm. K. Ginkūnas "Lit ir Meno" savaitraščiui pareiškė:

Mums rūpi ir vandenų švara. Jie turi būti tinkami žuvims gyventi. Tuo tarpu švarių vandenų kaskart lieka vis mažiau. Net pati švariausia Lietuvos upė Žeimena jau užteršta naftos produktais. O juk ateityje ji turės aprūpinti Vilnių geriamuoju vandeniu. Dabar Žeimenos aukštupyje naftos produktų yra keturis sykius (!) daugiau, negu leidžiama žuvininkystės normos. Iš kur atsirado ši nafta? Kiekvienas plaukiojantis valtimis, naudojantis dizelinį kurą, benziną, tepalus sotina šiais nepageidaujamais produktais mūsų vandenis. Naftos molekulės bakterijos skraido labai lėtai.

Tad mums lieka — tikrinti ir bausti tuos kolūkių ir tarybinių ūkių bei kitų organizacijų vadovus, kurie nesutvarko savo naftos produktų sandėlių. Juk kiekvienas naftos lašas nepranyksta be pėdsakų. Antai Varėnos rajone sausame pušyne buvo išpiltos naftos atliekos. Po kelių dienų už keliolikos kilometrų jos buvo rastos ... šuliniuose.

Be to, yra nutarimas panaudotus tepalus rinkti, kad juos būtų galima vėl perdirbti. Deja, ne visi šitaip elgiasi.

Ne tik nafta teršiami mūsų vandenys. Iš pramonės įmonių sruvena ir nevalytos gamybos atliekos. Mes apskaičiavome, kiek jos padarė žalos žuvininkystei per šių metų gegužės ir rugsėjo mėnesius. Vilkaviškio konservų gamykla išnuodijo žuvų už 7800 rublių. Jonavos azotinių trąšų gamintojai Neryje sumažino žuvų atsargas už 1567 rublius, tokia pat įmonė Kapsuke nepagailėjo Šešupės gyventojų — čia padaryti nuostoliai siekia beveik du tūkstančius rublių. Ypač smerktinos Kėdainių biochemijos gamykla ir Panevėžio komunalinio ūkio valdyba. Jos, be kita ko, turi rūpintis miestų nutekamų vandenų nukenksminimu. Tuo tarpu pirmoji išnuodijo žuvų beveik už aštuonis tūkstančius, o antroji daugiau kaip už ketvirtį... milijono rublių

Štai dar vienas atsitikimas Širvintų rajono Širvintos kolūkyje. Keli traktorininkai apvirto su amoniakinio vandens cisterna. Žala žuvininkystei — 153600 rublių. Mes dabar tariamės su juristais, kam pateikti ieškinį. Gal kolūkiui? Tačiau už ką skriausti visus kolūkiečius, jei tik keli iš jų nusikalto? — baigė pirm. K. Ginkūnas.

J. Cicėnas.

Laiko tekmėje

Tai nemeluota ir įdomi naujiena prekyboje

Market Parke, 2439 West 71 - je gatvėje, Emilija Dudėnienė atidarė naują, taip vadinamą Lydia's Health Food krautuvę. Ji savo maisto produktų pardavimo pobūdžiu tikrai išsiskiria iš visų čia esančių krautuvių. Nors, sako, amerikiečiams tai jau nebe naujiena, bet lietuvių tarpe tai visoje Amerikoje bus, be abejo, pati pirmoji.

Nors pranešimuose garsinama, kaip natūralaus maisto produktų parduotuvė, bet kai aš pravėriau duris, net stabtelėjau — ar aš būsiu pataikęs reikiamu adresu. Visai kitas vaizdas, nei mes įpratę matyti maisto parduotuvėse. Nesimato nei kumpių, dešrų, viščiukų, paršiukų, nei kitų panašaus pobūdžio prekių. Čia gausiai rikiuojasi meniškai sustatyti stikliniai indai su medum, vaisių, daržovių sunkomis, augaliniais aliejais ir kitokiais vitaminais. Visi jie, žinoma, neatskiesti cheminio pobūdžio priemaišomis ir pagaminti natūraliu būdu. Tik po šaldytuvų stiklais matėsi lietuviški sūriai ir kitos panašaus pobūdžio prekės. Kampe pastebėjau dideliuose maišuose esančius ir tuos akmeninėmis girnomis maltus stambius grikinius miltus. Neradau ir tos kinietiškos arbatos. Ir arbatos žolės buvo daugiausia mums žinomos kaip vaistažolės. Čia daugiausia jos parinktos mediciniškai, kad žmogų pagyvintų, padidintų jo energiją... Nebuvo progos nė su krautuvės savininke išsikalbėti, kaip jai sekasi toje naujoje prekyboje, ir kokie užmojai ateities planuose. Tik į mano klausimą ji pastebėjo, jog pradžia nekelia tos krautuvės nepasisekimui problemų. Priminė, jog pirmieji krautuvės lankytojai buvę daugiau amerikiečiai, bet dabar, kaip ir aš matau, tas pirkėjų veidas keičiasi su pirkėjų gausėjimu.

Taigi, toji krautuvė savo išskirtinu prekių parinkimu tikrai nedaro kitoms maisto krautuvėms konkurencijos. Tikriausiai Emilija Dudėnienė bus gerai padariusi, atidarydama tokią krautuvę. Argi galime mes nusileisti išprususiems amerikiečiams, besirūpinantiems gera sveikata.

A. Vil.

ROCKFORD, ILL.

Mirė Juozas Ruskevičius

Mirtis jau pradėjo švaistytis ir tarp antros kartos lietuvių. Štai šiomis dienomis mirė Juozas Ruskevičius, kuris buvo gimęs Minersville, Pa. Su tėvais ir kartu su kitais penkiais broliais bei trimis seserimis atsikėlė gyventi į Rockfordą.

Juozas buvo pats vyriausias. Tiek jis, tiek kiti jo broliai ir seserys savo motinėlės buvo išmokyti lietuviškai kalbėti.

Prieš kelis metus išėjęs į pensiją, velionis Juozas be didelio rūpesčio gyveno. Labai mėgo žuvauti. Mirė jis sulaukęs 69 metų amžiaus. Paliko nuliūdime žmoną Pearl, brolius Joną, Petrą, Antaną, Albertą ir Edvardą bei seseris Nellie Vaišnorienę, Margaritą ir Nijolę. Jiems visiems reiškiu gilią užuojautą.

Žvalgas

ADDIS ABABA. — Etiopijos imperatorius pasakė parlamente kalbą, kurioje ragina įstatymų leidėjus pravesti žemės reformą, kad visi gyventojai galėtų džiaugtis savo darbo vaisiais. Jis pasidžiaugė, kad Etiopijos santykiai su kaimynais, su Sudanu ir Somalija, pagerėjo.

UŽSAKYKITE DABAR
GERIAUSIĄ DOVANĄ
Į LIETUVĄ
GERESNĘ UŽ GRYNUS PINIGUS AR BETKOKĮ DALYKĄ
SPECIALAUS RUBLIO CERTIFIKATAI
Jie yra geriausia dovana.
Intertrade Express Corp. sakydavo Jums anksčiau, o dabar tai patvirtina Jūsų giminės —
Su jais jūsų giminės gali gauti ką tik jie nori už dalį reguliarios kainos. Yra tas pat kaip ieiti į krautuvę su 100 dol. ir nupirkti ten prekių už 200 ar 300 dol. netgi daugiau.
Pilnai garantuoti ir apdrausti. Tik INTERTRADE EXPRESS CORP. duoda Jums greičiausią patarnavimą. Certifikatai yra pristatomi į jūsų giminių namus per apie 3 savaites. Specialaus Rublio kaina yra $2.13.
Jokių primokėjimų nėra. Jūs galite siųsti bet kokią sumą.
Reikalaukite mūsų veltui siunčiamų iliustruotų katalogų.
UŽSAKYKITE DABAR
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
SVARBU DĖL AUTOMOBILIŲ
Tik trumpam laikotarpiui
Moskvitch 412 IE — $2995.00
Zaporozhets ZAZ 966 $1895.00
Yra tik labai ribotas kiekis. Todėl paskubėkite. Užsakykite dabar.
Svarbu dėl apartmentų.
Reikalaukite mūsų specialių biuletenių.

ZIGMAS JONYNAS

GYVENIMO KELIAIS

5

— Liga stipriai įsigalėjo. Nepažįstamas gydytojas būtų palaikęs cholera ir pasiuntęs į specialius barakus tikrajai mirčiai...

Prirašė vaistų ir patarė valgyti džiovintas mėlynes. Naumiestiškis Vladas Stelmokas prisilaikė mano bute. Jis atsidėjęs išvaikščiojo daugybę vaistinių ir surado prirašytus man vaistus ir porą svarų džiovintų mėlynių. Buvau labai nusilpęs ir jokiu būdu nebūčiau galėjęs vaistų susirasti. V. Stelmokas pasirūpino ir maistu iš Sibiro. Rusijoje siautė chaosas. Bolševikai paskelbė buvusių karių mobilizaciją. Įsakymas lietė ir mane. Nutariau bėgti. Nors buvau jau kiek pasveikęs, bet jaučiausi ligos stipriai iškankintas. Kyšių pagalba gavau iš geležinkeliečio bilietą iki Novosokolnyki stoties. Čia persėdus reikėjo vykti į Sebiežą, kur veikė pabėgėlių patikrinimo įstaiga. O iš čia — į vokiečių žinioje esamą Rezanovskaja.

Išlipau Novosokolniki stotyje. Rankose du sunkūs čemodanai su medžiaga drabužiams. Ėjo gandai, kad šitokių dalykų Lietuvoje labiausiai trūksta. Nešti sunkius čemodanus nepajėgiau. Dairiausi nešiko. Žiūriu ir savo akimis netikiu: eina mano kariuomenės laikų draugas Juozas Čsas iš Vilkaviškio. Petrapilyje jis vedė kokią tai Sibiro kunigaikštytę. Dalyvavau vestuvėse piršlio pareigose. Išleidau nemažai pinigų visokioms vaišėms. Pasirodė, kad J. Čsas čia buvo didelis ponas, bolševikų valdžios pastatytas šios mazginės stoties komendantas... Tuoj pašaukė geležinkelietį mano čemodanams nunešti į jo čia pat esantį butą. Radome ir jo žmoną. Jiems buvo didelis džiaugsmas pamatyti savąjį piršlį, o man laimė, kad juos čia netikėtai sutikau. Išgirdęs, kad aš ką tik išsikrapščiau iš baisiosios ligos, J. Čsas mane paliko pas save ištisai savaitei pasitaisyti ir sustiprėti. Per savaitę gerokai pasitaisiau. Išsiprašiau, kad leistų toliau keliauti. Padavė garvežį su vienu vagonu ir abudu su žmona palydėjo mane į Sebiežą. Iš anksto papasakojo, kad vokiečių kontroliuojamoj Rozanovskoje stoty didelis susigrūdimas lietuvių pabėgėlių. Žmonės ištisas dienas stovi kilometrinėse eilėse. Trunka savaitės, kol pasiekia komendantą, atlieka karantiną ir visokius formalumus. Buvau apsirengęs rusų studento uniforminę eilutę. J. Čso patartas suradau caro laikų šimto rublių banknotą su kasininko Sipovo parašu, įdėjau vokan ir užrašiau vokiečių karo komendantui. Esą šitokias šimtines vokietis komendantas kažin kodėl labai brangindavęs... Jis pasamdė žydelį nuvežti mano čemodanus kokią porą kilometrų nuo Sebiežo. Atvežė ir iškrovė čemodanus prie vokiečių kareivių numinto tako ir tuoj pat dingo. Atėję du kareiviai sargybiniai mane areštavo. Parodžiau laišką vokiečių karo komendantui. Jie nešini mano čemodanais pro ištisą pabėgėlių eilę pristatė tiesiai komendantui. Šis atplėšė ir perskaitė laišką. Voke pastebėjo šimtinę. Tuoj pašaukė kareivį, liepė išvalyti atskirą kambarį, paklot lovą, atnešt kavos, ryt rytą nupirkt bilietą į Dvinską ir pasodint mane į traukinį. Visa tai buvo laiške parašyta. Labai džiaugiausi, kad sunkiausioj kelionės dalis taip gerai ir greitai išsisprendė. Tą pat pakartojau Dvinske, prašydamas bilieto į Vilkaviškį. Įvyko nemaloni klaida. Vieton Vilkaviškio, atsidūriau Volkoviske. Gardino gubernijoj. Čia įkišau į voką jau tik 50 rublių ir gavau bilietą į Vilkaviškį su persėdimu Vilniuje. Į šeštą dieną išlipau Vilkaviškio geležinkelio stotyje.

Tuoj pastebėjau, kad žmonės daug geriau gyveno vokiečių užimtuose kraštuose. Jau sekančioje po Rozanovskos stotyje daug kas ėjo krepšiais duonos bei kitais maisto produktais ir siūlė juos pirkti. Griebiau kepalėlį duonos. Pasirodė bloga ir sena. Teko ją išmesti ir nusipirkti geresnės ir daug pigiau. Stotyje siūlomo maisto netrūko. Rusijoj siautė tikras badas...

Vilkaviškio stotyje vaikščiojo du vokiečių žandarai. Visur ramu, jokio judėjimo. Pasilsėdamas nutempiau abudu čemodanus pas artimiausią ūkininką prie plento į Naumiestį. Ūkininkas vienu arkliuku vežė kviečius iš laukų. Užkalbinau, kad mane pavėžėtų į Naumiestį. Visaip atsikalbinėjo. Nežinodamas vietos kainų, už nuvežimą pasiūliau 100 rublių. Pagalvojęs maloniu balsu atsakė:

— Palaukite. Aš tik išmesiu kviečius iš vežimo ir jus pavėžysiu...

Vėliau paaiškėjo, kad vokiečiai prievarta atiminėdavo iš ūkininkų visas gėrybes, mokėdavo labai žemas kainas ir tai ostmarkėmis. Lietuviai šiais pinigais nepasitikėjo, daugiau vertino caro rublius. Išmetęs kviečius, sudėjo mano čemodanus į vežimėlį ir po poros valandų atsidūriau Naumistyje. Nedelsdamas savo bagažą palikau pas žydelį ir tris kilometrus pėkščias nudrožiau į tėviškę. Pro galą gyvenamojo namo ėjau į kiemą ir išgirdau mamos balsą:

— O Jėzau, Zigmukas pareina!

Su ašaromis akyse puolėme vienas antram į glėbius, išsibučiavom. Kalbai žodžių trūko... Ir taip po septynerių metų klaidžiojimo didžiausiuose Rusijos plotuose peržengiau tėviškės slenkstį...

TĖVIŠKĖS PADANGĖJE

Vakarop iš laukų susirinko broliai ir seserys. Ištisę, pasikeitę. Brolis Antanas buvo dar mažas. Jis gimė man bebūnant kariuomenėje. Vyresnieji labai pasikeitę. Jeigu būčiau juos kur anksčiau sutikęs, tai nebūčiau pažinęs, kad tai mano tikrieji broliai. Tuoj pasikinkė arklį ir parvežė čemodanus. Motina labai džiaugėsi parvežtom medžiagom. Jų labai trūko Lietuvoje. Pradėjo pasakoti karo metais patirtas baisybes: kaip iš armotų sudegino visus trobesius su gyvuliais tvartuose, kaip brolį Petrą vokiečių kareivis peršovė stačiai į širdį, ir jis mirė tarpduryje, kaip iš manęs gavę tik vieninteli laišką per Raudonąjį Kryžių, ir tada sužinoję, kad aš gyvas ir t. t. Kiekvienas stengėsi pasakoti, kas tik jo galvoje užsiliko svarbiausio. Kai aš pasakiau, kad jiems nedera skųstis, kadangi jie turtingi žmonės, nes didelis kepalas duonos ant stalo... jie mano žodžių negalėjo suprasti... Kad ir vokiečiai buvo viską surašę, spauste spaudė atiduoti didelius kiekius visokių ūkio gėrybių, bet visvien ūkininkai bado nekentėjo ir negalėjo suprasti visų tikrojo bado baisenybių. Rusijoj badas paversdavo žmones į plėšrius žvėris...

Prisiminiau 1918 m. vidurvasario įvykį Petrapily jau bolševikų viešpatavimo laikais. Važiuoju sau tramvajum dar kario unformoj Ilipa kažkoks pilnoj uniformoj generolas, Sulyšęs, vos paeina. Kepurė ant galvos tokia didelė, kad tramvajui einant sukinėjasi į visas puses. Prieina konduktorius ir prašo mokėti už bilietą 50 kapeikų. Generolas kukliai atsako neturįs pinigų... Išsiėmiau 40 rublių kerenką (toki buvo A. Kerenskio laikų maži popieriniai pinigai) ir padaviau. Generolas dėkojo, atiduodamas karišką pagarbą.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArden 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtad. ir šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123, jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Specialė pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2350 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

UKRAINIEČIAI KATALIKAI REIKALAUJA AUTONOMIJOS

Kaip jau rašyta, Ukrainiečių apeigų katalikų bažnyčios lyderiai — kardinolas Josif Slipyj ir penkiolika ukrainiečių vyskupų, kurių penki iš Jungtinių Amerikos Valstybių, kiti iš Kanados, Europos, Argentinos, Australijos ir Jugoslavijos, pasaulinio vyskupų sinodo proga susirinkę Romoje, pasipriešindami popiežiaus Pauliaus valiai, nubalsavo turėti savo nepriklausomą specialų sinodą "svarbioms ir rimtoms", jų bažnyčią liečiančioms problemoms aptarti. Ukrainiečiai, nepaisydami popiežiaus įspėjimo, kad jie neturi teisės tai daryti ir Vatikano diplomatų pastangų atkalbėti nuo tokio žygio, tačiau savo sinodą, skirdami jam pilnas įstatymdavystės teises bažnyčios klausimais, kuomet Vatikanas tokias teises pripažįsta tik nepriklausomų valstybių bažčioms. Tuo sinodu viešai iškeliamas konfliktas tarp kantrybės dėl Vatikano slaptos diplomatijos netekusių ukrainiečių ir popiežiaus diskretiškų pastangų pasiekti įmanomai palankesnių santykių su Sovietų Rusijos komunistais.

Ekspertų nuomone, svarbiausioji ukrainiečių katalikų hierarchijos "maišto" priežastis yra jų seniai jaučiamas pasipiktinimas ir kartėlis, kad Vatikanas nieko nedaro palengvinti būklę šešiems milijonams katalikų Ukrainoje. Negana to, tie ukrainiečiai vyskupai savo sinodu nori išsikovoti autonomiją nuo Vatikano, kaip kad tokią autonomiją turi kitos Rytų apeigų katalikų bažnyčios visame pasaulyje. Be to, ukrainiečiai nori turėti savo patriarchą. Ukrainiečių katalikų laisvajame pasaulyje (ne Sovietų Sojuze) esama arti 2 milijonų, iš tų apie 300,000 Jungtinėse Valstybėse.

Kardinolas Josyf Slipyj

Kaip George Weller, Chicagos Daily News atstovas Romoje pastebi, pats popiežius nedviprasmiškai boikotavo ukrainiečius, nedalyvaudamas ukrainiečių bažnyčios svarbioje jubiliejinėje šventėje šv. Sergiejaus ir šv. Bacho bažnyčioje, esančioje vos per vieną mylią atstu nuo Vatikano, švenčiant 375 metų sukaktuves nuo 1596 metais Lietuvos Brastoje sudarytos unijos su Vatikanu, tai yra nuo ukrainiečių "unijotais" pasidarymo. Tuo tarpu tas pats popiežius Paulius VI veltui dėjo visas pastangas gauti komunistų leidimą dalyvauti panašiuose jubiliejuose satelinėje Lenkijoje ir Vengrijoje.

Vatikano prelatai nerimsta, kad ukrainiečiai savo sinodu atkreips viso pasaulio dėmesį į ukrainiečių katalikų (unijotų) žiaurų persekiojimą komunistų okupuotoje Ukrainoje ir tuo būdu pakenks tiek jautriai siekiamiems santykiams su Sovietais.

Popiežius pirmą tokį persnėjo dėl savo prosovietiškos politikos gavo, kai du ukrainiečiai vyskupai — pats Slipyj ir kanadiškis ukrainiečių vyskupas pasauliniame vyskupų sinode, pačiam popiežiui klausantis, aštriai pasmerkė Vatikano gerinimąsi Sovietų Sąjungai. Vatikano nerimas turi pagrindo, kadangi Vatikane visą mėnesį vykęs pasaulinis vyskupų sinodas turi popiežiui patariamąją galią, kurio patarimus popiežius gali imti dėmesin ir gali neimti, tuo tarpu kai ukrainiečių sinodas skelbiasi turįs pilnas legislatyves teises skelbti savo bažnyčiai įstatymus ir taisykles.

Kovingai nusiteikę ukrainiečių vyskupai Romoje jaučiasi pakilioje dvasioje ir yra pasiryžę išsirinkti naują vadą, greičiausiai jį pavadindami patriarchu, jei popiežius sudrausmintų dabartinį jų dvasios vadą kardinolą Slipyj. "Savo žvilgančiose apskritose mitrose, dvišakius kandeliabrus aukštai iškėlę", rašo G. Weller, "jie vadovauja savo tikintiesiems — jų tarpe šimtinei iš Jungtinių Valstybių ir Kanados — giedodami savo tautinius himnus". Ypatingai ukrainiečius katalikus jaudinąs Vatikano kėslas juos pačius ir jų Bizantiniškas apeigas įmerkti į Romos lotynišką struktūrą. "Mes esame pagauti tarp Maskvos tiranijos ir Vatikano nuolankumo", jie sako.

Vatikano užsienių reikalų ministeris kardinolas Jean Villot, kaip patirta, privačiai perspėjo kiekvieną ukrainietį vyskupą neklausyti arkivyskupo Slipyj šaukimo (į sinodą), kadangi esą Slipyj nebūsią galima išrinkti patriarchu, nes jis negalįs gyventi savo sostinėje Kieve, bet Slipyj atsikerta, kad ne jis pats apleido savo šalį, o kaip ir vengrų kardinolas Mindszenty buvo įpareigoti apleisti paties popiežiaus Pauliaus įsakymu.

Kard. Slipyj, išbuvęs sovietų kacetuose 18 metų, kur buvo verčiamas latrinas (išvietes) valyti, tik 1963 metais paleistas pirmą kartą viešai prabilo šiame pasauliniame vyskupų sinode, apkaltindamas Vatikaną, taigi ir patį popiežių, išdavus Ukrainos katalikus mainais už siekiamus diplomatinius santykius su Maskva...

GRADINSKAS
AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadieni ir sekmadieni nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Ekskursijos į Lietuvą 1972 metais

Walter Rask - Rasčiauskas, pirmas pradėjęs vežti žmones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo tvarkingai suorganizuotos ekskursijos vyksta sklandžiai. Šią vasarą jo vadovaujamas American Travel Service Bureau nuvežė 6 amerikiečių grupes į Lietuvą. Norėjo daugiau žmonių nuvažiuoti, bet dėl vėlybos registracijos negalėjo to padaryti, nebuvo vietos.

Ateinančiais metais Rasčiausko įstaiga planuoja nuvežti Lietuvon net 10 grupių. Vienos ekskursijos bus 17 dienų, kitos po 21 dieną. Prie jų bus galima prisijungti Čikagoje, New Yorke ar Montrealyje. Kas iš anksto užsiregistruos, tai galės pasirinkti jam patogiausią kelionės laiką. Su vėliau besiregistruojančiais gali tas pats atsitikti, kas atsitiko šiais metais. Todėl patariame planuoti iš anksto ir laiku užsiregistruoti. Rašykite arba informacijų kreipkitės tokiu adresu:

American Travel Service Bureau
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel.: (312) 238-9787

Taip pat paruošiame kvietimus giminėms atvykti į Ameriką. Teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus. Parūpiname bilietus ir reikalingas vizas. (Pr).

Polka nėra lenkiškas šokis

Mielai perskaitau Jono Vaičiūno rašinius. Jis savo rašiniuose visuomet kuklus, ramus, mandagus ir neužgaulus. Perskaičiau ir "Naujienų" 257 nr. jo rašinį "Lietuviškas Gintaras Čikagoje". Ten jis, išgyręs "gintariečius", pataria atsikratyti grynai lietuviškiems šokiams pasisavintus slaviškus pavadinimus "Subatėlė" ir "Lenciugėlis". O kas liečia šokį polką, štai rašo: "...Tik dar nespėjo panaikinti Polskos — polkos, o jos pavadinimas aiškiai byloja, iš kur šokis kilęs, kokios jis dvasios".

Kad šokis polka nėra Polskos, atseit, Lenkijos šokis, tur būt, niekam neateina nei į galvą. Tą greičiausiai žino tik šokių žinovai. Aišku, dėl tokio mankniekio kaip šokis neapsimoka nei galvos sukti. Nesvarbu, kad dar pats pajėgi smagią polkutę sušokti.

Dėl šokio polkos, teko net ganą aštroką ginčą girdėti. Tai buvo stovykliniais laikais Vokietijoje. Kartą į Watenstedto pabaltiečių stovyklos raštinę kažkokiais reikalais atsilankė gretimos lenkų stovyklos komendantas ir tos pat stovyklos mokytojas. Tuo pat laiku į raštinę atėjo ir mūsų stovyklos gydytojas čekas, turėjęs pavardę Crak. Lenkų mokytojas užsiminė, kad lenkų išgalvotas šokis polka taip esąs populiarus, kad jis šokamas visuose pasaulio kampeliuose. Čekas Crak griežtai užprotestavo ir iki smulkiausių detalių ėmė įrodinėti, kad polka nėra lenkų, bet čekų šokis. Lenkų mokytojui su tuo nesutikus ir pradėjus ginčytis, kad ir pats pavadinimas Polska — polka esąs lenkiškas, gydytojas Crak, palingavęs galvą, tarė lenkui: "Tau ne vaikus mokyti, bet pačiam reikėtų dar kelis metus mokyklos suole pasėdėti".

Tai, ot, šiandien, norėdamas dėl tos polkos girdėtą ginčą parašyti, pagalvojau ar kartais nebus kas nors enciklopedijoje parašyta. Ir iš tiesų apie polką tikrai rašoma, ir šitai kas rašoma, : "Polka. Iš čekų pulka, pusė žingsnio čekų (Bohemijos) porinis liaudies šokis, gyvo, grakštaus pobūdžio, 2/4 takto. P. muzikinis pradmuo atsirado apie 1800. Tačiau tik 1830 Anna Slezakova, Bohemijos kaimietė, išgalvojo patį šokį, susidedantį iš puszingsnių (čekiškai vad. pulka), šokiui pritaikydama čekų liaudies dainą Stryček Nimra koupil šimla. Ši p. 1837 iš r. Bohemijos pateko į Prahą, ir ten tais pačiais metais buvo atspausdinta. Po 2 metų p. pasiekė Vieną ir Petrapilį, o 1840 Paryžių sukėlė tikrą polkomaniją. 1844 p. pasirodė Londone ir Amerikoje. Į kultyvuotą muziką p. įvesta Smetanos operoje Parduotoji nuotaka bei kvartete "Iš mano gyvenimo", taip pat Dvorako ir kt. Lenkijoje p. paplitusi ir kitais yardais: szot. przodek, oryl. Yra išsivystę įvairių p. tipų, pvz. p. koketė, figūrinė ir kt. Šių pastarųjų tipų randame ir Lietuvoje."

Tai, matot, mielas Jonai Vaičiūnai, šokis polka, tiesa, yra slaviškas, bet ne Polskas — lenkiškas, o čekiškas. Bet jau lenkui ir nebandyk įrodyti, kad tai ne lenkiškas šokis. Akis gali išdraskyti.

Stasys Juškėnas

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

★

— Lietuvių Brighton Parko Moterų Klubo metinis balius įvyks sekmadienį lapkričio 7 dieną Hollywood Inn salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžia 4 v. p. p. Bus skanių valgių, gardžių gėrimų ir Antano Valiūno orkestras. Narės, kurios nedalyvaus, turės užsimokėti už bilietą. Prašo visus atvykti.
Baliaus Komisija

PADĖKA

A. A.
BENEDIKTAS LEKSNA
Gyv. Kokomo, Indiana

Mirė 1971 metų spalio mėn. 30 dieną ir lapkričio mėn. 4 dieną palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Velionis Benediktas Leksna negali atsidėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo jį į amžinybės vietą. Todėl mes, atmindami jį ir apgailėdami jo mirtį, dėkojame draugams, atvykusiems į šermenis, atsiuntusiems gėlių, pareiškusiems mums užuojautos žodžius ir palydėjusiems į kapines.

Dėkojame solistei Genovaitei Giedraitienei už giesmes ir himnus laike laidotuvių apeigų.

Dėkojame Laidotuvių Direktoriams Steponui C. Lack ir Sūnums už mandagų ir tvarkingą patarnavimą. Dėkojame karstanešiams, nunešusiems jį į amžinojo poilsio vietą, ir visiems laidotuvėse dalyvavusiems giminėms, draugams bei pažįstamiems. O Tau, mūsų mylimasis, sakome — Ramiai ilsėkis šaltojoj žemelėj.

Nuliūdę lieka:
Duktė Marlene ir brolis Bolesloves.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos

AMBULANCE
PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone COmmodore 4-2228
South Holland, Illinois

DARBINGAS POSĖDIS

L. V. S. "Ramovė" Chicagos skyriaus valdybos ir Altos pirmininko Dr. K. Bobelio iniciatyva, rūpesčiu ir pastangomis buvo sukviestas bendras posėdis aptarti Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės atsikūrimo 53 - jų metų ir Simo Kudirkos I -nų metų į laisvę veržimosi sukakčių minėjimą.

Posėdis įvyko rugsėjo mėn. 26 d. 12 val. Jaunimo Centre.

Šiam prasmingam ir reikšmingam minėjimui surengti ir pravesti sudarytas komitetas šios sudėties: Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas pulk. J. Švedas, L. V. S. "Ramovė" Centro Valdybos pirmininko l. e. pareigas gen. štab. pulk. K. Dabulevičius, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Dr. K. Bobelis, L. B. V V. Apygardos Valdybos pirmininkas J. Jasaitis, Chicagos Lietuvių Tarybos pirmininkas J. Pakalka, L. Š. Sąjungos V. Išganaitis, L. S. Sąjungos Vidurio Rajono Vadas P. Nedas, D. L. K. Birutės draugijos Centrinio skyriaus Valdybos pirmininkė M. Babickienė ir vicepirmininkė V. Kulikauskienė, L. V. S. "Ramovė" Chicagos Skyriaus Valdyba: J. Kulikauskas, K. Leknickas, J. Litvinas, V. Sonda ir A. Juškevičius.

Posėdyje buvo nutarta kiek galima iškilmingiau, įspūdingiau ir prasmingiau surengti ir pravesti Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės atsikūrimo 52 - jų metų sukakties minėjimą, prisiminti jos garbingus žygius, kovas, darbus, pasiaukojimą atkovojant tėvynei Lietuvai Laisvę ir Nepriklausomybę.

Simo Kudirkos I - nų metų laisvės siekimo sukaktį, kuris savo drąsa, ryžtu ir ištverme išgarsino Lietuvos ir lietuvių tautos vardą, išryškino mūsų pavergtos tautos priespaudą, kietą ir sunkią vergiją. Jis savo žygiu sustiprino išblaškytus po visą pasaulį mūsų brolius, seses, suteikė jiems naujo ryžto, naujų jėgų kovoje už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę. Jis priminė laisvajam pasauliui mūsų tautos didžiausią norą, ryžtą ir neatlaidų reikalavimą laisvės Lietuvai, laisvės lietuvių tautai!

Minėjimas įvyks lapkričio mėn. 21 d. Jaunimo Centre. Komitetas prašo ir kviečia Chicagos lietuvių visuomenę tą dieną rezervuoti ir skaitlingai minėjime dalyvauti.

A. Juškevičius

MENO DARBŲ VARŽYTINĖS

Lietuvių Foto Archyvas ruošia tylias meno darbų varžytines lapkričio 5 — 7 d. d. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Bus išstatyti lietuvių dailininkų paveikslai, dėl kurių bus galima varžytis pasirašant ant lapelio, padėto po kiekvienu paveikslu. Varžytinės prasidės šį penktadienį, lapkričio 5 d., 7 val. vak. ir baigsis lygiai 9 val. vak., sekmadienį, lapkričio 7 d. Paskutinysis pasirašęs po paveikslu turės teisę jį įsigyti už savo įrašytą kainą. Surinktos aukos skiriamos paremti Lietuvių Foto Archyvo pastangas leisti lietuvių dailininkų skaidrių komplektus. Įėjimas į varžytines laisvas.

TRUMPAI

— *Trijų gydytojų* specialistų spalvotais paveikslais drobėje iliustruoti mediciniški pranešimai Jaunimo Centre Alvudo vakaronėje, šį šeštadienį, lapkričio 6 d. 6 v. v. punktualiai . Burnos ir dantų chirurgė Olga Gurvičiūtė — "Augusiųjų burnos negerovės" Dermotologas — odos ligų žinovas Kastytis Jucas — "Pagyvenusių žmonių odos tvarkymas" ir Vidaus ligų spec. Jonas Adomavičius — "Dažnesnieji skrandžio negalavimai". Klausimai ir atsakymai. Kultūriniai filmai. Mediciniška literatūra. Užkanda. Dalyvaus ir ped. Domė Petrutytė bei klin. psichologas prof. Albinas Liaugminas. Visi kviečiami. Visiems įėjimas laisvas. Alvudiečiai ir jiems prijaučiantieji renkasi vieną valandą anksčiau — nuo 5 v. p. p. alvudiškų reikalų aptarimui.

— *Alfonsas ir Mikalina Pundžiai,* gyv. Town of Lake apylinkėje, intensyviu darbu ir tvarkingu gyvenimu susitaupė pinigų ir nusipirko 500 akrų ūkį gražioje Hertel, Wis. apylinkėje, kurioje yra apie 300 ežerų ir ežerėlių. Ponia Mikalina ten išbuvo visą vasarą prižiūrėdama ūkį ir gyvena mojo namo statybą. Alfonsas dar tebedirba mašinistu Union Carbide b-je, Indianos valstijoje. Į naująją vietą užsisakė Naujienas.

— *Alena Devenienė,* Santa Monica, Calif. jau atvyko į Amerikos Lietuvių Tarybos metinį suvažiavimą, kuris prasidės lapkričio 13 d. 10 val. ryto Midway House viešbutyje, 5400 So. Cicero Ave. Apsistojo pas savo dukterį Dalią ir žentą dr. Kazį Bobelius.

— *Vaikų žurnalui "Eglutė"* sueina 20 metų. Ta proga ir telkti lėšas tolimesniam leidimui šį skemadienį 3 val. Jaunimo centre yra ruošiama Meškiuko Rudnosiuko inscenizacija ir kitokios programos jauniems ir suaugusiems.

— *Edvardas Baskys* išrinktas Amerikos Legiono CWV 1048 posto vadovybėn istoriku.

— *National Safety Council* praneša, kad kasmet darbovietėse žūna apie 14,500 darbininkų ir tarnautojų, taip pat apie 2.2 milijonai sužeidžiami iki tokio laipsnio, kad negali dėl to dirbti bent vieną dieną. Daug nelaimių įvyksta dėl neatsargumo ar nepakankamo atsargumo dirbant.

— *Ponia Anna* Navickas, Naujienų skaitytoja, gyvenusi ilgą laiką Miami Beach, Floridoje persikėlė nuolatiniam gyvenimui į naują vietą ir naują rezidenciją. Surfside, Fla. Iš naujosios vietos p. A. Navickas atsiuntė Naujienų bendradarbiams sveikinimus ir linkėjimus.

— *Šv. Jurgio Parap. Mokykla* ir tos mokyklos biblioteka Bridgeporto apylinkėje stengiasi suindominti mokinius ir tėvus knygomis ir originaliais rankdarbiais, tinkamais dovanoms ypač artėjančių Kalėdų proga. Tuo tikslu lapkričio 7 d. 12:30 — 5:30 val. mokyklos knygyne yra ruošiamas Mokslo priemonių festivalis su tų dalykų parodėle. Bus priimami rankdarbių užsakymai. Tuo pat metu įvyks Tėvų ir mokytojų draugijos konferencija.

— *Mary B. Sląkis* iš Bridgeporto apylinkės apdovanota padėkos adresu už savanorišką darbą ir patarnavimą ligoniams Mercy ligoninėje.

— *Amerikos Legiono* Dariaus — Girėno ir Don Varnas postai ruošia iškilmingus pietus su šokiais paminėti Vėliavų Alėjų prie Šv. Kazimiero ir Tautinių kapinių įrengimą. Rengimo komitetą sudaro tų postų komandieriai, buvę komandieriai ir kiti pareigūnai, aktyviai prisidėję prie tos puikios idėjos įgyvendinimo. Visuomenė savo dalyvavimu prašoma prisidėti prie legionierių vykdomų darbų ir šių vėliavų išlaikymo. Pietūs įvyks lapkričio 13 d. Dariaus — Girėno salėje, 4416 So. Western Ave. Pradedama kokteiliais 7 v. v. Bilietus galima įsigyti iš anksto pas postų pareigūnus bei rengėjus ir pas Stanley Molis, tel. 585 — 8165.

— *Pelkių Žiburėlio* literatų ir aktorių sambūris vakar pradėjo 11-tą veiklos sezoną Margučio radijo programoje. Akt. Zita Kevalaitytė - Visockienė skaitė ištraukas iš Balio Sruogos eilėraščių rinkinio "Alpėse". Ta puiki literatūros programa bus ketvirtadieniais Margučio radijo programoje.

— *Dr. Gražina Baliūnaitė — Austin* išskrido į Japoniją tikslu susipažinti su Tokio universiteto dantų klinikomis. Keliaudama su vyru žada taip pat aplankyti Hong — Kong'ą ir Havajų salas. Dr. G. Austin dirba odontologijos mokslo tyrimo srityje New Jersey.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

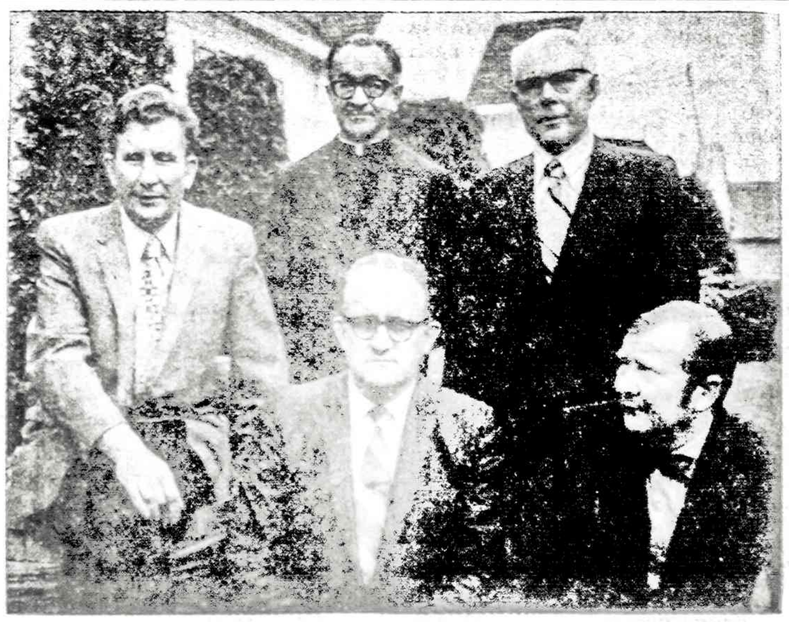

Naujoji Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdyba. Sėdi: Vladas Butėnas, Algirdas Pužauskas, Vytautas Kasniūnas, stovi kun. Juozas Vaišnys, S. J. (pirm.) ir Jurgis Janušaitis. Foto J. Gaižučio

DĖMESIO!
KARPENTERIS
Porčiai — Garažai su durim — Priestatai.
Beismantų įrengimai ir kiti įvairūs karpenterio darbai. Taip pat naujų namų statyba, su lotu ar be loto.
Apskaičiavimai nemokamai.
JOE ŠUKYS
TEL. — 582-7595

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

Nuo 1914 metų
Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.
Sąskaitos apdraustos iki $20.000
Frank Zogas, President
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4648 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478
5% Passbook Savings All accounts compounded daily — paid quarterly
6% 2 Years Savings Certificate (Minimum $5.000)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai $4,00, minkšti — $3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MATURE COUPLE NEEDED
For family of 6. 4 children. Live in. Own small apt. Woman for housekeepeng, man to assist wife. Exp. preferred. References. Top salary for right couple. Call collect (414) 771-7810

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

WOODWORKERS
Asst. foreman for Mill-room and finishing dept. Some English required. Also experienced shaper operators. All company benefits.
818 W. EVERGREEN AVE.
Call: MI 2-0508

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

HOLIDAY MARKET
Tuesday, November 9, pre-annual TOY AND BOUTIQUE SALE
THRIFT HOUSE
511 MAIN STREET
EVANSTON, ILLINOIS
Operated by
EVANSTON JUNIOR LEAGUE

RENTING IN GENERAL
Nuomos

NEWLY DECORATED, furnished, 4 small rooms. Southwest. Very reasonable. Call 521-7730.

ISNUOMOJAMA Marquette Parko apylinkėj gerai įruošta patalpa rūsyje su visais patogumais. Atskiras įėjimas. Pavieniui asmeniui. Skambinti šeštad., sekmadieni visą dieną. Kitomis dienomis 7 val. vak. RE 7-5969.

IŠNUOMOJAMA PIGIAI 4 kambarių butas Brighton Parko apylinkėje. Skambinti 847-0123.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

SAVININKAS PARDUODA 6 butų namą su baldais ir visais įrengimais. Geros pajamos. Nebrangi kaina. Liga verčia parduoti. Grand View Apartments. Mr. & Mrs. Stanley Shaltis. 732 Park Ave., Hot Springs, Ark. 71901
NAtional 3-5737

RESTORANAS IR BARAS
125 sėdimos vietos. Visi įrankiai ir reikmenys. Gyventi patalpos. Įsteigta prieš 15 metų. Amerikoniškas maistas. Parduodama visa nuosavybė ir apvalius metus einantis biznis. Fox Lake, Ill. Rašyti savininkui:
TOMAO, Box 33,
INGLESIDE, ILL. 60041.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės kitur

AUKSINĖ PROGA! Gražioje Colorado valstijoje, prie Pueblo, parduodami sklypai. Suinteresuoti žemės pirkimu nuskraidinami veltui iš Midway aerodromo be jokių isipareigojimų. Dėl informacijos skambinti
telef. 927-9552.

REAL ESTATE
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

LAI NUOMININKAI MOKA
2 aukštų mūras labai gerame stovyje su 3 butais. 6 dideli kambariai savininkui, taip pat 5 kambarių ir 3 kambarių butai paskolai išmokėti. 2 mašinų garažas. Labai patikima ir taupi karšto vandens šilima gazu. Labai gera apylinkė į pietus nuo 55-tos gatvės. Žema $29,500 kaina privers jus džiaugsmingai šypsotis. Skambinkite stebukladariui.
Skambinkite MICHAELS dabar.
Kalbame lietuviškai.
254-8500

OPEN HOUSE SUNDAY, 1—5 P. M.
1417 So. 48 Ct., CICERO.
2 flat frame, 5 and 5½ room apts. New aluminum s/s. Living and dining room cambination. 2 car garage plus 25' adjoining lot.
BY OWNER.
788-4225 or 484-4322

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St., Cicero
Tel. 652-1202

IŠSIPILDŽIUSIŲ SVAJONIŲ GROŽIS
Neišsakomai aukštos kokybės pakelta ranch tipo rezidencija su 5½ labai dideliais kambariais. 3 dvigubo dydžio miegamieji, pilna patogumų ir nepaprasta virtuvė su valgomuoju joje. Didžiulis beismantas, 2 mašinų mūro garažas. Labai gera apylinkė į pietus nuo 79-tos gatvės. Geriausia proga pasiekti savo laimę už bargeno kainą virš 30 tūkstančių dol. Skambinkite stebukladariui.
Skambinkite MICHAELS dabar.
Kalbame lietuviškai.
254-8500

GERIAUSIAS INVESTAVIMAS CICERO. 4 butai ir krautuvė. $445 pajamų mėnesiui. Graži mūrinė nuosavybė 56-tos ir 25-tos gatvių apylinkėje. Modernios vonios. Nauja gazo šilima, naujas boileris. $32.100.
SVOBODA, 3739 W. 26th St.
Tel. LA 1-7038

PRIE MORTON rytų apylinkės 6 kambarių apkaltas bungalow su pilnu rūsiu. Žemi mokesčiai.
Kaina $17,900.
SVOBODA, 2134 So. 61st Ct., Cicero
BI 2-2162. Jei neatsako — LA 1-7038

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
STATE FARM INSURANCE
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SAVI NAMAI NEŠALA
5 BUTŲ AUKŠTAS MŪRAS. 50' lotas. 3 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Aluminum langai. Apie $8,000 nuomos. Pusė bloko nuo parko. $46,000.
2 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS. Beveik kaip naujas. Aluminum langai. Įrengtas šiltas beismantas. Naujas garažas. Blokas nuo parko. $38,500.
3 BUTŲ 1½ AUKŠTO MŪRAS. Gazu šildymas. Geros pajamos. Gražūs butai. Garažas. Arti ofiso. $34.000.
6 KAMBARIŲ MŪRAS. Kabinetų virtuvė. Moderni vonia. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūsų. — $19,000.
9 KAMBARIU modernus bungalow. Liuksusinė vonia, kabinetų virtuvė. Pilnai įrengtas beismontas. Židinys. Šildymas gazu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. $28,000.
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aluminum langai. Prie Maria High — $42.700.
Valdis Real Estate
f051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, skiepas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.
PUIKUS BUNGALOW, įrengtas sklepas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biznio patalpa Marquete Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Judri vieta.
ŠIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

APYNAUJIS 2-jų butų gražus mūr., po 3 mieg., alumin. langai, karštu vandeniu šiluma gazu, 2-jų autom. garažas. Gražioje vietoje prie parko. — $40.500.
6 KAMB. MŪR., moderni virtuvė ir vonia, alum. langai, karštu vandeniu šild. gazu. Marquette Parke. $21.500.
APYNAUJIS 1½ aukšto mūr., alum. langai, šiluma gazu, įrengtas rūsys. 2-jų autom. garažas. Marquette Parke. $36.500.
GRAŽUS 4 BUTU mūr., alum. langai, karštu vandeniu šild. gazu, modernios vonios. Mūr. garažas. Marquette Parke. $52.000.
VIRŠ 50 PĖDU pločio, gražus kampinis sklypas, 2-jų butų namui. Oaklawn. Teiraukitės.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik $88.000.
NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visu rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai Apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

SUNNY
Saulėta, šilčiau.
Saulė teka 6:30, leidžiasi 4:38

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LVIII Price Chicago, Ill. — Pirmadienis, Lapkričio-November 8 d., 1971 m. Kaina 15c 263

AMERIKA PARDUODA SOVIETAMS PAŠARĄ

IŠ VLIKO TARYBOS POSĖDŽIO

Vliko Tarybos posėdyje, įvykusiame New Yorke š. m. spalio 29 d., be Vliko Pirmininko dr. J. K. Valiūno pranešimo apie jo kelionę į Europos bei Afrikos valstybes, Juozas Audėnas ėjęs Vliko pirmininko pareigas, Tarybą painformavo apie Vliko veiklą, Pirmininkui buvus užsienio kraštuose. Vliko Valdyba nuo rugsėjo 10 d. savo posėdžiuose daugiausia rūpinosi būsimojo Vliko Seimo ruoša. Svarstyti Seimo darbotvarkėn įrašytini klausimai ir jiems nušviesti pranešėjai. Kaip ir anksčiau buvusiuose Seimuose, klausimus referuos ne tik Valdybos nariai, bet ir iš šalies pakviesti asmenys. Tuo būdu siekiama į Vliko darbus įjungti platesnį kompetetingų asmenų skaičių. Seimas įvyks š. m. gruodžio 4-5 d. Detroite, Lietuvių Namuose. Technikiniai ruošos darbai jau atlikti. Pirmininkui dr. Valiūnui grįžus iš ilgesnės kelionės užsieny, netrukus bus baigta paruošti Seimo darbotvarkė.

Vlikas ir religinis genocidas Lietuvoje

Vliko veikla vyksta be pertraukos. Šalia pačios Vliko įstaigos, aktyviai veikia ir visos Vliko institucijos bei įvairūs pareigūnai — Tautos Fondas, Vliko atstovybės, biuletenių redakcijos, radijo valandėlės ir kt. Pastaruoju metu buvo pertvarkytos Vliko atstovybė Venecueloje ir Tautos Fondo atstovybė Anglijoje.

J. Audėnas toliau pažymėjo, jog į pasaulio viešą iškilo okupanto vykdomas releiginis genocidas Lietuvoje. Šiais metais buvo suimtas Prienų klebonas kun. Juozas Zdebskis. Jis buvo apkaltintas ruošęs savo parapijos vaikus prie pirmosios komunijos. Dėl to subruzdo Prienų parapijiečiai katalikai. Jie paruošė memorandumą dėl religijos persekiojimo Lietuvoje, surinko apie 2,000 parašų ir raštų pasiuntė Kremliaus valdžiai Maskvoje.

Ryšium su tais įvykiais, Vlikas pasiuntė raštą Amnesty International (Anglijoje), kuri rūpinasi politinių kalinių gelbėjimu. Prašyta jos pagalbos kun. Zdebskiui ir, pakartotinai, S. Kudirkos byloje. Gautas atsakymas, kad įstaiga Londone gerai susipažinusi su Kudirkos byla. Ji, priėmusi dėmesin kun. Zdebskio atvejį, paprašė naujų žinių. Vlikas panašų raštą pasiuntė ir J. Tautų Žmogaus Teisių Komisijai. Be to, "The New York Times" dienraščio straipsnio apie Prienų tikinčiųjų žygį bei kitų straipsnių dėl religijos ar aplamai antikomunistinių fotostatai išsiuntinėti visai eilei laikraščių bei žurnalų redakcijų.

J. Audėnas, ėjęs Vliko Pirmininko pareigas, dalyvavo bei Vliko vardu sveikino JAV Liet. Bendruomenę jos 20 m. sukakties minėjimuose, Š. m. spalio 8-10 d. Vlikas telegrama pasveikino Kanados Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimą Toronte, spalio 23-24 d.

Iš Vliko atstovybės Australijoje veiklos

Vliko atstovo Australijoje J. Lapšio pranešimu, jis Eltos Informacijų pateiktą žinią apie Prienų katalikų protestą išvertė į anglų kalbą ir ją pateikė Adelaidės katalikų laikraščiui "Southern Cross" — ji paskelbta spalio 22 d. laidoje. Lapšio pastangomis žinią apie S. Kudirkos nuteisimą š. m. spalio 4 d. visai Australijai perdavė "Commonwealth Service radijas. J. Lapšio iniciatyva Australijos lietuviai pradėjo suartėjimo su ukrainiečiais žygius. Ukrainiečiai mielai pritarė lietuvių iniciatyvai. Spalio 23 d. Lietuvių Namuose Adelaidėje įvyko pirmasis abiejų tautybių vadovų susitikimas.

IŠ VISO PASAULIO

ROMA. — Europos Bendros rinkos užsienių reikalų ministeriai susitarė šaukti visų Vakarų Europos valstybių galvų konferencija, kuri svastytų ekonominius reikalus ir valiutos klausimus. Europos valstybės aptartų santykius su JAV ir su Sov. S-ga. Valstybių galvos bandytų susitarti dėl bendros linijos svarbiais tarptautinias klausimais.

WASHINGTONAS. — Indijos premjerė Gandhi pareiškė spaudai, kad nežiūrint Indijos sutarties su sovietais, Indija ir toliau liekanti neutrali, nesusirišusi su pasaulio blokais.

OTTAWA. — Kanados vyriausybės kritikai, kaltinę Trudeau pagadinus santykius su Amerika, parlamente pralaimėjo balsavimą 60-134 balsais. Parlamentas išreiškė pasitikėjimą Trudeau politika. Debatuose paaiškėjo, kad Kanadoje vyksta stipri propaganda prieš JAV, tačiau vyriausybė prie tos akcijos neprisidedanti.

HONG KONG. — Japonijoje 20 jaunų porų buvo sutuokti dideliame keleiviniame lėktuve — vokiečių Lufthansos 747, lėktuvui skrendant iš Tokijo į Hong Kongą.

NEW YORKAS. — Šešios valstybės, jų tarpe Sov. Sąjunga, pareikalavo Jungtinėse Tautose debatų dėl diplomatų saugumo New Yorko mieste. Be sovietų, skundžiasi ir Afrikos negrai diplomatai, kuriems New Yorke taikoma diskriminacija.

Daugiau lėšų Tautos Fondui, laisvinimo reikalams

Vliko Finansų Valdytojas J. Valaitis pranešė Tarybai apie Tautos Fondą. Taryba priėmė nutarimą, kuriame pažymėta: Lietuvos laisvinimo reikalai labai reikalingi lėšų, todėl Vliką sudarančios organizacijos, jų nariai gyveną įvairiuose lietuvių telkiniuose, kviečiami dar sparčiau įsijungti į lėšų Tautos Fondui kaupimo darbą.

Dr. B. Nemickas kalbėjo apie veikiančias baltų organizacijas. Pasiūlyta Vliko Valdybai pasiteirauti, per jose dirbančius lietuvius, apie kai kurių organizacijų veiklą.

Minutės susikaupimu pagerbti neseniai mirę: buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas dr. Leonas Bistras, Lietuvos Konsulas Čikagoje dr. Petras Daužvardis ir žymus politikas, advokatas Zigmas Toliušis, prisidėjęs Vliką Lietuvoje steigiant.

Tarybos posėdžiui pirmininkavo dr. J. K. Valiūnas, Ūkininkų Sąjungos atstovas, sekretorium buvo Pranas Vainauskas, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos atstovas. (E)

Pietų Korėjoje valdžia buvo priversta uždaryti universitetus, kada studentai pradėjo demonstruoti ir puldinėti kariuomenę. Studentai fotografijoje puola kariuomenės sunkvežimį, atvykusį raminti riaušininkų.

KINIJA SVEIKINA SOVIETŲ LIAUDĮ REVOLIUCIJOS SUKAKTIES PROGA

MASKVA. — Sekmadienį Sovietų Sąjunga šventė savo revoliucijos 54-tą sukaktį. Ta proga Kinija atsiuntė sveikinimo raštą sovietų valdžiai. Sveikinime neminimi dabartiniai sovietų valdovai, tik sveikinama pati sovietų "liaudis", kuri esanti lojali "didžiajam Leninui". Kinai prideda, kad nesutarimai dėl principinių dalykų, kurie esą tarp abiejų šalių, neturėtų kenkti santykiams tarp abiejų valstybių.

Apžvalginį pranešimą šventės išvakarėse Maskvoje padarė politbiuro narys Viktor Grišin. Jis plačiai apžvelgė po revoliucijos Sovietų Sąjungos nueitą kelią ir, vadinamus, laimėjimus. Kada Grišinas priėjo prie santykių su Kinija ir pareiškė, kad Kinija veda propagandą prieš Sovietų Sąjungą, kad Kinijos vadai laikosi principų, kurie nesiderina su leninizmu, salėje atsistojo ir išėjo iš jos Kinijos charge d'affaires su pavaduotoju ir du Kinijos žinių agentūros korespondentai.

Vakar Maskvoje įvyko didelis šventės paradas.

Jūros krantų specialistai

Rugsėjo 13-14 d. Palangoje vyko Lietuvos tyrinėtojų suorganizuota, "visos Sovietų Sąjungos konferencija jūrų krantams tyrinėti". Tie lietuviai mokslininkai atstovavo Lietuvos Mokslų akademijos Geografijos skyriaus Okeanografijos komisiją. Lietuvos mokslininkai Nidoje įvykusiame posėdyje skaitė 12 pranešimų. Pagal rugs. 14 d. "Tiesą", lietuvių mokslininkų temos buvo: smėlėtų Baltijos jūros krantų dinamikos procesai, jūros nešmenų judėjimas, pajūrio kopų vystymosi dėsningumai ir kt. Iš viso buvo skaitoma daugiau kaip 70 pranešimų.

Be jūrų krantų dinamikos specialistų, konferencijoje dalyvavo įvairūs kiti specialistai bei įvairių ministerijų atstovai.

Lietuvių, tyrinėjančių jūrų krantus yra nedaug, bet jų kai kurie pasiekimai žinomi ir užsieny. Čia paminėtini mokslų kandidatai V. Kirlys, V. Minkevičius, R. Srauskaitė, moksliniai bendradarbiai S. Močiekienė, Z. Janukonis ir kt. (E)

— **Bulgarijoje,** Plovdiv mieste, įvykusioje tarptautinėje fotoparodoje bronzos medaliais apdovanoti du lietuviai foto meninkai J. Kalvelis ir Č. Montvila. (E)

Sovietų agentas

D. Britanijos vyriausybei neseniai "išprašius" iš krašto 105 sovietų diplomatus bei kitus pareigūnus, "N. Y. Times" spalio 3 d. laidoje paskelbė pavardes devynių sovietų "pareigūnų," ankščiau KGB ar GPU agentais buvusių JAV-se. Jų tarpe yra ir Ričardas K. Vaigauskas, 1960 -63 m., pagal dienraštį, buvęs priskirtas prie J. Tautų sekretoriato.

Tai dar vienas įrodymas, kad sovietų diplomatai, J. Tautų misijų nariai ar spaudos atstovai eina agentų pareigas. (E)

V. Daunoras laimėjo

Lietuvis esolistas Vaclovas Daunoras, dalyvavęs spalio mėn. Tulūzoje, Prancūzijoje įvykusiame tarptautiniame vokalistų konkurse, gavo aukščiausią įvertinimą — "Grand Prix". Jį gavo ir maskvietė solistė G. Fomina. Varžybose dalyvavo 127 dainininkai iš 12 kraštų. Didžiąją dalyvių dalį sudarė baritonai ir bosai. Daunoras, šalia kitų dainų, išpildė ir Č. Sasnausko "Giesmę".

V. Daunoras, būdamas Prancūzijoje, dainavo ir Prancūzijos televizijoje bei gavo pakvietimų atvykti gastrolių. Solistas anksčiau yra dalyvavęs dviejuose vokalistų konkursuose ir abiejuose laimėjęs laureato vardus — 1962 m. vykusiame M. Glinkos vokalistų konkurse ir 1966 m. — Čaikovskio vardo konkurse Maskvoje.

Daunoras, atsivežęs dovaną — porceliano vazą, spalio 12 d. buvo pasveikintas jam lėktuvu grįžus į Vilnių. (E)

— **Lietuvos foto** menininkai apdovanoti premijomis, tarptautinėse parodose Prancūzijoje (V. Butyrinas), Italijoje, Salerno mieste (A. Streleckis, J. Veselovas), Čekoslovakijoje, Ružumberoko mieste (A. Sutkus, A. Macijauskas ir J. Valvelis). (E)

Didėja įtempimas prie Suezo

TEL AVIVAS. — Izraelis paskelbė, kad du Egipto lėktuvai Mig-23, — patys moderniausieji Egipto aviacijoje — dideliu greičiu perskrido virš Sinajaus. Izraelio lėktuvai pakilo jų vytis, tačiau egiptiečiai sugrįžo į savo teritoriją.

Egipto prezidentas Sadatas pasiėmė vyriausio Egipto kariuomenės vado pareigas ir persikraustė gyventi į generalinio štabo rūmus. Izraelis įsakė savo kariuomenei būti parengties padėtyje, nors užsienio reikalų ministeris Ebanas pareiškė, kad Sadato žygis nepakeičia Egipto pajėgumo. Egiptas nori padidinti įtampą, tačiau jis negalįs dar pradėti prieš Izraelį sėkmingo karo.

Egipto valdžios laikraštis sako, kad Amerikos parama Izraeliui nėra amžina. Amerika neturinti amžinų draugų, tik — amžinus interesus. Kada Amerikai bus naudinga palikti Izraelį Dievo valiai, ji taip ir padarysianti, panašiai, kaip ji padarė su Tautine Kinija.

Šiandien atvyksta Pekino pareigūnai

TOKIJO. — Kinijos premjeras Cho En Lajus pareiškė japonų korespondentams, kad jis nesitikėjęs, kad Albanijos rezoliucija Jungtinėse Tautose laimėtų du trečdalius visų narių balsų. Balsavimas dėl Kinijos priėmimo buvęs Kinijai netikėtumas.

Kinija pranešė Jungtinėms Tautoms, kad šį pirmadienį šeši kinai, JT delegacijos nariai, atvyks atlikti paruošiamųjų darbų, o pati delegacija atvyks trečiadienį ar ketvirtadienį.

MASKVA. — Sovietai baigė filmą apie paskutines Hitlerio dienas Berlyne — "Išlaisvinimas". Filmas turi dvi dalis "Mūšis dėl Berlyno" ir "Paskutinis puolimas". Hitlerį vaidina Rytų Vokietijos aktorius. Filme yra Stalinas, Rooseveltas, Churchillis ir nemažai rusų generolų. Vakariečiai parodomi sukti, Stalinas — genialus karo vadas, o berlyniečiai labai draugiškai nusiteikę "išlaisvintojams". Hitleris turėjęs prievarta nunuodyti savo draugę Eva Brown ir pats nepajėgęs nusišauti. Jį pribaigti turėjęs jo adjutantas.

RUSAI PERKA AMERIKOS KUKURŪZUS

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas patvirtino prekybos susitarimą, kuriuo Sovietų Sąjunga pirks iš Amerikos didelį kiekį pašarinių javų: du milijonus tonų kukurūzų, 600,000 tonų miežių ir 300,000 tonų avižų. Javų pirkliai apskaičiavo, kad sovietai turės sumokėti už tuos javus apie 150 milijonų dolerių. Prekybos sekretorius Maurice Stans pareiškė padėką Amerikos uostų darbininkams, be kurių sutikimo šis biznis nebūtų įmanomas.

Sekretorius pareiškė, kad prekybos ryšiai su sovietais bus naudingi abiem pusėm. Tas biznis būsiąs naudingas Amerikos ekonomikai, užsienio prekybos balansui ir bus naudingas Amerikos ūkininkui.

Vyriausybė turėjo gauti uostų darbininkų unijos pritarimą, nes panašus biznis 1963 metais ir 1966 m. susilaukė unijų grasinimo, kad jos nariai javų į laivus, plaukiančius į Sovietų Sąjungą, nepakraus. Unijos 1963 m. nusileido tik tada, kai buvo susitarta, kad mažiausia pusė javų (tuo metu sovietai pirko kviečius), bus gabenami į sovietų uostus amerikiečių bendrovių laivais.

Šiais metas Amerikos ūkininkai išaugino apie 5.4 bilijonus bušelių kukurūzų. Ūkininkams nebūtų jų kur padėti, todėl šį susitarimą jie sveikina. Daugiausia naudos iš to pardavimo turės Vidurio Vakarų ūkininkai. Ši sutartis ir numatomi parduoti kiekiai sudarys 15% visų pernai parduotų pašarinių javų.

Amchitkos bandymas nesukėlė nelaimių

AMCHITKA. — Saloje prie Aliaskos šeštadienį giliai žemėje buvo išbandytas stiprus branduolinis užtaisas, kuris suvirpino žemę nemažiau už stiprų žemės drebėjimą. Švedijos Uppsalos seeismografai užregistravę drebėjimą 7.4 laipsnių. Kitų valstybių aparatai užregistravo drebėjimo stiprumą tarp 6.75 ir 7.4. Sprogimas įvyko po penkių valandų, kai Aukščiausias Teismas atsisakė sprogdinimą sustabdyti. Dėl šio sprogdinimo protestus Amerikai pareiškė Kanados ir Japonijos vyriausybės.

Mokslininkai paskelbė, kad sprogdinimas įvyko pagal planą. Jis nesukėlė žemės drebėjimo ar nepaprastų bangų. Radioaktyvūs krituliai neišėjo iš rūpestingai po žeme paruoštos olos, kurioje bomba buvo 6,000 pėdų gylyje. Netoli Amchitkos, jūroje plaukiojo trys JAV karo laivai ir skraidė 6 lėktuvai. Apie 75 mylios nuo sprogimo vietos plaukiojo ir sovietų žvalgybos laivas.

Šis penkių megatonų bombos išbandymas buvo pats stipriausias Amerikos po žeme sprogdintas užtaisas. Sovietų stipriausias požeminis sprogdinimas turėjo 6 megatonus, tačiau jų atmosferoje išsprogdinta 1963 m. bomba buvusi 58 megatonų stiprumo.

Žada gerinti avalynės kokybę

"Avėsime gerais batais", neseniai, rugp. 22, "Komj Tiesai" pareiškė okup. Lietuvos lengvosios pramonės vadinamasis "ministro" pavaduotojas E. Gutauskas. Taigi net 25 metams praslinkus nuo ištisinės (be pertraukos) okupacijos, Lietuvos gyventojams teikiama viltis: gali būti, jūsų avalynės kokybė pagerėsianti... Jau žinoma, kad dėl Lietuvoje gaminamos avalynės gyventojai nusiskundžia jau visa eilė metų.

Avalynės gamyba priklauso ir nuo darbininkų kvalifikacijos, bet, klausia Gutauskas, "ką daryti, kai darbininkų kvalifikacija žema ir jų dar trūksta?" Matyt, manoma, profesinio techninio mokymo įstaigos turėtų geriau ruošti specialistus odos ir avalynės pramonei ir ruoštų daugiau — bent 400 specialistų per metus.

Pažadai seka pažadus... Giriamasi įvairiais patobulinimais ir gyventojai raminami: jau gerės batų kokybė, nusiraminkite. Tačiau čia pripažįstama, kad sintetinių pakulnių trūksta ir daugiausia gaminami ...mediniai pakulniai. Savo ruožtu, laimėjimu laikoma tai, kad dar šiais metais tikimasi klijuoti guminius padus prie dirbtinės odos avalynės. Ar pareigūnų pažadai nuramins Lietuvos gyventojus, vis tiek nusiskundžiančius menka avalynės kokybe? Tenka labai abejoti. (E)

Nėra tvarkos vaisių pramonėje

Praėj. vasarą obuoliai Lietuvoje ypatingai gerai užderėję. Nuo sezono pradžios ūkiai bei paskiri gyventojai konservų ir vyno pramonei pristatė apie 10,-000 tonų obuolių. Šią vasarą buvo supirkta apie 3,000 tonų daugiau kaip pernai. Obuolius supirko Vilniaus ir Kauno konservų fabrikai bei Tauragės vaisių ir daržovių perdirbimo kombinatas.

Tokios oficialios, Vilniuje paskelbtos žinios. Iš tikrųjų, Lietuvos gyventojai obuolių konservų beveik nemato, be to, dėl menkos organizacijos, net ir gero derliaus nepaisant, miestuose vis pasigenda daržovių bei vaisių. (E)

Kur laikraščiai?

Lietuvoje sutriko dienraščių pristatymas kaimuose — apie tai net vedamajame nusiskundė, rugsėjo 30 d., "Tiesa". Pasak partinio organo, "tarybiniai žmonės myli spaudą", bet kai spaudos pristatymas buvo patikėtas paštui — Ryšių ministerijai (jį — sąjunginė — respublikinė), pasirodo, sušlubavo ypač dienraščių pristatymas kolchozininkams ir kitiems ūkių gyventojams.

Vykdomieji komitetai provincijoje įpareigoti, kad laiškininkai turėtų transportą, bet... daugeliu atvejų tie komitetai tuo transportu nesirūpina... Pasirodo, kai kuriems ūkiams visai nerūpįs spaudos pristatymas, jos platinimas. Dėl to partija rimtai susirūpinusi ir ji pirmoje eilėje puola partinius darbuotojus ūkiuose. (E)

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS ŽINIOS

Skyrių veda LJS-jos Vadija. Medžiagą siųsti Vadijos Pirmininkui — v. v. senj. Algiui Ankui, 2616 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
Telefonas 776-8507

1971 m. VII-ji metai NR. 6 (122)

Budžių įgulos vado tvirtinimas

Pagal "Baltijos Jūros" tunto įsakymus, šių metų spalio 25-tą dieną budys v. v. Algis P. Ankus, ėjęs laikinai Kapt. Kukučio jaunųjų budžią įgulos vado pareigas, buvo patvirtintas kaipo nuolatinis Budžių įgulos vadas. Naujam vadui linkime sėkmės ir ryžtingumo jo naujose pareigose.

Baltijos Jūros Tunto Vadija

Lietuvos kariuomenės šventė

Lietuvių Jūrų Skautijos Vadija ir "Baltijos Jūros" Tunto Vadovybė praneša visiems savo nariams, kad š. m. lapkričio mėn. 21 d. kuo gausiau dalyvautų Lietuvos Kariuomenės Dienos šventėje prie Jaunimo Centro Namų.

L. J. S-jos ir "Baltijos Jūros" vėliavos su palyda dalyvaus šioje šventėje. Vadija

Jachtos vardo pasirinkimas

Kaip jau aukščiau buvo šiose žiniose pranešta, L. J. S-jos "Baltijos Jūros" budžiai dar šių metų pradžioje įsigijo burinę jachtą Coronado 25 tipo, su kuria jau šią vasarą padaryta visa eilė kelionių. Šiam vasaros cezonui pasibaigus, susirūpinta parinkti šiai jachtai tinkamą vardą. Dėl to buvo atsikreipta į budžių įgulos narius dėl vardo pasiūlymo.

Š. m. spalio mėn. 25 d. įvykusioje Kpt. Kukučio budžių įgulos sueigoje buvo pasiūlyta visa eilė vardų: Baltija, Nemunas, Banga, Budys ir Partizanas. Slaptu balsavimu iš visų šių pasiūlytų vardų daugiausia pasisakė už vardą "Budys", kuriuo ši Čikagos Lietuvių Jūrų Skautijos jachta ir pavadinama, kas viešai ir skelbiama visuomenei.

Organizuojami vandens nardymo kursai

Visame pasaulyje, o ypač Jungtinėse Amerikos Valstybėse, yra plačiai paplitęs nardymas vandenyje. Kaip paskutiniu laiku paaiškėjo, yra atsiradę daug nardymo mėgėjų ir lietuvių tarpe. Patirta, kad dar daugiau yra tokių asmenų, kurie, pasitaikius gerai progai, norėtų išmokti nardymo po vandeniu meno.

Lietuvių Jūrų Skautijos, Čikagos "Baltijos Jūros" Skautųčių Tunto Vadovybė, atsižvelgdamas į šiuos pageidavimus, nutarė pavasarį pradėti vandens nardymo ir nardymo saugumo kursus. Šiuos kursus vesti ir parengiamuosius darbus atlikti sutiko neseniai iš U. S. kariuomenės grįžęs ir užaugęs L. J. S. narių eilėse, budys v. v. Eugenijus Kniukšta, kuriam bus parinkti dar keli padėjėjai.

Tam tikslui numatoma įsigyti scuba nardymui reikalingos priemonės, kad tie kurie jų neturi, galėtų laikinai jomis pasinaudoti. Tuo reikalu ateityje bus skelbiama smulkesnių informacijų.

Atsiminimai iš "Perkūno Kalno" stovyklos

(Tęsinys)

Sekančią dieną man prisiėjo pravesti praktiškus buriavimo užsiėmimus su mūsų budžiais kandidatais. Kadangi buriavimą buvau pamėgęs nuo jaunų skautavimo dienų, todėl jau anksti rytą, susiradęs man priskirtus tris brolius, pradėjome ruoštis dienos programai. Šį kartą buvo nutarta vykti į netoli esantį Redstone ežerą, išbūti ten visą dieną ir tik vakare grįžti į stovyklą. Prisikabinome prie mašinos laivo priekabą, ant kurios gulėjo tingiai mūsų burlaivis ir pradėjome krauti reikalingus daiktus. Nors diena žadėjo būti karšta, dėl visako pasiėmėme šiltus rūbus, transistorinį radijo aparatą, žuvavimo įrankius, maudymosi kostiumus ir iš virtuvės maisto davinį visai dienai.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydėnas, MES VALDYSIM PASAULĮ. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltų statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičianti komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gliauda, AGONIJA. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiškose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvio dalią. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apleidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., $4.00.

ČIKAGIETĖS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., $1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. $3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumą neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE 1944-54 m. 49 psl. $1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis jį nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio **77 ANEKDOTUS.** 52 psl., $1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridedant čekį ar piniginę perlaidą.

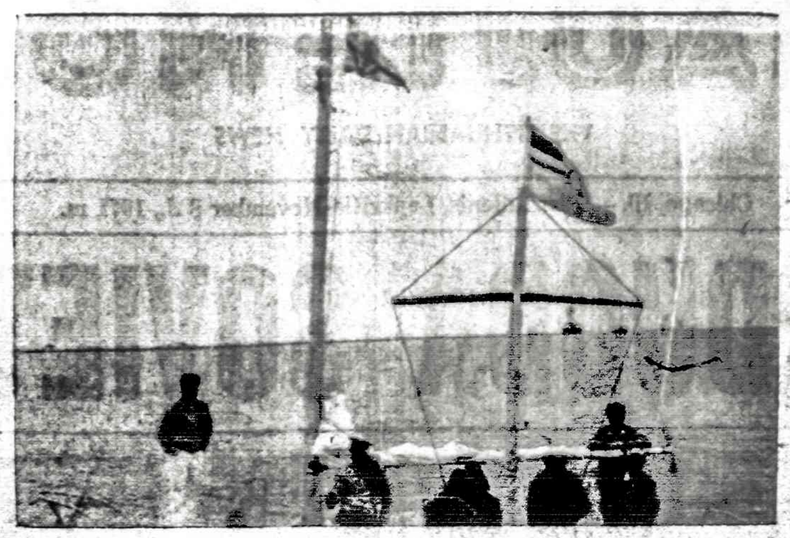

Čikagos "Baltijos Jūros" tunto budžių jachta susitiko Michigano ežere su Čikagos Jūrų šaulių jachta Gen. T. Daukantas. Ant j. skautų jachtos stiebo matosi L. J. S-jos didysis vimpilas, o ant jūrų šaulių laivo vėliavos stiebo jūrų šaulių laivo vėliava.

Pritrūkus burlaivyje vietos, teko iškelti mažą motoriuką ir jo benzino dėžę, nes priėjome išvados, kad tai bus visai nereikalinga tokiame mažame ežere ir be reikalo vežiosime nereikalingą balastą.

Važiavome prie ežero per laukus ir miškuotas vietoves, o po pusvalandžio išvydome ir patį Raudonojo Akmens ežerą. Aplink ežerą ėjo kelias ir mes įsukome į jį, nes reikėjo mums susirasti laivų nuleidimo (ir ištraukimo) rampą, kad be vargo galėtumėm įsileisti į vandenį savo burlaivį, o po buriavimo jį ten pat ištraukti. Pagaliau pietiniame ežero gale, kur taip pat buvo aukštos užtvankos pylimas, o vanduo krito su ūžesiu apie 40 pėdų žemyn, radome laivų įleidimo vietą, kuri šiuo metu buvo užimta, nes du pagyvenę vyrai irgi ką tik leido į vandenį savo laivelį, su kuriuo vyko ežeran žvejoti. Pasikeitėme su jais pora žodžių, palinkėjome laimės žvejyboje ir jie, užsivedę savo užbortinį motoriuką, nupuškėjo į jiems žinomas žuvingas vietas ežere, o mes, atsirišę nuo priekabos savo supančiotą laivą, atbulai įsistūmę priekabą rampa žemyn, įleidome savo burlaivį į vandenį, kur jis tuoj pat atgijo, pradėdamas vikriai suptis ir net veržtis vėjelio stumiamas tolyn nuo kranto. Iškrovę iš automobilio visą mantą, ištraukėme iš vandens priekabą, kuri dabar be laivo atrodė kaip vergingas geležių rezginys ir su mašina pastatėme nuošaliai pailsėti, kol gal vakare vėl grįšime.

Kadangi visiems yra gerai žinoma, kad vežant ant priekabos burlaivį, jo stiebas būna nuleistas ir pritvirtintas prie laivo liemens. tad dabar reikėjo jį laive įstatyti, kas mums keturiems jauniams greit pasisekė. Po to priveržėme šoninių vantų ir priekinės štagos veržles, išdėstėme laive, kad nesipainiotų po kojomis, laivui priklausančius daiktus, k. a. gelbėjimosi liemenes, irklus, inkarą su virvėmis, šviesą, vandens išsėmimo indą, įrankių dėžę, o be to ir savo asmeniškus daiktus, rūbus ir maistą.

Visos įgulos akys ir veidai nušvito kuomet pasikėlę bures atsistūmėme nuo kranto ir pradėjome tyliai tolti nuo prieplaukos į ežero pločius. Visi laikinai aptilo ir klausėsi netoliese krintančio vandens krioklio ūžesio, stebėdami aplinkumą, nes buvo gražu gamtoje ir jautėmės laimingi širdyse. Laivas plaukė į ežerą siauru išėjimu, kurio statūs ir aukšti krantai susidarė iš rusvos bei raudonos spalvos uolienų, o iš jų kur-ne-kur augo įvairūs krūmokšniai, kurių šakos kabojo virš vandens. Gerokai paplaukę šiuo lyg kokiu tuneliu, pagaliau išplaukėme į atvirą ežerą, ir mūsų burlaivis tiek pagyvėjo, kad net kai kurie laisvesni daiktai pradėjo keisti savo vietas, nes laivas pakrypo ir įgavo greitį. Nors diena buvo saulėta ir ant žemės prakaivome, bet čia, ežere, buvo vėsu, nes ant vandens pūtė gana stiprus vėjelis iš vakarų, o kai kurios didesnės bangelės net per pakilusį bakbortą mėgino aplaistyti įkaitusią įgulą. Pučiant palankiam šoniniam vėjui, įgula keletą kartų pasikeitė pareigomis prie vairo, prie didžiburės ir foko šotų bei laivo balasto ir netrukus tapo pasiektas antras ežero galas. Čia nutarta sustoti ir pasimaudyti, o po to, rajutus beveik visiems tuščius skilvius ir pradėjus seilėms kauptis, kai tik kiek pagalvoji apie iš virtuvės gautą maistą, tapo sočiai pavalgyta. Ežero krantai buvo įdomūs, nes vietomis tarp miškų baltavo vasarnamiai, vietomis paežeryje matėsi balto smėlio paplūdymiai, o laiveliai kai kur plūduriavo pririšti pakrantėse, o kai kur gulėjo ištraukti ant kranto. Taip pat ten ir šen matėsi rusvų uolų statūs ir aukšti krantai, kurių apačios buvo išskalautos amžino vandens bangavimo, o viršuje iš plyšių ir įdubimų augo krūmokšniai bei medžiai.

Po užkandžių ir trumpo poilsio vėl buvo pradėta buriavimo praktika. Šį sykį nebuvo pasitenkinta paprastu buriavimu, bet nuburiavus maždaug ežero vidurin, pradėjome praktikuotis burlaivio privedime prie bojos. Tam tikslui tuščia plastikinė galiono didumo bonka, kuri atstojo "boją", tapo užinkaruota ant ilgo lyno ir įgulos pasikeičiant turėjo privesti burlaivį prie bojos iš įvairių krypčių — erdviu vėju, prie vėjo, prieš vėją ir su vėju (pavėjui). Besisukinėjant apie boją, buvo praktikuojami teisingi vendai ir taip pat tyčia buvo daromi šiaip savaime pavojingi halsų posūkiai. Viskas tikslu ir be skubos buvo prieinama iš įvairių krypčių prie bojos, kuri kiekvieną kartą turėjo būti pagriebiama.

Nejučiomis atėjo jau ir pavakarys, todėl užsiėmimai buvo baigti, mūsų "boja" tapo ištraukta ir mūsų jolė Nida II pasuko kursu į prieplauką, kur laukė laivo priekaba su automobiliu. Visų nusiminimui vėjas ne tik gerokai aptilo, bet dar kiek pakeitė savo kryptį, nes dabar pūtė beveik iš ten, kur mums reikėjo plaukti. Pradėjome zigzaguoti, bet dėl mažo kampo ir silpno vėjo darėme mažą progresą, be to, šitokiu atveju atsiranda ir žymesnis dreifavimas. Laikui nesustojant slenkant ir laivui vis pamažiau judant, nutarėme nuimti bures ir irkluoti tiesiu kursu į prieplauką. Deja, atstumas didelis, o raumenų jėga tai ne gamtos begalinė jėga — vėjas, todėl mes visi greit privargome. Nors irkluotojai keitėsi, bet laivas slinko vis lėčiau, o pasiekus sąsiaurį su stačiais uolienų krantais iš abiejų pusių, atsidūrėme kaip kokiame tunelyje, kuriuo laukų vėjas, patekęs į siaurą praėjimą, sustiprėja ir pučia viena, deja, mums priešinga, kryptimi. Dabar atsiminėma stovykloje mūsų paliktą užbortinį motoriuką, nes šiuo momentu jis būtų brangiausias daiktas ant laivo. Taip pat prisiminėme, jog galėjome taip pat paimti dar vieną porą irklų, nes tik su vienu irklu iš kiekvienos laivo pusės varomas prieš vėją mūsų laivas judėjo vos ičnais pirmyn. Ant kranto išlipti negalėjome, nes krantai buvo iš stačių uolų su pagraužtom apačiom, atgal pasileisti nebuvo jokio tikslo, nes mums reikėjo pasiekti prieplauką, kad galėtumėm grįžti į stovyklą, burių pasikelti negalėjome, nes skersavimui buvo per siaura vieta. Todėl liko tik viena išeitis, iš visų jėgų kapstytis pirmyn, nes iki prieplaukos liko tik gal koks vienos mylios nuotolis.

Išsiėmėme laivo kablį ir su kartele padėjome irtis. Dar kitas paėmė vandeniui semti indą ir kabinosi su juomi. Tuo laiku užpakalyje pasigirdo užbortinio laivo motoriuko stuksėjimas ir netrukus pamatėme atplaukiantį nedidelį motorinį laivelį, kuris, matyti, irgi skubėjo į prieplauką ištraukimui. Mūsų džiaugsmui atpažinome tuos pačius žvejus, su kuriais iš ryto prieplaukoje susipažinome. Jie iš karto suprato mūsų sunkią padėtį ir užklausė, ar mums nereikia pagalbos. Nors kaip mes buvome visą dieną išdidūs ir džiaugėmės mūsų burlaivio jautrumu ir pajėgumu šauti kietai į vėją, bet dabar, beveik išsimušę iš paskutinųjų jėgų, veik vienu balsu sušukome, kad reikia mums pagalbos. Žvejai tuoj priplaukė prie mūsų burlaivio, paėmė iš mūsų virvę ir mus neužilgo ištraukė į prieplauką. Kol nuleidome stiebą, ištraukėme savo jolę, pritvirtinome ją prie priekabos ir susitvarkę daiktus pajudėjome stovyklos link, jau visai sutemo. Vakarienė mums visiems buvo labai gardi ir jos metu aptarę šios dienos įvykius, priėjome išvadą, kad ateityje pirmoje vietoje pasiimsime užbortinį motoriuką.

Nuo to laiko niekuomet nesigailėjau pasiėmęs su savimi šį pagelbinį burlaiviui motoriuką, o ypač tą dieną, kada netoli manęs buriuojančiai jolei nulūžo stiebas ir aš su savo burlaiviu ją nutempiau į uostą, ir tą dieną, kuomet prie stipraus vėjo nulūžo mūsų burlaivio vairolazdės šakutė nuo vairo pelėko kaklo ir man nelabai sekėsi su palaidu irklu išvairuoti šėlstantį burlaivį į uostą, bet su skubiai uždėtu motoriuku viskas greit susitvarkė. Tačiau apie tai gal kitą kartą.

stud. v. v. b. Vytautas Kubilas

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl.
Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už $4.00.
o kietuose viršeliuose už $6.00.
Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

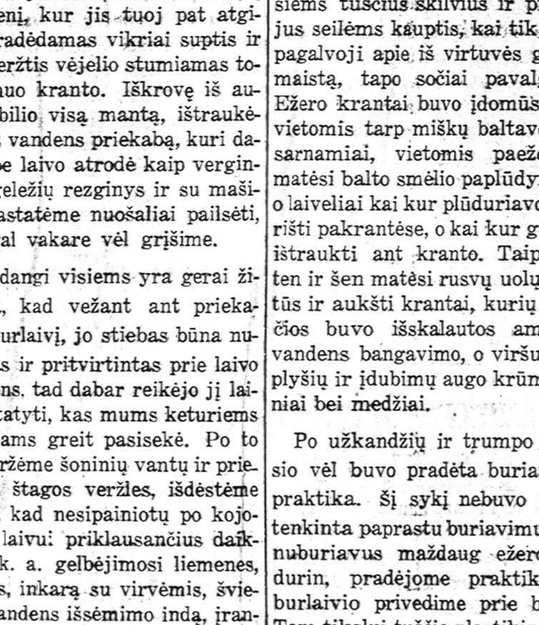

Čikagos L. J. S-jos "Baltijos Jūros" tunto budžių naujai įsigyta burinė jachta, kuriai parinktas vardas "Budys".

Bridge over troubled waters.

It's easy to forget that emergencies *do* happen. And when there is a crisis, you'll need a nest egg to fall back on.

The Payroll Savings Plan is one of the easiest ways to make sure you've something saved for when you need money fast. When you participate in the Payroll Savings Plan where you work, an amount you designate will be set aside from each paycheck and invested in U.S. Savings Bonds. It's an effortless way to build up a reserve.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—for E Bonds, 5½% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra ½%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Let's hope there are no troubled waters in your future. But remember, emergencies don't always happen to the other guys.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a proud way to save.

Take stock in America.

Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

VIII

(Tęsinys)

Kovai prieš Dr. Šliupą kunigams tikslas pateisina visas priemones

Dr. Šliupui įsikūrus Šenadoryje (Shenandoah) pas jį užėjęs tūlas jo geras pažįstamas M. J. Andriukaitis radęs daktaro revolverį tyčia ar netyčia nusišovė. Dabar Dr Šliupo priešai buvo tikri turį rankose kozirį daktarui sunaikinti ir ne tik paleido piktus visokius gandus apie Andriukaičio mirties priežastis, bet dar sukurstė tamsių fanatikų minią pačias Adriukaičio laidotuves paversti pikčiausiu farsu. Apie tą incidentą ir iš jo kilusią bylą plačiau aprašo kun. M. Valadka savo knygoje "Už laisvę lietuvį" 20-22 psl.

Pastabose ir pataisose prie Prano Lavinsko knygos "Mainerio atsiminimai" Pranas Živatas tuo reikalu parašė:

"Ten aprašyta visai kitaip negu pats Dr. J. Šliupas pasakodavo, kaip kunigų sufanatizuoti žmonės puolė apversti vežimą, kuriuo Andriukaičio kūnas buvo vežamas palaidoti. Jis pasakodavo, kad jei ne trys protestonų kunigai, kurie buvo atėję pagelbėti, tai ta katalikų gauja būtų vežimą apvertusi, nes miestelio policija buvo airių valdoma ir visa pasislėpė. Pagal paties Dr. Šliupo ir kitų, kurie tuo metu buvo Šenadoryje Shenandoah) patikrinimus, buvo sukeltos tikros fanatikų riaušės tikslu lavoną išversti į gatvę.

Andriukaitį palaidojus, Dr. Šliupas nuvyko į Shenandoah miesto tarybos posėdį ir pareikalavo pasiaiškinti dėlko policija nedarė tvarkos Andriukaitį laidojant, reikalaudamas triukšmadarius nubausti. Tarybos nariai pareikalavo, kad Dr. Šliupas išvardintų to triukšmo lyderius. Žinoma, Dr. Šliupas jų išvardino visą gaują. Išvardintieji nuėjo pas aldermanus ir išėmė varantus šaukti Dr. Šliupą į teismą pasiaiškinti. Byla atsidūrė Pottsville, Pa., teisme ir truko tris savaites. Kunigai jau trynė rankas, kad dabar jau tikrai Šliupo atsikratys. Ypač jie nudžiugo, kai teisme teko prisiekti, kaip priimta, ranką ant Biblijos padėjus. Kai atėjo eilė Dr. Šliupui prisiekti, jis atsisakė prisiekti Biblijai. Visi Šliupo priešininkai pasidžiaugė, kad teismas Šliupą pripažins esant anarchistu, ir kad tada, aišku, jam bus "galas".

Teismas pasirodė savo paskirties vertas. Buvo suneštos visos teisių ir įstatymų knygos surasti, ar būtinai liudininkas teisme privalo prisiekti "ant Biblijos" ir pasakyti "so help me God". Visose knygose neradus, buvo atsiklausta Washingtono teisių departamento, iš kur gauta atsakymas, kad galima prisiekti formule "affirm". Taip Dr. Šliupas buvo prisaikdintas, ir visi jam galo velytojai nuleido nosis.

Priesaikos reikalą atlikus prasidėjo liudininkų apklausinėjimai, kurie tęsėsi per 3 savaites. Kunigų pusė turėjo 4 ir 5 advokatus, o beturtis Šliupas turėjo vienui vieną, kokį tai Broom ar Brummer, nebepamenu. Bylai besitęsiant ir įkaistant teko Dr. Šliupo advokatui susipykti su katalikų advokatais, net iki tiek, kad vienas kitam kumštimis į nosį taikė. Ir atsitiko, kad vienas katalikų advokatas, iš visų jauniausias, kurs kaip tik su Šliupo advokatu kumštimis dalinosi, susitaikė ir pats perėjo Dr. Šliupo ginti drauge su Šilupo advokatu. Teismas rado Dr. Šliupą nekaltą ir nubaudė visus jo skundikus, priteisdamas jiems sumokėti apie 3 ar 4 tūkstančius dolerių teismo išlaidų.

Kaip Dr. Šliupas lietuviškas parapijas steigė

"Ar buvo tada lietuviškų parapijų ir organizacijų, kai čia pradėjo važiuoti paprasti kaimo berneliai ir mergelės,kurie daugumoje neturėjo nė 20 metų amžiaus ir pakliuvę į lenkų parapijas ir organizacijas mums žuvo? Tiesa, buvo lietuviškomis pavardėmis kunigų, kaip antai Mašiotas, Juodišius, Servetka, Varnagiris ir pan., bet niekam verti. Jie buvo lenkiškų parapijų klebonai ir visais būdais priešinosi, kad lietuviai skirtųsi nuo lenkų, nes tuomet mažės jų parapijonai ir pajamos.

Dr. J. Šliupas, niekas kitas, pirmasis suorganizavo dvi pirmąsias lietuviškas parapijas, vieną New Yorke, kitą Brooklyne. Pirmosios klebonu patapo kun. Varnagiris, antrosios kun. Juodišius, o Dr. Šliupas buvo tų parapijų sekretorium, ėjo pas vyskupą prašyti leidimo statyti bažnyčias ir atskyręs nuo lenkų dalį lietuvių Brooklyne sukūrė Šv. Juozapo draugiją.

Kodėl iširo Dr. Šliupo ir kun. Burbos santykiai?

Dr. Šliupas važinėdamas po varganas pirmykščias lietuvių kolonijas, kur buvo susispietę iš rusų tamsybėje ir vergijoje laikomos Lietuvos sveika bet tamsi kaimų žalesa — berneliai ir mergelės, aiškino jiems niekada negirdėtas naujienas, kad jų tėvynė Lietuva yra buvusi didi ir galinga valstybė, apgynusi Vakarų krikščionybę nuo Azijos barbarų ir apsigynusi nuo krikščioniškų barbarų iš Vakarų — vokiečių kryžiuočių, pasakojo jiems apie didžiuosius Lietuvos karalius ir kunigaikščius ir jų didvyriškus žygdarbius. Štai dėlko pirmosios lietuvių draugijos greta su šventųjų vardais buvo pradėtos pavadinti didžiųjų Lietuvos kunigaikščių vardais.

Kiek sukvailinti buvo tie Lietuvos laukų berneliai ir mergelės, rodo kad ir toks pavyzdys. Dr. Šliupas parsikvietė iš Lietuvos savo gerą artimą pažįstamą kunigą Burbą, žinodamas jį kaip gerą kalbėtoją ir patriotą, kad padėtų išeivijos lietuvius gelbėti iš lenkiškos miglos apsupimo. Kada vieną kartą jiedu nuvažiavo kalbėti į Baltimorę, Md., Dr. Šliupui ir kun. Burbai drauge išėjus į sceną kalbėti kilo didžiausias triukšmas. Mat, žmoneliai buvo prieš Dr. Šliupą sugundyti iki aukščiausios įtampos, o, čia į estradą su juo drauge išėjo ir kunigas! Tad pradėjo rėkti, kad kunigo vieta pamokslus sakyti esanti bažnyčioj, o ne čia, ir puolė scenon mušti, bet Šliupas ir kun. Burba spėjo laiku išsprukti pro užpakalines duris.

Kun. M. Valadka, kurs Dr. Šliupo gadynę Amerikoje yra gerai išstudijavęs, apie Dr. Šliupo ir kun. Burbos santykių suirimo priežastis sekančiai pasakoja:

"Pradžioje jų santykiai buvo šilti, draugiški, tačiau laikui bėgant ir lenkams veikiant, jiems kelią perbėgo juoda katė! A. Burba pastatė sąlygą, girdi, jeigu toliau norėsi su manim dirbti Lietuvos ir lietuvių labui, tai turi eiti išpažinties ir lankyti bažnyčią.

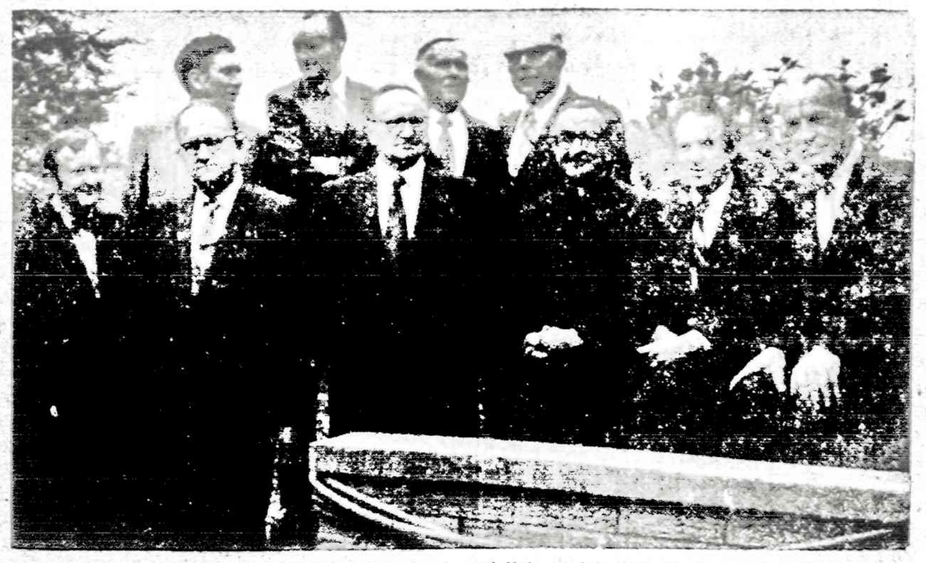

Spalio 24 d. Grand Rapids mieste buvo susitikusios buvusioji ir naujoji Lietuvių žurnalistų Sąjungos centro valdybos. Naujoji perėmė iš senosios sąjungos archyvus, dokumentus ir kasą. Ta proga J. Gaižutis, detroitiškės CV narys, visus nufotografavo. Iš kairės: V. Kasniūnas, A. Pužauskas, V. Alantas, kun. J. Vaišnys, SJ., R. Selenis, P. Turūta. Antroje eilėje: V. Bytėnas, A. Nakas, V. Mingėla ir J. Janušaitis.

JURGIS JANUŠAITIS

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA PO METŲ

Praėjusių metų spalio mėn. 24 - 25 d. d. Clevelande įvyko Šeštosios Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmoji sesija. Taigi ši Taryba oficialiai tuo laiku ir pradėjo savo darbą.

Sekant sesijos posėdžių eigą, buvo numanu, kad ši Taryba dirbs išsijuosusi, jungsis į bendruomeniškus darbus savose apylinkėse, apygardose, gyvai domėsis lietuvių kultūrinio gyvenimo įvairiomis šakomis ir t. t.

Netruko prabėgti metai. Savaime suprantama, kad didelių kalnų Tarybos nariai gal ir negalėjo nuversti ar bent kiek stipriau pajudinti. Tačiau sekant iš arti Lietuvių Bendruomenės gyvenimą galima justi, kad Šeštoji Taryba judėjo įvairiose darbų srityse.

Chicagoje kaip tik reziduoja VI Tarybos prezidiumo dauguma: pirmininkas Vytautas Kamantas, vicepirmininkas dr. A. Razma ir sekretorius V. Kleiza. Taigi prezidiumo branduolys. Visi trys darbštūs ir ilgamečiai bendruomenės darbininkai. Šiems vyrams tenka koordinuoti JAV LB VI Tarybos darbus, darbus visose komisijose, bei talkinti Centro Valdybai, kurios priešakyje, vienbalsiai išrinktas Tarybos sesijoje, stovi Vytautas Volertas, ramus, kultūringas, bendruomenės reikalais besisielojąs vyras.

Du Tarybos prezidiumo nariai: dr. Ed. Lenkauskas ir dr. St. Matas gyvena kituose miestuose, toliau nuo Chicagos. Su jais ryšiai palaikomi ir problemos sprendžiamos pasitarus raštais ar telefoniniais pokalbiais. O dažnu atveju į prezidiumo posėdžius ir jie atvyksta.

Ir ką gi ši Šeštoji Taryba veikė metų slinktyje? Ogi jau turėjo dvi sesijas, 3 korespondencinius posėdžius ir palaikė ryšius bei informavosi bendruomeniškais reikalais bendralaiškiais, kurių buvę keleta .

Daugelis Tarybos narių dirbo įvairius apylinkėse darbus, aktyviai dalyvaudami LB savo apylinkių susirinkimuose, bei apygardų veikloje.

Be to, skaitė įvairiose vietose paskaitas, aktyviai reiškėsi spaudoje, keldami ir ugdydami LB idėjas. Keliavo po JAV lankydami LB vienetus ir lankėsi kitų kraštų bendruomenėse ir su veikėjais turėjo įvairius pasitarimus. Atstovavo LB institucijas įvairiuose suvažiavimuose, telkė lėšas LB darbams, talkino Centro valdybai ir kitoms LB centrinėms institucijoms. Atskiroms taryboms, kaip švietimo ir Kultūros Fondo darbams vadovauja Tarybos nariai. O kiek sunkaus darbo tyliai ir kantriai atlieka Švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūnas, kurio darbų gausos net niekas neužsimena. O juk švietimo sritis viena iš svarbiųjų Lietuvių Bendruomenės sričių. Kultūros Fondo pirmininkas Anatolijus Kairys rūpinasi Jaunimo teeatru, ruošiamu Antruoju teatro festivaliu. Prie progos apie tas institucijas teks užsiminti atskirai, o net būtina apie jas pakalbėti dažniau, kad visuomenė žinotų, kokius didelius ir sunkius darbus atlieka sakysime Švietimo Tarybos žmonės.

Žodžiu, šeštoji Taryba savo darbus atlieka gerai, nors gal galėtų kai kuriais atvejais atlikti dar geriau.

Šia proga norėtųsi užsiminti ir apie L Tarybos narių atsakomybę ir pareigingumą.

Juk renkant Tarybon narius, kiekvienas balsuotojas suteikia išrinktajam pasitikėjimą ir įpareigoja sėkmingai, ryžtingai ir pilnu bendruomeniniu pasiaukojimu atlikti visus iškylančius ar jam duotus darbus.

Bet kartais nutinka kiek kitaip. Vienas kitas Tarybos narys, be apsilankymo ar dalyvavimo Tarybos sesijoje, daugiau nieko ir nebando veikti, tik nešiodamas Tarybos nario titulą.

Pasklaidžius užrašus štai randu, kad korespondenciniuose posėdžiuose net ne visi aktyviai dalyvauja ir nesprendžia prezidiumo pateiktų problemų. Iš paskutinio posėdžio (korespondencinio) gaunasi įspudis, kad net trečdalis Tarybos narių neatsakė į jiems pasiųstas anketas. O ten buvo gana rimtų klausimų, kaip antai, kada šaukti Tarybos sesiją, kur, kelių dienų, ką svarstyti.

Iš 60 Tarybai priklausančių narių savus atsakymus atsiuntė 40. Jų tarpe, malonu pažymėti, sprendimuose aktyviai dalyvavo ir patys jauniausieji Tarybas nariai, apie kuriuos kartais bandoma užsiminti, kad jie esą neveiklūs, nesidomį bendruomenės reikalais. Štai iš Chicagos Tarybos narių jauniausieji nariai — J. Jasaitytė, V. Ruibytė, E. Bradūnaitė, R. Sakadolskis bene pirmieji anketas sugrąžino. O juk tie jaunieji Tarybos nariai šiuo metu aktyviai įsijungę į Jaunimo kongreso rengimo darbus, juk taip pat bendruomeniškieji darbai.

20 Tarybos narių neatsakė į išsiuntinėtas anketas. Tai jau, vyručiai, užsitarnaujate pabarimo. Į reikalus reikėtų rimčiau žiūrėti, pareigingumas pirmoje vietoje. Tai mes, rinkikai, jums patikėjome.

Pažymėtina, kad dauguma Tarybos narių pasisakė už tai, kad ateinančią Tarybos sesiją reikia šaukti 1972 metų balandkio mėn. 29 - 30 d. d.

Dar yra abejojama, ar sesija būtų dviejų ar trijų dienų. Tai priklausys nuo darbų gausos, nors Tarybos narių nuomonės pasiskirstė tuo reikalu pusiau: 20 už dviejų ir 20 balsų už trijų dienų sesiją.

Šioje sesijoje vienas iš reikšmingų darbų būsiąs naujų įstatų priėmimas. Apie kitas problemas pakalbėsime sekančiuose reportažuose.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo $100.00 iki $10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigus aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už $1,000.00 apdraudos tik $3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už $1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis $2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Jau išėjo seniai laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS
100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki $20,000.

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:

In Chicago $22.00 per year, $12.00 per six month, $7.00 per 3 months. In other USA localities $20.00 per year, $11.00 per six months, $6.00 per three months; Canada $22.00 per year; other countries $23.00 per year.

15 cents per copy. 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose

metams	$22.00
pusei metų	$12.00
trims mėnesiams	$7.00
vienam mėnesiui	$3.00

Kitose JAV vietose:

metams	$20.00
pusei metų	$11.00
trims mėnesiams	$6.00
vienam mėnesiui	$2.00

Kanadoje:

metams	$22.00
pusei metų	$12.00
vienam mėnesiui	$3.00

Užsieniuose:

metams	$23.00
pusei metų	$13.00
vienam mėnesiui	$3.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

ALTo Konferencija

Šeštadienį, lapkričio 13 dienos rytą, Chicagoje prasidės Amerikos Lietuvių Tarybos konferencija. Chicagon suvažiuos visų Amerikos lietuvių politinių grupių, fraternalių organizacijų ir kitų didesnių sambūrių įgalioti atstovai ir tarsis įvairiais Lietuvos laisvės ir organizuotos Amerikos lietuvių politikos reikalais.

Altas yra apjungęs visas didžiąsias Amerikos lietuvių organizacijas, Alto darbui pritaria didelė daugybė Amerikos lietuvių klubų, draugijų ir lokalinių sambūrių lietuviai. Amerikos lietuviai organizuotai ir vieningai dirbdami, yra atlikę didelių darbų.

Kelis dešimtmečius Altui nebuvo jokios opozicijos. Bet laikui bėgant lietuvių tarpe atsirado žmonių, kurie pradėjo kritikuoti Alto vestą darbą. Tai buvo žmonės, kuriems asmeniškas pasigarsinimas labiau rūpėjo, negu nelaimėn patekusiai lietuvių tautai reikalinga parama. Jie pradėjo skelbti, kad Alto vadovybė yra persenusi, kad Alto metodai jau yra atgyvenę, ir kad reikalingos kitos priemonės ir būdai padėti rusų pavergtai lietuvių tautai.

Kritikai dar ir šiandien bando kenkti Altui, bet iki šio meto nieko pozityvaus ir teigiamo jie nesugalvojo ir nepasiūlė. Šiandien Alto priešakyje stovi visai kiti žmonės, bet jie tęsia vieningą ir gimtinio krašto laisvės kovai naudingą darbą, kuri buvo nustatyta pirmomis sovietų okupacijos dienomis. Alto kritikai pasakoja, kad jie geriau galėtų vesti Alto vedamą darbą, bet duomenų savo pasakojimams sustiprinti jie neturi. Jie nori, kad Amerikos lietuviai patikėtų jų pasakai ir leistų jiems vadovauti. Pradžioje jie šmeižė Alto priešakyje stovėjusius taurius Amerikos lietuvius, o vėliau pradėjo niekinti Amerikos lietuvių politines grupes bei fraternalius susivienijimus. Paskutiniu metu jie samdo neapdairius ir studijuoti nesiryžtančius tingius jaunuolius, šaukia konferencijas ir pasakoja niekus apie organizuotą Amerikos lietuvių gyvenimą. Bet jų pastangos nedavė lauktų rezultatų. Prieš kelis metus Amerikos lietuviai dar klausė niekinimų, bet praeitais metais nuo niekintojų jau nusisuko. Dabar Alto niekintojai jau pradėjo pyktis tarp savęs.

Išgarsėti greitai norintieji vyrai ir moterys nesupranta, kad garso bangos pačios ritasi paskui gerus darbus. Jie nežino, kad Altą sudaro rinktiniai Amerikos lietuviai. Juos renka organizuotos politinės Amerikos lietuvių grupės ir susivienijimai. Kiekviena grupė parenka pačius geriausius ir darbingiausius. Jeigu kuri grupė nepasiunčia veiklaus žmogaus į Altą, tai kalta ta grupė, o ne Altas. Kiekviena grupė siunčia ne tiktai politinį savo atstovą, bet ji siunčia ir tokį žmogų, kuris moka sugyventi su kitaip galvojančiais kitų organizacijų atstovais. Altas sudarytas vieningam lietuvių darbui. Ta vienybė reikalinga gimtinio krašto laisvės kovai. Visi žinome, kad tiktai vieningas darbas gali būti didelis ir naudingas.

Visiems Amerikos lietuviams labai svarbu, kad kiekviena politinė grupė ir fraternalūs susivienijimai parinktų ir pasiųstų pačius geriausius savo atstovus į artėjančią Alto konferenciją. Konferencija ne tik išklausys pranešimus apie atliktus darbus, bet ji nustatys gaires ateičiai. Reikia turėti galvoje, kad Altas bus toks, koki atstovai bus pasiųsti į Altą. Juo darbingesni žmonės bus ten pasiųsti, tuo naudingesnis bus Alto vedamas darbas.

LOS ANGELES, CALIF.

UŽ VIENĄ MUŠTĄ DU NEMUŠTUS DUODA, sako mūsų žmonių išmintis

O KIEK UŽ DU MUŠTUS DUODA AR DUOS? – klausia losangeliškiai

I

Į šos korespondencijos antraštę įsipainiojęs klaustukas lyg ir skubina mane tuoj pat duoti atsakymą. Bet tai padaryti ne taip jau lengva. Pirmiau reikia gerai apskaičiuoti, o tuos apskaičiavimus atslenkanti senatvė nebelengvai veža. Be to, didžioje ant raštėje uždokumentuota žmonių išmintis tik sako — už vieną muštą du nemuštus duoda, bet nieko nesako, kaip tai paversti į valiutą. Taigi, atsiranda kiek keblumų. Tiek to.

◆

Š. m. rugsėjo 30 d. Naujienose (Nr. 230) buvau rašęs, kad to pat mėnesio 18 d. Los Angelėse taip atsitiko, kad iš karto įsigijom du muštus: vieną žurnalistą ir vieną jo žmoną, taigi iš karto du. Pasakojama čia, kad galėję būti ir daugiau muštų, bet, dėkui Dievui ir Šv. Panelei, kaip žmonės sako, tai nejvyko, nes vienu atveju kažkieno tvirta ranka nuo tokio mušimo sulaikiusi, o kitu — "prospective" apmušamasis kitur ir į kitokį pagerbimą nuėjęs. Tos dėkingos aplinkybės dėka ir mano apskaičiavimas kiek palengvėja, nes nereikia operuoti dideliais skaičiais — trimis, keturiais ir t. t.

Grįžkime prie tiesioginio darbo! Prie apskaičiavimo, arba atsakymo — o kiek už du muštus duoda ar duos? Ar čia galima išsiversti paprasta aritmetika, pvz., jei už vieną muštą duoda du nemuštus, tai už antrąjį prie anos dviejų sumos tereikia pridėti du, tai ir gausim keturis, — nesu tikras. Mūsų atveju gali būti ir kitaip, nes čia, sako, esanti įvelta tam tikra politika (veidu į kraštą?), ideologija ir dar kas kitas. Tuo atveju peršasi orvelinis apskaičiavimas iš jo garsiųjų 1984 m. O ten juk sakoma, kad du plius du lygu ne keturiems, o penkiems. Ir tai įrodoma, bakstelėjus keletą adačiukių į romano herojaus ranką ir dar šiaip visaip jį pakočiojus.

Bet vėl sakau — grįžkime prie tiesioginės "temos" ir žvilgterėkime į ją ne politinėmis bei ideologinėmis akimis, o tik reporterio. O ryšium su anomis garsiomis geros valios lietuvių muštynėmis, aprašytomis anksčiau minėtoje korespondencijoje iš Los Angelių, Jūsų reporteris štai ką yra patyręs, kas duoda pagrindą tiems apskaičiavimams ir palengvina šio uždavinio sprendimą — o kiek už du muštus duoda ar duos?

◆

Jūsų reporteris vietos Municipaliniame (mūsiškai — apylinkės, jei kas tai dar prisimena) teisme užtiko civilinį skundą, Nr. 781757. Skundėjai (plaintiffs) — Ona ir Juozas Andriai, atsakovai (defendants) — Florence Korsak, Does I thru III (drebėkite kelmai, raistai ir, gal, balos! — L. B.). Ponų Andrių advokatas — Schnider & Schnider. Skundo data — 1971.9.30. (Beje, beveik tuoj pat po to gana brangaus įvykio parapijos salėje).

Atrodytų, kad jau esame arti rūpimo atsakymo — o kiek, pagaliau, už du muštus duoda ar duos?

Deja, to atsakymo nesulauksite dabar. Ir štai dėl kokios paprastos priežasties!

Skunde — byloj nepasakyta — kiek duoda, o tik — kiek ieškoma prašoma. Prašoma 10,000 dolerių, arba katram vienam apmuštajam po 5,000 dolerių. Onos Andriuvienės ieškinys kiek susmulkintų pozicijų — 1,610 dolerių general damages, 40 dol. medical expense, 350 dol. loss of wages, 3,000 dol. punitive and exemplary damages, dar vienas kitas doleriukas kitoms išlaidoms apmokėti, jei teismas ras tai reikalinga priteisti. Juozas Andrius operuoja tik stambmenomis — 2,000 ir 3,000 dol. sumomis ir dar mažu galiuku — kitoms išlaidoms.

Kaip matote iš to, kas ką tik pasakyta ar parašyta, yra duoti tik rėmai visam apskaičiavimo paveikslui, todėl šioje pat vietoje mielą skaitytoją atsiprašau už tai, kad jį palieku netikrume. Atsakymas, mat, prikčlauso — arba teismui, arba šalių advokatams, jei tos šalys imtų ir susitaikytų, dar bylai nepatekus į teismo kalendorių ar ir kiek vėliau.

II

Lygiai po mėnesio po anksčiau čia apkalbėto skundo įteikimo teismui 1971.10.30, taigi sukaktuvinę dieną, per vietinį lietuviškąjį radiją į mus prabilo visų mūsų gerbiamas Vliko įgaliotinis Los Angeles, Juozas Andrius, kviesdamas aukoti Tautos Fondui. Klausytojų tarpe pasigirdo palengvėjimo atodūsis. Daugis apsidžiaugė, kad mums skirtasis įgaliotinis — dar, anot vieno senos kultūros panevėžiečio, "živ i zdarov, kak komisar Petrov" ("gyvas ir sveikas, kaip komisaras Maceika). Mat, nevienas, kuris buvo susipažinęs smulkiau su skundu Nr. 781757, buvo manęs, kad ir įgaliotinis turėjo su anuo įvykiu salėje susijusių negerumų, apie kuriuos skunde taip pasakyta: "..plaintiffs were wounded, have suffered bodily pain and discomfort, extreme and severe mental anguish and humiliation and will continue to suffer great pain and anguish of body and mind"... "...skundėjai buvo sužeisti, patyrė fizinį skausmą ir nepatogumą, didžiausį ir aštriausį dvasinį kentėjimą ir pažeminimą, ir toliau kentės didelius kūno ir dvasios sopulius..." Jūsų reporterio žiniomis, net Aleksandras Makedonietis, smarkiausias vyras iš visų karingųjų, kartą atsidūręs (bene po vestuvių su Roksana) panašiuose sopuliuose, buvo kuriam laikui sutabdę savo pergalingą žygį per Persiją. Dar daugiau — net mūsų valsčiaus viršaitis panašiu atveju atsistatydino. O čia, štai, pas mus jokios krizės. Na, ar tai nelinksma girdėti? (Tik kai kas kiek tą dieną nusivylė, kad per tą pat radiją nebuvo paskelbta, kiek iš 10,000 dol. sumos avansu pervedama T. F. aukoms rinkti įgaliotinio — šiuo atveju Antano Skiriaus — sąskaiton).

III

Ryšium su tuo "atsitiktinai" teisme užtiktuoju skundu, Nr. 781757, Jūsų repeorterį apniko rimtas rūpestis dėl vieno kito dalyko. Ne dėl to, kad, kaip anuokart rašiau, žurnalistai ir jų šeimos atsidūrė pavojuje, bet dėl to, kad mūsų losangelinis žurnalizmas, o ypač scribizmas, taip nupuolė nuo kojų. O tai pamatysite iš šių faktų. 1. Mano rašinį Naujienose (1971.9.30, Nr. 230) ištisai persispausdino vietos laikraštukas, Lietuviai Amerikos Vakaruose, tačiau jame dingo tos vietos, kurios lietė scribizmą. Kad ir toks nekaltas klausimas, kaip, pvz., "Įdomu, kaip būtų buvę šeštadienio vakare, jei LAV leidėjas būtų buvęs salėje?", į LAV nepateko. Nepateko ir istorijos mokslu pagrįstos išvados dėl visokių veiklų Čikagoje nuo 1939 m. Išbraukęs iš mano rašinio vietą apie Dyguldagį, Sriba, betgi, savo skiltyje "Scriba budi" vėl tą Dyguldagį linksniuoja, kaip kad anais "daunoriniais" metais (t. y. pernai) vienas slapukas darė savo "poetinėje proklamacijoje". Ten sakė, kad Dyguldagis jo "poezijos" netikrinęs, o dabar Scriba lyg ir priekaištauja, jog šis ne viską pastebėjęs, kas tą vakarą dėjęsi salėje ar lauke. 2. Tas pats laikraštukas, LAV, (jo 10 nr.) pasirodė apie š. m. spalio vidurį, taigi, dvi savaitės po skundo įteikimo, — tačiau jame nerandame nė žodelio apie tą dalyką. O juk ir Scriba, ir laikraštuko leidėjas, ir redakcinė kolegija, ir skundo-bylos kėlėjas laikosi beveik viename ir tame pačiame kambaryje. Negi jie rašys apie tai sekančio mėnesio numeryj, kai bus gavę Naujienas su Jūsų reporterio korespondencija. Vietoj taip vertingos informacijos Scribos Scributas parašė menkavertį (gal pataikaudamas burmistrui Yorty) rašinuką "Los Angeles ir Panevėžys — 'miestai sesutės'". Mano manymu, daugiau būtų buvę informacijos, jei tas pats Scributas būtų parašęs, nors ir pavardžių neminint, "Vienas panevėžietis broliukas ir jo žmonelė iškėlė 10,000 dolerių bylą losangeliškei sesutei, kuri jį pamilo ir pakočiojo".

IV

Pabaigai dar pora smulkmenėlių iš skundo — bylos, kurias čia perduosiu pusiau anglaiškai; užpuolimas buvęs "on the direction and advise of her co-defendants'" ir "unprovoked". Nuo šių smulkmenų narpliojimo tenka atsisakyti, baiminantis, kad teismas nebūtų paveiktas ir kad kas nepareikalautų bylą iškelti iš Los Angelių. Koks didelis būtų nuostolis kultūringų spektaklių mėgėjams!

Liudas Balvočius

Los Angeles, 1971.11.1,
Visų Šventųjų dienoje.

ELENA IR VLADAS PALIULIONIAI PRISIEKĖ GYVENTI KARTU

Spalio 7 d. saulėto rudens pavakarį B. Pakšto salėn rinkosi vyčiai, LB Brighton Parko apylinkės, anglikonų ir tauragiškių klubų nariai ir svečiai į Elenos ir Vlado Paliulionių vestuvių vaišės. V. Paliulionis yra paminėtų organizacijų valdybose, kuriose reiškiasi gyva veikla, todėl poros šimtų žmonių talpinamon salėn buvo sutalpinta arti trijų šimtų jaunųjų draugų.

Tą pačią dieną prieš vaišes Marquette parapijos bažnyčioje moterystės sakram. juos palaimino kun. Vaclovas Zakarauskas. Solo bažnyčioje giedojo solistė Prudencija Bičkienė.

Vestuvių puotai gerai vadovavo Bronius Polikaitis. Per visą vaišių eigą gražiu savo balsu vadovavo svečių dainoms ir žadino gerą nuotaiką. Garbinguosius svečius pristatė iškilioji mūsų solistė Pr. Bičkienė. Vaišėse dalyvavo akompaniatorius Jonas Byanskas, muz. Faustas Strolia, Vyčių sk. redaktorė E. Pakalniškienė ir kiti.

Jaunavedžius sveikino Marquette Parko parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas, Lietuvos Vyčių vardu Estelle Rogers, Chicagos Anglijos lietuvių klubo vardu Anatolijus Lakas, LB Brighton Parko apylinkės p - kas šlajus ir kiti. V. Paliulionis yra LB Brighton Parko apylinkės valdybos kasininkas.

Vestuvių vaišės praėjo jaukioje ir draugiškoje nuotaikoje. Taip kaip linksmai ir draugiškai prabėgo visų bendravimas vesuvių vaišėse, lygiai taip pat linkima Vlado ir Elenos visame gyvenime laimės ir saulėto vestuvių vaišėse, lygiai taip pat džiaugsmo. Jšl.

help your HEART FUND
help your HEART

ZIGMAS JONYNAS

GYVENIMO KELIAIS

6

Turtingesnieji žmonės išsipardavė visas brangenybes, puikius kailinius, nes atsidūrė be jokio darbo ir pragyvenimo šaltinio. Laikraščiai rašė apie mirusius gatvėse iš bado žmones su kunigaikščių titulais... Buvo klaikiausi laikai. Su kortelėmis gyventojai gaudavo ketvertį svaro duonos parai. Duona buvo blogiausia, su priemaišom, kyšodavo iš jos šiaudagaliai. Kartą ir aš nusipirkau iš spekulianto neva litrą grietinės. Jie atveždavo maistą iš tolimiausių vietovių. Parsinešiau namo ir su šaukštu mėginau valgyti. Šaukštą grietinės pasukau ir savo katei. Žiūriu, katė palaižė ir neėda. Negalėjau ir aš grietinės valgyti. Po kiek laiko grietinė išdžiūvo, bet nesumažėjo. Parodžiau dr. Rabinovičiui. Pasirodo, kad tai nebuvo grietinė, bet kažkokia košė, atskiesta išrūgomis, kurios priminė pieno kvapą... Lietuvoje šitokių dalykų nebūdavo, kad ir sunkiausiais laikais.

Sunku man dabar išdėstyti kiek nuoširdžiausios meilės parodė tėvai, broliai ir seserys. Grįžęs tesvėriau 56 kilogramus. Per dvi savaites priaugau septynis kilogramus. Kas sode rado nunokusią kriaušę, kas obuolį, vis man skyrė. Geriausį kąsnelį mėsos ir kitų maisto dalykų taupė man.. Tai buvo šviesiausios mūsų šeimos dienos. Meilė ir vienybė rišo šeimą į neatskiriamą vienetą. Nuo to laiko vienų šeimos narių parama kitiems neišblėso iki pat šių dienų. Tai sudarė pagrindą mūsų šeimai ūkiškai stiprėti. Pasitvirtino amžinasis dėsnis — vienybėje galybė.

Turėjau persiorientuoti naujose gyvenimo sąlygose. Neseniai buvęs amžinasis priešas — vokietis karys tikrino primelžtą pieną, žandarai slampinėjo kieme. Jie man buvo nemalonūs: daug metų prieš vokiečius kariavau, o jie dabar skriaudė mano tėvus, brolius ir sesris. Atiminėjo visokias gėrybes, o primesdavo tik pfenigius. Stengiausi nesirodyti ir jų nematyti. Po dviejų mėnesių apsipratau. Mano neapykanta okupantams vokiečiams sumažėjo. Atsilankiau Vilniuje. Pastebėjau, kad Lietuvių Tarybą vokiečių valdžia ignoruoja. Supratau, kad ši lietuvių įstaiga gyventojams mažai gali padėti. Artinosi rudeninė vokiečiams duoklių pristatymo diena. Prireikė pataisyti santykius su vietine valdžia. Čia pat Lauckaimyje Tupčiauskų ūkyje gyveno žandarai. Pakvietėm juos į svečius. Motina paruošė paukštienos. Atsirado degtinės. Susipažinom, pasikalbėjom apie politinius įvykius ir išsiskirstėm. Po kokios savaitės vežiau į Virbalį iš anksto nustatytos duoklės penkias avis. Parinkau iš kaimenės prasčiausias. Suėmimo punkto kontoroje radau tuos du žandarus. Jų viršininkas pamatė mane pirmą kartą ir paklausė žandarų, kas aš per vienas. Žandarai papasakojo apie mūsų ūkio prastą būklę, karo metu sudegintus trobesius, kad esą mes geri žmonės ir t. t. Viršininkas pasiūlė išsirinkti tiek avių, kiek aš atvežiau... Išsirinkau iš daugybės suguldytų avių geriausias ir vykstu sau namo... patenkintas. Santykiai su žandarais vystėsi sugyvenimo linkme.

POKARINIUOSE SŪKURIUOSE

1918 metų pabaigos ir 1919 m. pradžios pasauliniai įvykiai rutuliojosi gana skubotai. Vyko didžiuliai pasikeitimai. Bolševikai pasidarė Rusijos viešpačiais. Jie laimėjo obalsiais: taika be aneksijų ir kontribucijų betkokiomis sąlygomis, visiems neribota laisvė plėšti neva prisiplėštą turtą ir t. t. Rusų tauta atsidūrė nesuvaldomoj anarchijoj, bado ir vargo sunkiausiuose išgyvenimuose. Caristinės Rusijos valdžios prispaustos tautos siekė nusikratyti buvusią vergiją ir skelbė savo atskiras nepriklausomas valstybes. Atsirado ir lietuvių tautai palankios sąlygos atsižadėti svetimųjų jungo ir 1918 m. vasario 16 d. paskelbti atstatymą nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos valstybės su sostine Vilniuje. Jauste jautėsi vokiečių kaizerinės valdžios pasimetimas ir okupacinių varžtų susilpnėjimas, bet kartu buvo siekiama Lietuvą supančioti visokiomis konvencijomis, kurios prilygo pavergimui. Valstybės Taryba atsisakė kvietimo į Lietuvos sostą vokiečių kunigaikščio Uracho ir siekė pilnos nepriklausomos Valstybės, kurios demokratinius pagrindus ir ryšius su kitomis valstybėmis privalėjo nustatyti juo galima greičiau visų gyventojų demokratiniu būdu išrinktas Lietuvos Steigiamasis Seimas. Vokietijos okupacinė valdžia sušvelnėjo tik pralaimėjusi lemiamus mūšius Prancūzijoje, ties Verdenu, kur pirmą kartą pasirodė sąjungininkų tankai. Fronte kilo panika, vokiečiai kapituliavo ir priėmė sąjungininkų karo baigimo sąlygas. Pačioje Vokietijoje kilo revoliucija. Rusijos pavyzdžiu įsikūrė darbininkų ir kareivių tarybos. Kaizeris pabėgo Olandijon. Vokiečių kariuomenė traukėsi iš rytų į "faterlandą".

Kybartų apylinkėje okupacijos pareigūnai slėpė nuo vietos gyventojų tikrąją tarptautinę padėtį ir stengėsi juo ilgiau išsilaikyti ir kiek įmanoma daugiau prisiplėšti žemės ūkio bei kitokių gėrybių. Gyventojai stebėjo nuo Vilkaviškio plentu slenkančius vokiečių karių būrius, kurių dalis buvo be šautuvų, bet dauguma prisikimšę į kuprines maisto ar kitokių vertingesnių daiktų, kai kurie vedėsi geresnę karvę ar net arklį... Prasidėjo spontaniški gyventojų susirinkimai. Juose ir aš pradėjau dalyvauti ir viešai kalbėti apie okupantų sauvalią, plėšimus, gyventojų žudymus. Siūliau organizuotis ir vieningai gintis. Mano kalbos vokiečiams nepatiko. Lauckaimio Tupčiauskų ūkyje įvyko platesnė apylinkės gyventojų susirinkimas. Dalyvavo apie 400 žmonių. Kalbėjau apie skaudžius vietos reikalus. Savo kalbą baigiau. Priėjo abudu vokiečių žandarai ir mandagiai paprašė pas juos užeiti pasikalbėti. Supratau kuo tai kvepia. Sekdamas paskui žandarus ėjau per žmones ir į abi puses kartojau:

— Vyrai, nesiskirstykite! Jie mane nori areštuoti! Vyrai, nesiskirstykite! Jie mane nori areštuoti!

Įėjęs vidun į žandarų gyvenamąjį namą, nustebau pamatęs sėdinčius 5 senyvo amžiaus vokiečių karius su šautuvais rankose. Vienas žandarų pastūmėjo kėdę į vidurį kambario ir pasiūlė atsisėsti. Atsisėdau iš visų pusių apsuptas 7 ginkluotų vokiečių, kurių abudu žandarai dar turėjo už diržų kabančias po dvi granatas... Žandarai prikalbėjo mane vykti pas vokiečių karo komendantą pasikalbėti. Aiškinausi, kad šiandien esu labai pavargęs, žadėjau sekančią dieną nuvykti pasikalbėti su komendantu ir t. t. Mano atsikalbinėjimai buvo šabloniški, rūpėjo kaip nors ištrūkti iš labai pavojingos situacijos. Pažiūrėjau pro langą. Minia nesiskirstė. Pilnas priebutis žmonių iki pat žandarų durų.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArden 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtad. ir šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123, jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

CLEVELANDO ŠAULIŲ KUOPOS VĖLIAVA PLEVĖSUOJA

1971 m. spalio mėn. 17 d. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje pašventinta Karininko Juozapavičiaus vardo šaulių kuopos vėliava. Šventinimo apeigas atliko parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas. Prie šventinimo apeigų dalyvavo: LŠST Centro Valdybos pirmininkas V. Tamošiūnas, Centro Valdybos nariai, Clevelando šaulių kuopos pirmininkas Dr. K. Pautienius ir vėliavos šventinimo kūmai: visiems lietuviams gerai žinomas šaulys Alfonsas Mikulskis ir vėliavos mecenatė šaulė Irena Kapčienė.

Lygiai 10 vl. 30 mn. ryto į bažnyčią buvo įnešta 12 vėliavų su palydovais ir išrikiuota prie didžiojo altoriaus grotų. Centre atsistojo Clevelando šaulių kuopos vėliava. vėliavnešio garbė atiteko vėliavos mecenatui šauliui Jonui Kapčiui.

Kun. Ivanauskas, vėliavos šventinimo proga, pasakė pritaikintą pamokslą, kurio paklausyti prisirinko pilnutėlė bažnyčia. Besiklausant pamokslo dažnam kilo mintis, kad kun. Ivanauskas tikriausiai pats yra šaulys, nes pašaliniam žmogui ir dargi dvasiškiui, lyg ir neįprasta būtų taip giliai suprasti šaulių ideologiją, sunkią įsikūrimo pradžią, šaulių kovas dėl Lietuvos laisvės ir jų nueitus erškėčiais klotus kelius. Pamokslininkas gražia, sklandžia lietuvių kalba pavaizdavo, kiek šauliai kaip lietuvių tautos visumos dalis drauge su savo tautiečiais turėjo iškentėti ir pergyventi. Pamokslininkas ne vieną klausytoją privertė perkelti savo mintis į šiurpią Lietuvos praeitį ir ją pergyventi.

Kas šiandien gali pasakyti, kiek rusai sunaikino kalėjimuose lietuvių tame skaičiuje ir šaulių. Kai 1940 m. birželio mėn. rusų saugumo gaujos užplūdo Lietuvą, susipratusius lietuvius pradėjo suiminėti ir grūsti į kalėjimus, o kitus tremti į Sibirą, tremiamųjų skaičiun pateko ir daug šaulių. Kiek jų šiandien dar išliko gyvųjų tarpe, niekas negali pasakyti.

1944 m. raudonųjų siaubui vėl artėjant prie Lietuvos sienų, didelė dalis lietuvių, kuriems grėsė pavojus iš raudonųjų pusės, viską palikę pasitraukė į vakarus — daugiausia į Ameriką, ir čia pradėjo kurti gyvenimą iš naujo. Šių tremtinių tarpe buvo daug šaulių.

Nepriklausomybės laikotarpy Lietuvos šaulių Sąjunga buvo bene viena iš skaitlingiausių nepolitinių organizacijų. Tremtyje šauliai vadovaudamiesi praeities darbų patirtimi ir esamom tradicijom, pasiryžo buvusią Lietuvos Šaulių Sąjungą atkurti. Šaulių tremtinių tarpe Šaulių Sąjungos atkūrimo idėja rado gyvą atgarsį. Šios idėjos įgyvendinimui buvo organizuojami LŠSA klubai, kurie greitu laiku išsivystė į kuopas. Kuopų skaičius dėl parodyto šaulių didelio prielankumo greitai daugėjo. Daugėjo kuopose ir šaulių skaičius. Štai šio spalio mėn. 17 d. LŠST jau pašventino Karininko Juozapavičiaus vardo šaulių šešioliktosios kuopos vėliavą Clevelande. Tuo šaulių kuopų skaičius dar nebaigtas. Paskutiniu metu gauta iš New Yorko pranešimas, kad tenai suformuota jau septynioliktoji Simo Kudirkos vardo šaulių kuopa. Kiek dar šaulių kuopų bus suformuota, daugiausia priklausys nuo mūsų pačių. Lietuvio darbštumas, jo įgimtas kūrybingumas, laisvės troškimas Lietuvai ir jos pavergtai tautai, negali būti užgniaužtas jokios pašalinės jėgos. Visos kliūtys, trukdančios būti laisvais savo gimtajame krašte, bus nugalėtos.

Atlikus vėliavos šventinimo iškilmes bažnyčioje, visi susirinkusieji buvo pakviesti parapijos salėn, kur kuopos pirmininkas, dr. Pautienius, susirinkusius pasveikino ir LŠST Centro Valdybos pirmininką bei atvykusius iš kitur šaulių kuopų atstovus ir vėliavos šventinimo kūmus pakvietė iškilmių prezidiuman.

LŠST Centro Valdybos pirmininkas V. Tamošiūnas kreipėsi į susirinkusius, trumpai išdėstė visus LŠST liečiančius klausimus ir jų darbų apimtį, pabrėžė, kad savo darbuose reikia saugotis nukrypti nuo Lietuvos laisvinimo idėjos, vengti žalingos įtakos iš šalies ir visas savo jėgas pašvęsti vien Lietuvos laisvinimui.

Prezidiumo narių kalboms pasibaigus, sveikinimo žodį tarė birutiečių Dr - jos vardu, birutietė p. Budrienė.

Pasibaigus kalboms, buvo paskelbti sveikinimai Clevelando šaulių kuopai gauti raštu. Sveikino šie asmens bei organizacijos:

I. USA Senatorius Taft.

Išgirdę tokio garbingo ir didelio politiko sveikinimus, šauliai buvo ne tik nustebinti, bet tiesiog pritrenkti dėl pareikšto jiems dėmesio ir draugę pagarbos.

2. St. Barzdukas, PLB Centro Valdybos pirmininkas;

3. Sofija Mantautienė, LŠST garbės narys;

4. [illegible] LŠST garbės narys;

5. Prof. Dr. Vaidievutis Mantautas, LŠST garbės narys;

6. Teisininkas R. Skipitis, LŠST garbės teismo pirm - kas;

7. Nepriklausomos Lietuvos generolas Jonas Cernius;

8. Nepriklausomos Lietuvos generolas K. Musteikis, nepriklausomybės laikotarpyje Krašto Apsaugos Ministeris, dabar Žvaigždės ordino tarybos pirm - kas;

9. N. Kersnauskaitė ir V. Statkus, Neringos ir Pilėnų tunto skautų vardu;

10. Šaulių Kuopa Montrealyje;

11. Šaulių Kuopa Bostone.

12. Stasio Butkaus vardo šaulių kuopa Detroite;

13. Jūrų šaulių kuopa Montrealyje;

14. Martyno Jankaus vardo šaulių kuopa Brocktone;

15. DLK Kęstučio šaulių kuopa Wisconsine;

16. Simo Kudirkos vardo šaulių kuopa New Yorke;

17. Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos skyrius Clevelande;

18. Ateities klubas, Clevelande;

19. Amerikos lietuvių tautinės Sąjungos Clevelando skyrius;

20. Inž. Raimundas Kudukis, Perk Komiteto vardu;

21. Z. Peckus, Lietuvos Atgimimo Sąjudžio vardu;

22. Damušis, Liet. Fronto Bičiulių vardu;

23. M. Blynas, ALT'o Clevelando skyriaus vardu.

Paskelbus gautus kuopai sveikinimus, padaryta trumpa posėdžio pertrauka, po kurios sekė meninė dalis.

LŠST Centro Valdybos narys Algirdas Budreckas perskaitė savo sukurtą jautrų patriotinį eilėraštį "Trispalvė".

Labai gilų įspūdį padarė klausytojams Danutės Bankaitytės atliktas kanklėmis solo. Klausytojai jaunai kanklininkei sukėlė tiesiog ovacijas. Ilgų katučių susilaukė ir Bankaičių kanklių kvartetas. Tą stebėtiną pasisekimą Bankaičių šeima pasiekė savo ir savo mokytojos šaulės Mikulskienės dideliu, ilgu ir kruopščiu darbu. Kas buvo išgirsta skambinant kanklėmis, nei iš vieno kito instrumento išgirsti neįmanoma.

Čiurlionio ansamblio vyrų choras, diriguojamas maestro A. Mikulskio, padainavo keturias kariškas dainas. Apie darniai ir žavėtinai padainuotas dainas galima pasakyti, kad buvo atliktos taip gerai, jog reikia tik džiaugtis, kad išeivijoje turime Čiurlionio ansamblį, kuris yra mūsų pasididžiavimas Amerikos kontinente.

Aktorius Zigmas Peckus atliko montažą "Tėvynės meilė partizanų kūryboje". Tenka stebėtis aktoriaus gabumais ir ištverme tokį ilgą veikalą sukurti ir taip gražiai jaudinančiai jį klausydamas aktoriaus vaidybos, kiekvienas jautė ir pergyveno drauge su aktorium pavergtos, suniekintos Lietuvos kančias. Jautė mirtinas partizanų kovas dėl Lietuvos laisvės. Nėra brangesnės Lietuvos laisvės kovų relikvijos, kaip partizanų kūryba, — jų dainos, jų eileraščiai. Aktoriaus Peckaus montažu buvo baigtos vėliavos šventinimo iškilmes ir kuopos pirmininko visi buvo pakviesti prie stalų vaišių. Malonios šaulės rūpinosi svečiais ir skaniai juos pavaišino. Visiems bendrai bešnekučiuojant, jaukiai ir greitai prabėgo laikas. Po valandos kitos svečiai pradėjo ruoštis kelionėn, kad suskubtų laiku grįžti prie savo kasdieninių darbų.

Apie save ar sau artimus gerai būtų lyg ir nekuklu rašyti, nes priklausau Clevelando šaulių kuopai. Vienok tikiu, kad niekas nepaskaitys tuščiu pasigyrimu, jei pasakysiu, jog vėliavos šventinimo iškilmės praėjo sklandžiai ir gražiai. Bet visa tai neduoda jokios teisės Clevelando kuopos šauliams po atsiektų gražių rezultatų "snustelėti". Priešingai, — jeigu kuopos šauliai parodė savo organizacinį pajėgumą, savo darbo gražius rezultatus, tegul tai tik skatina imtis savo darbo dar energingiau, kad būtų įgyvendinti duoti pažadai būtent: artimiausioje ateityje po tik ką pašventinta kuopos vėliava sutelkti nemažiau 150 šaulių.

J. Krygeris

Savo naminę vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiame vaizdelyje parodyta: išimti visas bonkutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtum bet kokiam netikėtumui pasiruošęs.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ZINIAS

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

★

— Utenos Apskrities Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, lapkričio 9 d. 7:30 val. vak. Hollywood svetainėj, 4317 W. 43rd St. Nariai prašomi atsilankyti, nes yra daug visokių reikalų aptarti ir pakalbėti apie klubo parengimą, kuris įvyks sekmadienį, lapkričio 28 dieną.

V. Juška, nut. rašt.

A. A.

ADOLF E. JASUTIS

Mirė 1971 m. lapkričio mėn. 5 dieną, 1:30 val. popietų, Hollywood, Florida, sulaukęs 62 metų amžiaus. Gimęs Melrose Park, Illinois.

Paliko nuliūdę: sesuo Josephine Papierniak ir jos vyras Frank; brolis Anton Jasutis ir jo žmona Sandra; sesers vaikai: Robert Papierniak, jo žmona Kathleen; Daniel Papierniak, jo žmona Christine ir Alan; brolio vaikai: John, Joanne ir James Jasutis ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Colonial koplyčioje, 6250 North Milwaukee Avenue.

Antradienį, lapkričio mėn. 9 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Adolf E. Jasutis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Sesuo, brolis ir jų vaikai.

Laidotuvių Direktorius P. J. Ridikas. Tel. 927-1911.

GRADINSKAS
AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th PL. WAlbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone COmmodore 4-2228
South Holland, Illinois

VIENA SAULĖ DANGUJE

Akademinio Skautų Sąjūdžio filisterių sąjunga šią vasarą išleido dailią poezijos knygutę, parašytą Marijos Jurgitos Saulaitytės — "Viena saulė danguje". Knyga 96 puslapių, eilėraščių skaičius 78. Iliustruota dail. Zitos Sodeikienės. Skautai akademikai, matyt, pasiryžę leisti ir daugiau knygų, nes jie įsteigė ir savo leidyklą "Gaivą". Knyga dailiai atrodo. Dalininkės iliustracijos yra balta — juoda, todėl sunkų pasakyti, ką jos knygelei priduoda ar nepriduoda, nebent pabrėžia gan tamsią poetės nuotaiką, prasiveržiančią daugelyje jos kūrinių.

Saulaitytė yra tikrai moderni poetė, o tai dažnai reiškia, kad jos kūriniuose nereikia nei rimo nei ritmo, o tik jautrių žodžių ir jų įmantrių kombinacijų. Jeigu "žemininkais" vadiname tuos, kurie rašo apie žemę, tai Saulaitytė tikrai tiktų šiai etiketei, nes paskaičiavus (a la Nakas), kiek kurie žodžiai pasikartoja, žemei tenka 25, saulei — 22, mėnuliui — 6 atvejai. Dar labai mėgiami poetės žodžiai: dangus, gėlės, vanduo (arba lietus), upė, ugnis (arba dūmai), medžiai, žiema (arba speigas), vėjas, duona, akmenys ir gatvės.

Kodėl poetė tamsiomis spalvomis taškosi, kas žino, tačiau, kaip sakoma lapkričio 3 d. "Drauge", korespondencijoje iš Bostono, poetė Marytė Saulaitytė abu savo rinkinius parašė ir išleido dar dėvėdava vienuolės apdarą Putname". Šalia čia aptariamos "Vienos saulės danguje" poetė parašė ir "Kai mes nutylam". Minėtoje korespondencijoje autorius sako, kad Saulaitytės poezijoje yra "kažinkas", ko žmogus siekia ar turi siekti, ko ieško, bet nesuranda. Tačiau tie dalykai yra ir juos galima pajusti, tik reikia susimastyti".

Ilgai vartęs ir skaitęs Saulaitytės knygą, bandžiau surasti tą "kažinką", tačiau, prisipažinsiu, man nepavyko. Visų pirma man niekada nebuvo aišku, kaip abstraktūs dailininkai ar modernieji poetai parenka savo paveikslams ar eilėraščiams pavadinimus. Dažnai atrodo, kad pavadinimai buvo surašyti ant mažų kortelių, o eilėraščiai — ant mažų popieriaus lapelių. Viską sudėjus į vieną maišą ir gerokai pakračius, po to, jau traukiama iš maišo po vieną eilėraštį ir po vieną pavadinimą.

Pavadinimai Saulaitytės poezijoje tik jos vienos paslaptis. Štai, visas eilėraštis 82-tram puslapyje: "Tėviškė, ežeras, kalnai. Ten gimiau. Ten sugrįšiu, kai suskils many uola". Taip, čia visas eilėraštis, daugiau nėra... Kūrinys pavadintas — "Petras". Kodėl ne Jonas ar Adomas? Poetė, aišku, žino, bet skaitytojas niekad nežinos.

Poetė popieriaus netaupo. Daugelis eilėraščių — tik šešios ar keturios trumpos eilutės, virš kurių, puslapio viršuje, pakabintas eilėraščio vardas.

Saulaitytei pavyksta sukurti ir stiprių vaizdų. Štai "Kirtimas":

"Iškirstos šaknys —
ir kas liko
Nevaisingi liūnai,
susmelkę savyje,
ir beprasmiškas alsavimas
lietaus".

OPERETĖ

"SIDABRINĖ DIENA",

su simfoniniu orkestru, **Dainavos** ansamblio statoma šeštadienį, gruodžio 11 d., 8 val. vak., ir sekmadienį, gruodžio 12 d., 2:30 val. po pietų Marijos aukšt. Mokyklos Auditorijoje.

Bilietai: po $8, $7, $6, $5, $4, $3 į abu pastatymus gaunami **"Marginiuose"**, 2511 W. 69th St. Tel. PR 8-4585.

Toliau gyvenantieji bilietus gali įsigyti paštu, pasiuntę čekį, arba Money orderį, nurodant dieną ir kainą, šiuo adresu, **"Dainava", 7217 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60629.**

Patty Duke neseniai tapo motina. Sakoma, kad ji dabar bus sukalbamesnė, nes ji filmų pasaulyje jau spėjo pagarsėti savo prastais nervais ir skandalais.

(Čia realistas grybautojas galėtų pridėti: "Ir bušeliai kelmučių".).

Arba "Nusirpo vynuogės".

"Nusirpo vynuogės,
Šešėlyje ilsėdamies,
Kalbėjome apie vasarą.
Ir saulę.
Ir valandų stebuklą.
Kol vynas pro rankas
Tekėjo,
Saulėlydžiu pavirtęs",

Stiprus ir jos leidinio pirmasis eilėraštis "Kai broliai iškeliavo".

Jaunoji poetė dar turi prieš save daug metų skaitymui, rašymui ir išgyvenimams, be kurių poetai negimsta. Dar jai nereikia kalbėti apie "Paskutinę valandą", nereikia "prisiglausti prie rudens" ir "pasakoti apie kadaise buvusią baisią neviltį" ar apie "medį, nukirstomis šaknimis". Patartume poetei rašyti apie "Mimozomis apaugusią žemę" ir apie "neišsapnuotus pavasario sapnus".

A. P.

E. Juškys pamilo ciceriečius

Prieš kurį laiką Ciceroje Ateitininkų Pavasario šventėje lankėsi E. Juškys. Dabar ir vėl Vienybė nr. 85 praneša: "Edmundas Juškys, T. Sąjungos Washingtone konsulas, spalio pradžioje lankėsi Ciceroje ir Chicagoje. Aplankė ir Spaudos knygyną Ciceroje, kuriam vadovauja J. Dainauskas ir J. Kreivėnas. Taip pat viešėjo ir pas privačius asmenis. O Mildos salėje pasveikino pažangiųjų veikėją prof. B. Kubilių jo 80 m. sukakčiai paminėti surengtoje pramogoje".

Pasirodo, kad ne tik bendraujama, bet ir bendradarbiaujama!

Kitoje vietoje praneša, kad J. Kreivėnas, Cicero lituanistinės mokyklos vedėjas, organizuoja Jaunimo ekskursiją į Lietuvą. Esą, jaunimas ten praleisiąs 3 - 4 savaites jaunimo stovyklose.

O gal J. Kreivėno inicijatyva tas pats musų jaunimas bus nuvežtas aplankyti ir masines, okupantų nužudytų lietuvių kapines Rainiuose, Pravieniškėse ir kitur! ?

Vėl praneša, kad Vasiliauskai (Kazys, Elena) su dviem sūnumis prieš septynerius metus iš Ciceros išvykę nuolatiniai apsigyventi Lietuvoj, "per didelį vargą gavo leidimus grįžti į Ameriką ir jau apsigyveno Chicagoje."

Ot, tau ir devintinės! Keikė Ameriką, bet vėl į ją grįžo. Matyti, ruso okupanto spaudžiamoje ir engiamoje Lietuvoje prastai gyventi.

O Vytautas Širvydas baisiai užpykęs ant Laisvos Lietuvos rašo: "Ir Laisvoji Lietuva tevaidina tik tą, ką Bačkausko Saule su savo ant kuilio jojančio Taradaika."

O gal Vytautas Širvydas kitą kartą parašys, ant kokio kuilio joja ir pati Vienybė?

Stasys Juškėnas

Dr. Petras Zalatoris serga

Dr. Petras Zalatoris, ilgus metus tvarkęs ir rašinėjęs į SLA Tėvynėje "Sveikatos skyrių", pats susirgo.

Dr. Zalatoris kelias savaites praleido Mother Cabrini ligoninėje, kurioje jis pats ilgus metus dirbo, o paskutiniu metu taiso susilpnėjusią sveikatą Wheaton, Ill., esančiuose ligonių priežiūros namuose.

Dr. Zalatorį lanko brolis, žmonos giminės ir artimesni pažįstami. Daktarą kankina cukrinė ir kraujagyslių sianrėjimas, bet jis, gavęs vaistų ir gerą priežiūrą, pasitaisė ir gerai jaučiasi. Kiekvieną dieną išeina saule pasidžiaugti ir mielu noru pasikalba su atvykusiais pažįstamais. *Rep.*

SKAITYK KASDIEN

NAUJIENAS

IR TEMYK SKELBIMUS

Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per

NAUJIENAS

TRUMPAI

— Rašyt. Alė būta - Arbienė, Los Angeles, Calif., pakviesta žurnalo "Lietuvių Dienos" literatūros skyriaus redaguoti.

— *Alfonsas Baika*, So. Boston, Mass., išrinktas SLA 43-čios kuopos finansų sekretorium. Šios kuopos pirm. yra Aleksas Chaplikas.

Naujienų bankete gražiai susirinkusiems pašoko Zapolio vadovaujami Lietuvos Vyčių šokėjai. Jaunimą šokti dar moko Helen Pius ir Cecilia Matul. Grupės akordeonistas yra Edward Gudonis. Šokėjai paliko labai gražų įspūdį.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MATURE COUPLE NEEDED
For family of 6. 4 vhildren. Live in. Own small apt. Woman for housekeepeng, man to assist wife. Exp. preferred. References. Top salary for right couple. Call collect (414) 771-7810

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

HOLIDAY MARKET
Tuesday, November 9, pre-annual TOY AND BOUTIQUE SALE
THRIFT HOUSE
511 MAIN STREET
EVANSTON, ILLINOIS
Operated by
EVANSTON JUNIOR LEAGUE

RENTING IN GENERAL
Nuomos

NEWLY DECORATED, furnished, 4 small rooms. Southwest. Very reasonable. Call 521-7730.

ĮSNUOMOJAMA Marquette Parko apylinkėj gerai įruošta patalpa rūsyje su visais patogumais. Atskiras įėjimas. Pavieniui asmeniui. Skambinti šeštad., sekmadienį visą dieną. Kitomis dienomis 7 val. vak. RE 7-5969.

BRIDGEPORTE IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas netoli Morgan ir 33-čios gatvės. Apžiūrėjimui skambinkite WA 8-0365 po 6 val. vakaro.

JOSEPHINE MILERIŪTĖ

paskutinę spalio dieną išskrido į Australiją, kur Sidney mieste įvyks kelionių agentų draugijos konferencija. Apskaičiuojama, kad į Australiją suskris apie 3,000 žmonių. Mileriūtė yra American Travel Bureau įstaigos vedėja.

Praėjus konferencijai, Mileriūtė skris į Adelaidę ir Melbourne miestus, kur tikisi aplankyti ten gyvenančius savo giminiečius. Vėliau kelioms dienoms sustos Havajų salose ir pasidžiaugs gamta. Tai bus josios atostogos.

— *Leonas Baltrūnas*, gyv. Australijoje, Melbourno mieste, buvęs Lietuvos valstybinės krepšinio rinktinės žaidėjas, aktyviai dalyvauja vietos lietuvių gyvenime ir sportinėje veikloje. Jo pastangomis buvo įsteigta sportininkų organizacija "Varpas".

— *Algirdas Brazis*, Jonas Evans ir Emilija Pakalniškis atstovauja Lietuvos Vyčių organizacijoms Amerikos Lietuvių Taryboje. Tarybos metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 13 d. Midway House viešbutyje, Chicagoje.

— *Vladas Išganaitis*, buv. Šaulių Sąjungos Tremtyje pirm. ir garbės narys, dalyvaus Lietuvos karių savanorių ir laisvės kovotojų minėjime ir pagerbime atstovaudamas šią organizaciją. Minėjimas su akademine ir menine programa įvyks lapkričio 14 d., 4 val. po piet, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.

— *Sen. Frank D. Savickas* (D 27) dalyvavo Chicagos piet vakarių apylinkės mokytojų unijos susirinkime, išdėstydamas savo ir balsuotojų pažiūras į auklėjimo ir švietimo reikalus.

— *Philomena D. Pakel*, atstovaujančiai Chicago Savings & Loan b-vę ir W. Clement Stone yra paskirti specialūs pažymėjimai už ypatingai dideles aukas įrengiant Vėliavų Alėjas Lietuvių Šv. Kazimiero ir Lietuvių Tautinėse kapinėse: Don Varnas ir Dariaus — Girėno postai ruošia iškilmingus pietus su šokiais tikslu pagerbti visus aukotojus ir prisidėjusius prie šio darbo įgyvendinimo, taip pat telkti lėšas tų Vėliavų Alėjų tvarkingam išlaikymui. Bilietai yra gaunami pas rengėjus ir komiteto pirmininką Stanley Molį, tel. 585 — 8165. Parengimas įvyks lapkričio 13 d. 7 v. v. Dariaus-Girėno posto salėje.

◆ Antanas Vaisvalavičius, Petro sūnus, išvykęs į Ameriką 1914 metais. Ieško sesuo Pranutė Ročkauskienė. Kas žino, maloniai prašoma pranešti adresu: W. Giedraitis, Carberry, Man., Canada. (Pr).

◆ Brightonparkiečiams Br. Čižikaitei, R. Zakarui, B. Lungiui, Br. Lesčinskui, J. Kijauskui, J ir N. Zakarams, Alg. Pužauskui, R. Sakadolskiui ir P. Guzikauskui, prisiuntusiems solidarumo mokestį ir pridėjusiems auką, dėkojame. L. B-nės apylinkės valdyba prašo pasekti šį gerą pavyzdį ir kitus, dar neužsimokėjusius Bendruomenės mokesčio ir pataupyti valdybos narių laiką, kad ateitų į namus prašyti. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MENESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nuda žomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
STATE FARM INSURANCE
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SAVI NAMAI NEŠALA

5 BUTŲ AUKŠTAS MŪRAS. 50' lotas. 3 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Aluminum langai. Apie $8,000 nuomos. Pusė bloko nuo parko. $46,000.
2 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS. Beveik kaip naujas. Aluminum langai. Įrengtas šiltas beismantas. Naujas garažas. Blokas nuo parko. $38,500.
3 BUTŲ 1½ AUKSTO MŪRAS. Gazu šildymas. Geros pajamos. Gražūs butai. Garažas. Arti ofiso. $34,000.
6 KAMBARIŲ MŪRAS. Kabinetų virtuvė. Moderni vonia. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūsų. — $19,000.
9 KAMBARIU modernus bungalow. Liuksusinė vonia, kabinetų virtuvė. Pilnai įrengtas beismontas. Židinys. Šildymas gazu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. $28,000.
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aluminum langai. Prie Maria High — $42.700.

Valdis Real Estate
6051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklepas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Rrighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.
PUIKUS BUNGALOW, įrengtas sklepas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biznio patalpa Marquete Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrenginiais. Judri vieta.

ŠIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

APYNAUJIS 2-jų butų gražus mūr., po 3 mieg., alumin. langai, karštu vandeniu šiluma gazu, 2-jų autom. garažas. Gražioje vietoje prie parko. — $40.500.
6 KAMB. MŪR., moderni virtuvė ir vonia, alum. langai, karštu vandeniu šild. gazu. Marquette Parke. $21.500.
APYNAUJIS 1½ aukšto mūr., alum. langai, šiluma gazu, įrengtas rūsys. 2-jų autom. garažas. Marquette Parke. $36.500.
GRAŽUS 4 BUTŲ mūr., alum. langai, karštu vandeniu šiluma gazu, modernios vonios. Mūr. garažas. Marquette Parke. $52.000.
VIRŠ 50 PĖDU pločio, gražus kampinis sklypas, 2-jų butų namui. Oaklawn. Teiraukitės.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobiliu mūro garažas, Marquette Parke. — Tik $88.000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai
Apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HOME LOANS — INSURED SAVINGS
Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai $4,00, minkšti — $3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608